



ZWOLLEI HARANGSZÓ

2023/6
Pünkösöd
Csíksomlyói Búcsú
Nemzeti összetartozás Napja
Családi Nap



Az Almere-Amersfoort-Heerenveen-Leeuwarden-Groningen- Assen- Steenwijk-Kampen és Zwolle környékén élő magyar protestánsok gyülekezeti híradója.

A „Zwollei Harangszót” a Presbitérium megbízásából szerkeszti: dr. Hermán M. János.
Munkatársak: Rostás Kriszta, Szilágyi Árpád, Szomor Attila, Téglásy Sándor és Urbán Ákos.

Szerzők, tanácsadók: Albertje Alkema-ten Hoeve, Baranyai András, Békefy Lajos, Csanády Ágnes, Jaap Doedens, Farkas Endre, Hermán M. János, Hannie Hermán Mostert, Horváth Piroska, Kacsó Géza, Szántó-Molnár Teca és András, Szilágyi Árpád, Téglásy Sándor.

„Ha az
Isten
vebünk,
kicsoda
ebbenünk!”

**A Magyarországi Református
Egyházban a 2023. esztendő a
lelkipásztori hivatás éve**

Szolgálati rend a zwollei egyházközségünkben

- 2023. január 8.** Igét hirdet: Kelemen A. Csongor lelkipásztor.
2023. február 12. Igét hirdet: Sólyom Uzonka Lilla lelkipásztor.Presbiteri gyűlés
2023. március 12. Igét hirdet: Ilosvai Dorottya, Kampen
2023. április 9. Húsvét. Igét hirdet: Kelemen A. Csongor. Úrvacsoraosztás és ünnepi műsor.
2023. április 30 Nyitott Gyülekezeti Nap. Igét hirdet:nt. Bölcsöldi András, Budapest
2023. május 14. Igehirdetés. Közgyűlés.
2023. május 28, Pünkösöd.
2023. június 11. Szolgál nt. drs. Kelemen Attila Csongor vezető lelkipásztor
2023. június 25 Szabadtéri istentisztelet Zeistben. Igét hirdet nt.Paál Károly
2023. július 9. Igehirdetéssel szolgál Hermán Mostert Rebeka, Temesvár
2023. augusztus 13.
2023. szeptember 10.
2023. október 8.
2023. november 12.
2023. december 10.
2023. december 24., Karácsony

Szolgálati rend az

Új Vianeni Gyülekezetben

Helyszín (NEM A MAGYAR OTTHON, mert az nagy sajnálatunkra jelenleg használhatatlan), hanem: Vianen, Langeweg 6b (Sportpark Blankensteijn, BOM gebouw)

Szolgálattevő lelkipásztor: nt. Sólyom Uzonka Lilla

Istentisztelet kezdete: 13.30

január 29	augusztus 27
március 5	september 24
április 16	október 22
május 21	november 26
június 18	december 17

Családlátogatást a híveink kérésére végzünk a szolgatársaink bevonásával, Hollandia egész területén. Egyházközségünk vezető lelkésze: drs. Kelemen Attila Csongor. Missziói lelkipásztor: dr. Hermán M. János nyugalmazott lelkész. Újonnan bekebelezett lelkész: Sólyom Uzonka Lilla, aki a vianeni szolgálatokat végzi. Egyházközség hivatali ügyvitelét intézi: dr. Hermán M. János. Presbiterek: Urbán Ákos gondnok, Rostás Kriszta, Szilágyi Árpád, Tárnok Eszter Lídia és Truczka József. Diakónusok: Bodor József, Berekméri Filep Annamária, Czibalmos Klára, Marci Mária és Truczka Adrienn.

Orgonista: dr. Robert Helder. Gyermekfoglalkozások vezetője: Rohaan Éva vallástanár. Webmester: Téglásy Sándor. Olvasószerkesztő: Téglásy Sándor. Grafikai szerkesztő: Szomor Attila. A Zwollei Magyar Református Egyházközség istentiszteleteinek a helye: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle, kivéve amikor a meghívóban másként jelezzük. Info: jhermanm@gmail.com --- Tel: 038-4233247 Facebook: <https://www.facebook.com/refistentiszteletzwolleban/>

Honlapunk címe: <https://zwolleireformatus.nl/>

A Harangszó elérhetősége: <https://zwolleireformatus.nl/zwollei-harangszo/>

Istentiszteleteinkre és a szeretetvendégségekre mindenkit tisztelettel várunk!

A kárpátaljai gyülekezetek számára is hirdetünk gyűjtést. Bankszámlánkra is lehet adományt küldeni! Bankrekening: NL46 INGB 0006 936050, Hongaarse Protestantse Gemeente, Zwolle



Psalm 104:30

תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּ
וּתְחַדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה:

ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου καὶ κτισθήσονται
καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς

Thou sendest forth **thy spirit**, they are created:
and thou renewest the face of the earth.

Kibocsátod a **lelkedet**, megújulnak,
és újjá teszed a földnek színét.

Zendt Gij **uw Geest** uit, zij worden geschapen,
en Gij vernieuwt het gelaat van de aardbodem.

Jaap Doedens, a Sárospataki Teológiai Akadémia vendégprofesszorának pünkösdi üdvözlője, 2023 május 28, fb.

Túrmezei Erzsébet: Pünkösöd után

Pünkösöd előtt - sóvárgás titkos mélye.

Pünkösöd előtt - ígéretek zenéje.

Pünkösöd előtt - esedezés, esengés.

Pünkösöd előtt - halk hajnali derengés.

Pünkösöd előtt - szent vágyak mozdulása.

Pünkösöd előtt - koldusszív tárulása.

Csendesen várni - várni, hinni, kérni!

Aztán - boldog pünkösöd utánba érn!

S pünkösöd után - szent égi erőt-vetten,

pünkösöd után - Lélekkel telítetten.

pünkösöd után - bátor tanúvá lenni,

pünkösöd után - régít kárnak ítélni.

Krisztusnak élni és másoknak élni,

minden mennyei kincset elfogadni,

és pünkösöd után - adni, adni, adni!

Beszámoló az 6. vianeni istentiszteletről (2023/4-6) 2023. V. 21. (áldozócsütörtökre)

2023. május 21-én istentisztelet volt Vianenben a Langeweg 6a/b szám alatt (Sportpark Blankensteijn). Jézus Urunk mennybemenetele és pünkösöd ünnepe között félúton örömmel üdvözölhettük a régi ismerősöket és köszöntöttük azt, aki először jött közénk. Jelen volt 9 felnőtt, a lekción az ApCsel 1:4-14 volt, az igehirdetés alapigéje pedig a Mt. 28: 16-20.

Újra elveszítve? Hányszor lehet valaki elveszíteni?

Az érti ezt a kérdést, akinek valamelyik szülője vagy házastársa demenciában szenved. Létezik olyan, hogy valakit először mentális-érzelmi valójában veszítünk el, aztán pedig fizikailag is. Igaz ez akkor is, amikor valakiről 'lemondunk', mert 'nincs kivel beszélni', de a kapcsolatot nem akarjuk megszakítani, mert valamilyen oknál fogva mégis fontos számunkra az illető. S aztán ott van az a helyzet, amikor valamikor szó volt párkapcsolatról, de aztán az megszakadt, s utána talán évtizedekig nem is tudtunk semmit a másiktól, mégis veszteségként éljük meg, ha halálhírért kapjuk. Mert ha valaki hosszabb-rövidebb ideig közel állt hozzánk, akkor annak helye van a szívünkben.

A tanítványok is többször veszítették el Jézust?

Nyugodtan mondhatjuk, hogy igen. Pedig a Mester

hányszor figyelmeztette, emlékeztette őket arra, hogy mi mindennek kell majd megtörténnie. Mégis volt, hogy nem a tanítványok emlékeztek a szavaira, hanem a farizeusok; mint amikor Pilátustól öröket kértek a sír őrzésére.

Ha csak az érzelmeket nézzük, elmondhatjuk, hogy a tanítványok virágvasárnaptól kezdve egy érzelmi hullámvasúton ültek: az örömteli, dicsőséges (bár a számár miatt kissé furcsa) bevonulás után egy gyorsvonat sebességével követték egymást az események. Meghökkenés a templomtisztításkor, értetlenség a lábmosás alkalmával, letargia a Gecsemáné-kertben, félelem Jézus kihallgatása alatt, s végül a veszteség felett érzett bánat, amikor kénytelenek hinni a szemüknek: elveszítették Jézust. Folytatódott aztán mindez húsvét reggelével és a Jézus megjelenéseit átélők érzelmeivel: csodálkozás és hitetlenség, meglepődés és örömteli felismerés.

Aztán eltelt a negyven nap, ami idő alatt még sok csodálatos élményben volt része a szűkebb és tágabb tanítványi körnek. Elcsodálkozhatunk a tanítványok 'nehézfajúságán', hogy úgy tűnik, mennyire nem értettek meg semmit abból, amit Jézus mondott és tett.

A tanítványok kérdése még mindig az értetlenséget tükrözi: *Uram, nem ebben az időben állítod fel újra a királyságot Izraelnek?* (ApCsel 1:6).

De gondolkodjunk el azon, hogy elég csak végignézni a saját életünkön, s beláthatjuk, hogy utólag mindig vannak jobb ötleteink... Visszanézve a helyükre kerülnek a mozaikdarabkák: az utalások, a figyelmeztetések, az események sorrendje.

Amikor valaminek a közepében vagyunk, s elborítanak a részletek a maguk érzelmeivel, akkor nagyon nehéz az egész egységét látni. Ezért jó gyakorolni azt, hogy tudatosan eltávolodunk a bennünket érintő problémától. Történhet ez azért, hogy olyannal beszélgetünk, akinek megbízunk a tárgyilagosságában, ami nem rideg, mert tudjuk: fontosak vagyunk neki. A 'hogyan reagáltam, hogyan reagált a másik; mi okozta nálam ezt a reakciót' kérdések is sokat segíthetnek, mint ahogy annak a tudatosítása is, hogy nem tudhatjuk, milyen helyzetben van a másik, ami miatt úgy reagált, ahogy.

Máté nem számol be Jézus felemeltetéséről, viszont olvasunk nála arról, hogy *kétségek fogták el őket*, mármint a jelenlévő tanítványokat (Mt. 28:17). Magyarázatok megjegyzik, hogy ennek az eredeti görög szava ugyanaz, mint amit Jézus használ akkor, amikor Pétertől megkérdezi, miután az elindult felé a tengeren, de lenézve a zajló vízre, süllyedni kezdett: *(kicsinyhitű,) miért kételkedtél?* (Mt. 17:31), hozzáteszik, hogy ebben az egy szóban világossá válik, mit jelent a tanítványság: teljes részesedést Jézus korlátlan hatalmában, de a kételkedés állandó támadását is; megosztott létet az Úrba vetett bizalom és a veszély félelemmel teljes

szemlélése között.

Ott állnak hát a tanítványok, s feltesznek egy kérdést, ami számomra olyannak tűnik, mint a gyermek kérése a szülő felé, akiről tudja, hogy távozni készül: gyere velem játszani! pedig tudja, hogy ez nem lehetséges, de húzná még az időt.

S valóban, elveszett gyermekek csoportjának tűnik a tanítványok serege.

Még kapnak egy nagy megbízatást, ami nem a bezárkózásra szólítja fel őket, hanem a nyitásra: *Menjete el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek a nevébe(n), tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig* (Mt. 28:19-20)

De még nem kell azonnal útra kelniük. Még egy rövid ideig Jeruzsálemben kell maradniuk, amíg megkapják az erőt, a Szentlelket.

Egyértelmű és világos utasításai, vagy inkább iránymutatásai ezek Jézusnak.

Mert Krisztus mindig is a kormányánál áll(t).

Akkor is, amikor Atyjának könyörög azért, hogy múljon el tőle a keserű pohár.

Emberi mivoltában ismerte mindazokat az érzelmeket, amelyek bennünket a hatalmukba tudnak keríteni: tudott örülni (kánai menyegző) és mélységesen megrendülni (Lázár feltámasztása), volt dühös (templomtisztítás) és csalódott (alvó tanítványok a Gecsemáné kertjében) és igen, még félt is (ugyanott).

Mindazonáltal jó lelkipogozó volt (emmausi tanítványok) és határokat is szabott, ha arra volt szükség (*Nem a ti dolgotok, hogy olyan időkről és alkalmakról tudjatok, amelyeket az Atya a maga hatalmába helyezett* [ApCsel 1:7])

Isteni természeténél fogva Jézus minden helyzetben szilárd, biztonságot nyújtó támasz.

Figyeljük meg, mennyire más a tanítványok viselkedése azután, hogy másodszor is 'elveszítik' Mesterüket: most nem egy pásztor nélkül való nyáj, amely szétrebben (*Péter: el[vissza]megyek halászni*), hanem pontosan azt teszik, amire Jézus kéri őket: visszatérnek Jeruzsálembé. Együtt marad a közösség egymást támogatva a várakozás ideje alatt is. Miután Lukács felsorolja a tizenegy tanítvány nevét, ezzel zárja az Apostolok cselekedeteiről írt könyve 1. fejezetét: *Ezek valamennyien egy szívvel és egy lélekkel kitartóan vettek részt az imádkozásban az asszonyokkal, Jézus anyjával, Máriával és testvéreivel együtt* (14.v.)

Hagyományosan mennybemenetel napján éltek először az áldozás lehetőségével az ifjak, ezt vitte tovább a protestáns gyakorlat: van, ahol még mindig áldozócsütörtökön van a konfirmáció. Kell-e ennél szebb

példa Krisztus messiási parancsának a megtartására?

Imádkozzunk azokért, akik vállalják hitüket, hogy megtartassanak kegyelemből abban, bőséges gyümölcsöt hozva.

Mert Jézus, aki megígérte a Szentlelket, nem hagyja el népét. Nem tudjuk elveszíteni azt, aki megtart bennünket!

Sólyom Uzonka Lilla, Vianen, 2023 május 21

Ik zal u niet verweesd achterlaten: Ik keer tot u terug. Jn.14,18

Gemeente van onze Heere Jezus Christus!

Laten we bij deze feestelijke dienst terug gaan tot de bijbelse wortels. Het woord pinkster is een deel van de Griekse term pentekoste, dat is, de vijftigste dag; Het was de naam van het tweede grote jaarfeest, waarop de eerstelingen van de vruchten geofferd werden.

Het allereerste Pinksterfeest, de geboortedag van de kerk, viel op de vijftigste dag na Pascha. Pascha was ingesteld in de nacht, voordat Israel verlost werd uit Egypte.

Dit feest stond dus in het teken van dankbaarheid voor de oogst, en in het teken van de verlossing.

Ooit, na vijftig dagen bij de Horeb, openbaarde de getrouwe Verbondsgod Zich aan zijn volk. Hij maakte daar bekend, hoe Hij gediend wil worden, en gaf Zijn heilige wet.

En nu, in de lijn met de heilsgeschiedenis, gaat de Heere, vijftig dagen na het volbrachte verlossingswerk op Golgotha, opnieuw zijn wet geven.

Het is de Heilige Geest, aan wie het werk van heiligmaking wordt toegeschreven.

Met Pinksteren vindt er een 'explosie' van Gods kracht plaats. Naar aanleiding van de preek van Petrus kwamen duizenden tot geloof in Jezus Christus en ze beleden zijn naam en werden gedoopt (Handelingen 2). De Geest verandert, vernieuwt, vertroost en versterkt mensenharten in de naam van Christus. De Geest sticht ware gemeenschap!

God schrijft zijn wet niet meer in stenen tafelen, zoals op de Horeb, maar in het hart door de werking van zijn Woord en Geest. Daarom waren er ook weer die tekenen: wind en vuur.

Het is de Geest, die Christus deed verkondigen in alle talen van al die drieduizend pinksterlingen. Zo wordt het werkelijk Pinksteren!

Is het u weleens opgevallen dat er in Handelingen 2 staat: 'zij die zijn woord met vreugde aannamen' (vers 41)? Deze vreugde kan als emotie volgen wanneer er opluchting is na eerder ervaren verdrukking. Het is niet voor niets dat de Geest van God, die op Christus

wijst, de Trooster wordt genoemd (Johannes 15:26)....

In een lied van Huub Oosterhuis vinden wij innig verwoord, hoe Gods eeuwigheid een vertrouwde basis blijft onder alle tijden die wij doormaken:

„Als alles is volbracht / zal Hij voor ons een stad/ van brood en spelen zijn./ De stok die ons regeert, de dood zal zijn gekeerd./ wij zullen mensen zijn./ Hij geeft een nieuw gezicht aan duisternis en licht/ aan alles wat wij deden./ Hij maakt zijn woorden waar, wij spreken met elkaar/ een taal van hoop en vrede.(Lied 689 uit het Liedboek)...

Tot die tijd, tot de wederkomst van Christus, zal de Geest ons leiden in de Waarheid. Dat botst met de wereld – op allerlei manieren.... De geest van de afgrond vult ons met hang naar spullen, die rotten en roesten in het hier en nu. De Heilige Geest wil dat wij schatten verzamelen in de hemel.

In de wereld om ons heen zul je de kennis van de Geest niet zo gauw tegenkomen. De wereld kan Hem niet ontvangen. Maar hier, in de gemeente wordt de kennis van de Geest gevonden... Trooster is Zijn naam, Geest van de waarheid. Troost kan ook doorgegeven worden. Iemand die hulp nodig heeft, terzijde staan, soms heel eenvoudig: Je komt thuis met boodschappen, je bent moe, iemand helpt je. Of je moet huiswerk maken, het is moeilijk en iemand legt het uit. Een trooster helpt in oorlogstijden. Een trooster bidt voor je.

Het geluk is, dat deze Trooster laat weten, dat Jezus je kent. Hij is nabij in dit leven, waar het botst en schuurt. Hij neemt het voor je op.....

Ik citeer nu de eerste vraag en antwoord van de Heidelbergse Catechismus:

’Wat is uw enige troost, zowel in leven als in sterven? Antwoord: Dat ik met lichaam en ziel, zowel in leven als in sterven, niet mijzelf toebehoor, maar mijn getrouwe Zaligmaker Jezus Christus. Met zijn kostbaar bloed heeft Hij voor al mijn zonden volkomen voldaan en mij uit alle heerschappij van de duivel verlost. Hij bewaart mij zo dat zonder de wil van mijn hemelse Vader geen haar van mijn hoofd kan vallen, ja ook dat alle dingen mij tot mijn heil moeten dienen. Daarom verzekert Hij mij ook door zijn Heilige Geest van het eeuwige leven en maakt mij van harte gewillig en bereid om voortaan Hem toegewijd te leven..’

Gemeente, ik ben ervan overtuigd, dat dit antwoord alles omvat.

De kennis van deze troost konden wij als schild, goed gebruiken tijdens de atheïstische -communistische dictatuur.. Maar ook in de kerk en de wereld van nu mag deze kennis, deze troost, onze leidraad zijn.

„Ik zal u niet verweesd achterlaten: Ik keer tot u terug. Nog een korte tijd en de wereld ziet Mij niet meer; gij echter zult Mij zien, want ik leef en ook gij

zult leven.”

Dit evangelie is geschreven voor de jonge kerk. Maar ook geldig voor ons. Want de kerk is altijd jong, al zou je dat niet zeggen als je ziet wat voor ogen is. Maar de kerk is jong, omdat ze elke zondag opnieuw mag beginnen.

Wij zijn niet veel anders dan die eerste generaties, ook wij zijn ‘achterblijvers’, dat wil zeggen: mensen die het zonder de lijfelijke aanwezigheid van de Heer moeten doen.

Wij zijn achterblijvers, Hij heeft ons verlaten, maar ... we zijn niet alleen.

Deze situatie is karakteristiek voor de kerk, de tussentijd, die speciaal gevoeld wordt op deze ene zondag in het jaar, de Wezenzondag.

De tijd tussen Hemelvaart en Pinksteren, als momenten in de tijd, als kwalificaties van de tijd. is precies de situatie, die de context van de kerk is in alle eeuwen en op alle plaatsen: dat wij achtergebleven zijn, en dat het nu aan ons is:

‘Als je mij liefhebt, houd je dan aan mijn geboden’ horen we.

Alles staat of valt met de liefde. Zeker bij Johannes is dat een centraal gegeven, in dit evangelie en in zijn brieven. Jezus heeft gesproken over een ‘nieuw’ gebod:

Heb elkaar lief (13: 34). Uiteindelijk moet dat de maatstaf zijn voor hoe mensen met elkaar omgaan, in kerk en wereld.

Vreest niet! De Geest, de Trooster gaat niet weg. Hij blijft bij u. Hij is voor altijd beloofd! Tot Jezus terugkomt. De Geest is bij de gemeente. Dat belooft Jezus. Steun daarop! Laten we uitzien naar een steeds rijke werking van de Geest om op een dag Jezus te ontmoeten en te begroeten....

Wees niet bang, maar bewonder Gods grote daden in de wisselende tijden, God is getrouw, zijn plannen falen niet Hij kiest de zijnen uit, Hij roept die allen / Die ,t heden kent, de toekomst overziet/Laat van Zijn woorden geen ter aarde vallen/En ,t werk der eeuwen dat zijn Geest omspant/Volvoert Zijn hand. Dit is onze Pinkster-hoop.

Ámen. *Hermán M. János. Vertaald door Hannie Hermán Mostert, Zwolle, 2023 május 28*

Moeder

Ik ben moeder, echt fijn / nu zijn ze groot, eerst klein. /

Druk met van alles daar omtrent / Ouder zijn is wat je kent./

Daarom zijn er nodig twee / voor ontstaan en de weenen /

Wat ook de reden is van zijn / Genetisch belast is wel eens pijn./

Als moeder probeer je goed te doen / met fouten maken ook met een zoen./

Trots ben ik, hoe het leven gaat / Mijn kinderen zijn daarbij gebaat./

Mijn moeder is nu 91 jaar / ook gezorgd met verdriet, waar. /

Verlies is moeilijk, maar je wil door./ En geef dan de zorgen een gehoor.

Voor mij persoonlijk soms wel druk./ Dat is wel zo, maar ga niet stuk./

Moeder zijn is ongeloofelijk fijn, / en doe wat water bij de wijn./

(Ik drink niet...!) Inge Klitsie, Zwolle, 24 mei, 2023

Lackfi János:

Szeretek a Szentháromsággal táncolni

Szeretek a Szentháromsággal táncolni, / csak behunyom a szemem, / összekapaszkodunk férfiasan, / váll a vállhoz, / és már forgunk is körbe, / moldvai zenére. /

Jézus félölelése egyik felől, / másik oldalon az Atya, / busa, göndörös, szakállas, / mákoshajú, idősebb, / erős férfi, / szemben a Szentlélek, / kecses indiánfiú, / döng meztelen talpunk alatt / a Balaton-parti gyp. /

Nem kell félni, / nőknek biztos inkább / anyás asszony lesz az Úr, / és fiús indiánlány a Lélek, / Jézus pedig amúgy is / úgy nézett a nőkre, / mint gyengéd, védelmező bátyjuk, / ja, és a népzene se kötelező tartozék, / biztosan bírják a gospels, / a bluest vagy a reggae-t.

Nilván még a szintipopot is / megemésztik valahogy. / Ahogy forgunk szilajul, /szólok nekik ijedten, / vigyázzanak, / sörösüveg-szilánkok / vannak a földön, / nehogy megsebezze a talpunk.

Csak nevetnek, á, nem árt az, / és tényleg, rálépnek, tapossák, / kutyabajuk. / Mikor kérdezem, / mégis mi ez az üvegcserep, / felelik, az a bűn, / de míg forgok a táncal, / az én talpamat se sértheti fel.

Forrás: facebook.com/lackfi

Csíksomlyó: Több százezer zarándokot vártak a pünkösdi csíksomlyói búcsúra

Idén is több százezer zarándokot várnak a pünkösdi csíksomlyói búcsúra. A három magyarországi zarándokvonal utasai és a százötven lovas zarándok már

pénteken megérkezik a Csíkszeredához tartozó ferences kegyhelyre

Az ünnepi nagymiséét szombaton, helyi idő szerint fél egytől a Kissomlyó- és Nagysomlyó-hegy közötti téren, a Hármashalom-oltárnál tartják. Csíkszereda kétszen áll a zarándokok fogadására.

Parkolóhelyeket alakítanak ki Csíkszereda nyugati iparnegyedében és a város többi bejáratánál is az autóval érkező zarándokoknak. A mozgássérültek szállításában is segítenek, ám a biztonság érdekében Csíksomlyót péntek estétől csak gyalogosan lehet megközelíteni.

„A város felkészült, háromszázezer zarándokkal számolunk, ennyi zarándokot várunk úgy ahogy tavaly is volt, és erre örömmel, de komoly felelősséggel és együttműködve úgy a ferences renddel, mint az intézményekkel felkészültünk” – mondta Korodi Attila, Csíkszereda polgármestere.

A ferences kegytemplomban pénteken 18 órakor kezdődik a liturgikus program nyitó szentmiséje, és éjszaka is nyitva lesz a pápai kisbazilika. Szombaton helyi idő szerint fél egykor kezdődik a búcsús nagymise a Kissomlyó- és a Nagysomlyó-hegy közötti téren, a Hármashalom-oltárnál. Urbán Erik erdélyi ferences tartományfőnök lesz a szónok, hiszen a Szent Ferenc alapította szerzetesrend idén ünnepli szabályzata elfogadásának 800. évfordulóját.

„Annyi szeretetet kaptam és kaptunk mi, ferencesek azoktól, akik jelezték, hogy ide fognak jönni, hogy már ez sok segítség nekünk ahhoz, hogy tudjuk ezt a búcsút megszervezni, és úgy levezetni, hogy az méltó legyen ahhoz, amiért mi szervezzük, és amiért ide jönnek” – mondta Timár Asztrik ferences szerzetes, a csíksomlyói kegytemplom igazgatója.

Kiállítások, kulturális programok is várják a zarándokokat Csíkszeredában. A Fába vésett szentek című tárlat a kegytemplom közelében, a volt községháza épületében látható majd.

„Ezek mind hársfából készültek, és mintadarabok. Az egyházak vagy privát emberek is, akik rendelték, ezeket mindig előtte egy ekkora méretben elkészítem, mintadarab-bemutató” – mondta Demeter József fafaragó.--- Csütörtöktől a Művészetek Háza előtt famivességet népszerűsítő kiállítás, a főtéren pedig hagyományos pünkösdi vásár és a Csüdüngölő gyermeknéptánc-fesztivál is várja a látogatókat. A térségbe érkező zarándokok ugyanakkor bekapcsolódhatnak a hargitai megyenapok vidéki programjaiba is.

Forrás: hirado.hu

Novák Katalin: Most egészen más értelmet nyert a békéért fohászokdni az Úristenhez, mint korábban

Felemelő érzés megélni a nemzet összetartozását – összegezte Novák Katalin a csíksomlyói búcsún való részvétel élményét szombaton, miután több százezer zarándokkal együtt vett részt a Kis- és Nagysomlyó közti hegynyeregben celebrált pünkösdszombati szentmisén.

A köztársasági elnök az őt kérdező újságíróknak elmondta: aki hozzá hasonlóan nem volt még a csíksomlyói búcsún, az talán nem is tudja megérteni azt, hogy mennyire felemelő érzés megérezni, megélni a nemzet összetartozását.

Elhangzott ma a szentbeszédben az, hogy egy édesanya boldog, ha együtt van a család. Igaz ez egy államfőre is: egy államfő boldog, ha együtt van a nemzet és én ezt a nemzeti egységet éltem meg itt ma. Jó volt az Úristent együtt imádni – mondta a köztársasági elnök.

A közmédiának adott interjújában Novák Katalin úgy fogalmazott: a csíksomlyói zarándoklaton együtt a keresztény hit és a magyar nemzethez való tartozás, ahol a magyarok most a békéért fohászkodtak.

Ez különösen felértékelődik, amikor a szomszédban kegyetlen háború dúl, amelyben magyar emberek is elveszítették életüket, és a magyarság egésze is attól tart, hogy a háború elérheti az országot – mutatott rá.

– Ezért most a békéért fohászokdni az Úristenhez, egészen más értelmet nyert, mint korábban: ez az a béke, amit mi, magyarok szeretnénk. De szeretnénk békességet a mindennapjainkban is. Szeretnénk békességet Magyarországon és békességet szeretnénk itt, Erdélyben is, békességet magyar és magyar között, békességet magyar és román között, békességet Európában – mondta Novák Katalin. --A köztársasági elnök a szentmise után meglátogatta a csíksomlyói gótikus kegytemplomot, amelynek a hársfából faragott, az egyház által 1798-ban csodatevőnek nyilvánított Mária-szobor díszíti. --Az ismeretlen alkotó által készített 2,27 méter magas csíksomlyói Mária-szobor a világon ismert legnagyobb kegyiszobor.

Forrás: magyarnemzet.hu

Csíksomlyó

Ne féljenek a reguláktól, azok nem korlátok – értékvezérelt életre buzdított a szónok Csíksomlyón

Értékvezérelt, tudatos, keresztény életre buzdította a csíksomlyói hegynyeregben összegyűlt zarándokok százezreit és a szentmisét az élő közvetítés révén távolról követő híveit szombaton a pünkösdszombati fogadalmi búcsú ünnepi szónoka, Urbán Erik, az erdélyi

ferences rendtartomány provinciálisa.

Az idei búcsú jelmondatára – Assisi Szent Ferenc „Üdvözlégy, ki szűz lévén templommá lettél!” imarészletére – utalva az erdélyi ferencesek vezetője rámutatott: a fogadalmi búcsú idején a Kis- és Nagysomlyó közti hegynyereg templommá alakul, ahol a zarándokok összesereglett tömege az egyház lüktető élő valóságát mutatja meg.

„Az édesanya öröme, ha együtt a család, együtt a nagy család, Szent Fia asztalánál” – állapította meg a szónok. Úgy értékelte: a XXI. század fogyasztói társadalmában élő embernek öntudatra kell ébrednie és megbízható alapokra kell építenie értékrendszerét, olyan értékskála birtoklására van szüksége, amellyel igazíthatja életét az ember és a közösség.

Ennek érdekében meg kell tanulni különbséget tenni a szükséglet és szenvedély, a kívánság és a sóvárgás között, „nevezzük ezt bölcsességnek” magyarázta Urbán Erik,

majd olyan további értékek tiszteletben tartására intette hallgatóit, mint a megbecsülés, a tudatosság, az emberség és a testvériség.

– A mai világnak szüksége van olyan fegyvertelen profétákra, akik figyelmeztetnek a háborúk embertelenségére, rámutatva, hogy szükség van a rendbe tett viszonyra Isten és ember, ember és embercsoportok között, olyan harmonikus állapotra, amelyet az erőszak- és félelemnélküliség jellemez, magában foglalva az ember egészségét, jólétét és szorongatottságtól való mentességét; nevezzük ezt békének – sorolta tovább a szónok.

Az alapértékek között nevezte meg egy férfi egy nő együtteséből, a szeretet és élet közösségéből álló, a gyermekeket reménynek és kihívásnak tekintő, róluk gondoskodó családot, valamint azt a történelmileg kialakított közösséget, amelyet a közös nyelv, a terület, ezeréves értékek, jellegzetes kultúrában megnyilvánuló sajátosságok táplálnak, és amelyet nemzetnek neveznek.

– Meg kell tanulnunk, hogy van egy olyan sziklára épült közösség, amelyben mindenkinek helye van, útja a szolgálat, ereje a krisztusi öröm, éltetője a Szentlélek, célja az örökkévalóság: ez az Egyház – zárta felsorolását a ferences rendfőnök.

A nyolc évszázados szerzetesrend szabályaira utalva arra intette a hallgatóit: ne féljenek a reguláktól, azok nem korlátok: az egyéneken keresztül az egész közösség boldogulását szolgálják, mert „szükség van egy olyan kordára, amely meg- és összetart bennünket”.

– Az értékkála nem lehet más, mint a bölcsesség, megbecsülés, a türelem, a tudatosság, az emberség, a testvériség, a béke, a család, a nemzet, az egyház. Szolgálni nem uralkodni, termelni és nem csupán fogyasztani, adni és nem csupán elvárni, csodálni és nem kizsákmányolni, óvni és nem tönkretenni! – sorolta intelmeit a csíksomlyói búcsú szónoka.

A Kovács Gergely gyulafehérvári érsek által celebrált szabadtéri szentmise a pápai himnusz, valamint a magyar és a székely himnusz eléneklésével ért véget több százezer hívő jelenlétében. A zarándokok között jelen volt Novák Katalin magyar államfő, elődje, Áder János volt köztársági elnök, Semjén Zsolt, Magyarország, illetve Kelemen Hunor, Románia miniszterelnök-helyettese.

Forrás: magyarnemzet.hu



A csíksomlyói ünnepi szentmise szónoka: Megbízható alapa kell építeni értékrendszerünket!

Tudatosítanunk kell: szolgálni és nem uralkodni, termelni és nem csupán fogyasztani, adni és nem elvárni, csodálni és nem kizsákmányolni, óvni és nem tönkretenni – hangsúlyozta a csíksomlyói pünkösdi búcsú ünnepi szentmiséjén a Hármashalom-oltárnál a szertartás szónoka P. Urbán Erik ferences tartományfőnök. A mise főcelebránsa dr. Kovács Gergely gyulafehérvári érsek volt. A búcsún részt vett Felföldi László pécsi megyéspüspök, Kerekes László segédpüspök, Tamás József nyugalmazott segédpüspök, Massimo Fusarelli OFM, a ferences rend miniszter generálisa, Albert Schmucki OFM definator generális. Magyarország köztársasági elnöke, Novák Katalin szintén jelen volt az ünnepi szentmisén, ő délután külön látogatást tesz a csíksomlyói kegytemplomban.

A 2023 évi szentmise bevezetőjében a szertartás szónoka, P. Urbán Erik ferences tartományfőnök köszöntötte az egybegyűlteket.

„Gyertek, zarándok testvérek, építsünk templomot a Boldogságos Szűz példájára, „aki szűz lévén templom-má lett!” De nem kőből épült templom építésére gondolok, hanem önmagunkból és közösségeinkből építsünk templomot, amelynek növekednie kell hitben és bölcsességben, az építők számára pedig legyen fontos az egység megteremtése, amely az összetartozás tudat szilárdságában található meg. Ebből a templomból szálljon fel az ének: Adj békét szívünkbe, családjainkba, békét a nemzeteknek, békét a népek között, békét a világnak!” – hangsúlyozta a szónok, majd Massimo Fusarelli, miniszter generális köszöntő szavai következtek a szentmise kezdetén.



Az egész élet egy zarándoklás

„A zarándoklat az emberi – személyes és társadalmi – élet szimbólum. Az egész élet egy zarándoklás, és így az emberiség története is egy állandó utazás. Zarándokként érkeztek ide a világ minden részéről, közben megtapasztalva az út fáradalmait, az együtt megtett út és a célba érkezés örömét. Itt a Szűzanya, az Egyházzá lett szent szűz számunkra az otthon és az anyaméh, amely mindig befogad minket és megnyitja az utat Fiához, az Úr Jézushoz. Legyünk hálásak a hit és a fény eme ajándékáért! A zarándoklat a kegyhelyen való megállás és a hazatérés után folytatódik: imádkozzunk azért, hogy megőrizzük a megbékélés és az erősebb hit ajándékát, amelyet itt kaptunk, és megéljük azt ott, ahol vagyunk. Áldás, békesség!” – fogalmazott Massimo Fusarelli.

Urbán Erik Komjáthy Jenő *Testből templomot* című versének részletével indította szentbeszédét. „*Testből templomot / Emeltem tenéked, / Imádlak én benne,*



/ Igaz istenséget” – hangzott el az idézet.

„Üdvözlég, ki szüz lévén templommá lettél!” – ezen év és a pünkösdszombati fogadalmi búcsú mottóját Komjáthy: *Testemből templomot* című versével idéztem meg, amikor ma a Kis- és Nagysomlyó hegyek közötti nyereg ismét egy nagy templommá alakult, több generációból alkotva az Egyház látható és lüktető/élő valóságát: kicsik és nagyok, fiatalok és idősek. Az Édesanya öröme pedig, ha együtt a család Szent Fia asztalánál, engedjük és akarjuk, hogy égi Édesanyánk öröme és a Jézusban való együttlét testvéri derűje átjárja szíveinket” – fogalmazott a szónok.



Ünnepel a Ferences rend

Urbán Erik rámutatott: az elkövetkező három évben a Ferences rend centenáriumi ünnepel, amely több centenáriumi megünneplésében valósul meg. A centenáriumi évek magukba foglalják azon eseményeket, amelyek nyolcszáz évvel ezelőtt történtek: a ferences regula jóváhagyását, a grecciói karácsony megünneplését, Szent Ferenc stigmatizációját, a Naphimnusz ének befejezését, a Szeráfi atyánk égbeköltözését.

„Ezen jubileumok átölelik életünk szakaszait, és segíteni akarnak bennünket abban, hogy a maguk valóságában ragadjuk meg azokat” – emelte ki.

Ezt követően a szónok Celánói Tamás Szent Ferencről írt életrajzát idézte. „Az a Ferenc, aki nagyon komoly önismerettel rendelkezett és egészen kiváló jelvévé lett Mesterének, jelmivoltában is a bűneiről beszélt, arról a bűnről, amely a létrontás gyökere, a bűnbánatot tartva a világ megmentését egyedül szolgáló tettnek. Igazi tápláléka az Ige és az Oltáriszentség volt, az a Krisztus, akit szerelmesen szeretett.



Mélyüljünk el abban a tudatban, hogy a szentségek táplálnak és gyógyítanak bennünket. Egyházában, a köztünk élő Krisztus hiteles és radikális követése nélkül ne is gondoljunk arra, hogy lehetőségünk nyílhat a körülöttünk észlelhető, sőt fájdalmasan tapasztalható békétlenség felszámolására. Tehetünk ilyen-olyan okosnak látszó vagy hasznosnak ítélt lépéseket, de az eukarisztikus jelenlétben mindannyiunkat erősítő Jézus Krisztus nélkül bizony nem lesz merszünk a mai „nagy hatalmak” elé állni, hogy békességet szerezzünk mindannyiunk szívébe, és ezzel egyidejűleg a fizikai világba” - hangsúlyozta.

Teret biztosítunk-e Isten lelkének?

A következőkben a keresztény értékrendszerünket

szilárd alapokra való helyezését hangsúlyozta.

„Vizsgáljuk meg: Úgy éljük-e az életünket, hogy teret biztosítunk Isten Lelkének, amelyet birtokolnunk kell egy olyan világban, amely meg akar feledkezni Istentől, illetve hamis szabadságfogalommal egyenesen tagadni akarja Őt? Mi különböztet meg bennünket a többiektől, azoktól, akik nem a béke országát, az *egy akol és egy pásztor* küldetését szolgálják?” – tette fel a kérdéseket Urbán Erik.

„Szükség van az életben való eligazodáshoz egy olyan értékcsúcs birtoklására, amelyhez igazíthatom a saját életemet, amelyhez igazíthatja működését egy közösség. Az életben való eligazodáshoz, ahogy a magyar nyelvünk mondja, *az életben való boldoguláshoz* szükségünk van egyfajta keretre, szabályzatra, és a ferences centenáriumnál maradványra, regulára. Ijesztő fogalmak, mert mi másra gondolunk első hallásra, ha nem arra, hogy megreguláznak, korlátoznak a szabályok?! Személyes életem kiteljesedését, hogy azzá váljak, akit Isten eltervezett, egyszóval szentté válásomat egy olyan regula, értékcsúcs birtoklása szolgálja, amelyhez bátran igazíthatom életemet, úgy egyénileg, mint közösségekben” – fogalmazta meg a szentmise szónoka.

Óvni és nem tönkre tenni

Urbán Erik kitért a napjainkban „divatos és sokat, talán túl sokat is használt és elhasznált kifejezések egyike” a fogyasztói társadalom és annak velejáróira. Mint kiemelte: tudatosítanunk kell: szolgálni és nem uralkodni, termelni és nem csupán fogyasztani, adni és nem elvárni, csodálni és nem kizsákmányolni, óvni és nem tönkre tenni.



„A mai gazdasági krízis felfedi, hogy „az emberi környezet és a természeti környezet együtt megy tönkre” (Laudato si' 48), ezért elmélyülten kell válaszolni a kihívásokra, a prioritásokra oda kell figyelni. Ki-ké a maga hivatásában és küldetésében megerősödvé, ab-

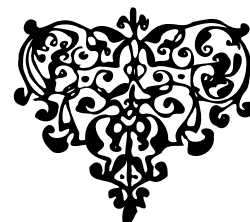
ból nem kilépve a helyesebb megoldást kell keresse” – emelte ki a szónok. „Képessé kell válnunk arra, hogy a megbocsájtás által kizárjuk a gyűlöletet és a bosszút, majd a kiengesztelődés és az egyetértés eszközeivé válva, a testvériség hirdetőivé kell lennünk, amint maga Szent Ferenc is „csodálatos összhangban élt Istennel, másokkal, a teremtett világgal és önmagával” – tette hozzá.

Nem vonhatjuk ki magunkat a felelősség alól

A felelősségvállalás és az elvégzendő munka, a hivatásunk és küldetésünk teljesítése alól nem vonhatjuk ki magunkat – szögezte le Urbán Erik, majd kitért az erdélyi magyarságot érintő kedvezőtlen demográfiai folyamatokra is.



„Megszámláltattunk – kevesebbnek találtattunk, erre a válaszuk pedig túl azon, hogy a helyzettel való reális szembenézés kell legyen, mondhatni létfontosságú az összefogás (...) Kicsik és nagyok, fiatalok és idősek érezzük felelősséget Egyházunkért, nemzetünkért, a társadalomért, egy élhetőbb és emberibb világért, fűzzön bennünket össze egyazon értékazonosság, legyünk értékösszekötő és megvalósító személyek. Hogyan? Megköszönve elődeinknek a munkáját és hálával felidézve őseink arcképcsarnokát, akik megművelték a földet és jól vetettek, annak reményében, hogy mi magunk olyan búzaszálak lehessünk, akik gazdag termést hozunk.





Novák Katalin: Erdélyi pünkösd

Békesség Istentől!

Novák Katalin a videóban hangsúlyozta: Egy elnök boldog akkor, ha együtt van a nemzet. Én ezt a nemzeti összetartozást éltem át Csíksomlyón

Novák Katalin köztársasági elnök beszédet mond a sepsiszentgyörgyi Szilvássy Carola Református Szeretothon avatásán 2023. május 28-án, mellette Antal Árpád polgármester (Fotó: MTI/Veres Nándor)

Román politológusok bírálták a kormányukat, miután a külügy rátámadt Novák Katalinra

– Olyan ez az ország, mint egy színdarab Eugene Ionesco két üveg bor elfogyasztása utáni közreműködésével – így reagált Bogdan Duca román politikai elemző Facebook-bejegyzésében arra, hogy a bukaresti külügyminisztérium, Marcel Ciolacu képviselőházi elnök, az ellenzéki Románok Egyesüléséért Szövetség és a sajtó egy része irredentizmust kiáltott, miután Novák Katalin köztársasági elnök a székely himnusz egy sorát – „Ne hagyj elveszni Erdély, Istenünk” – idézte a csíksomlyói látogatásáról szóló videó közzétételkor. – Ezek szerint Romániában a kormányzat, illetve a nacionalisták Erdély vesztét akarják – jegyezte meg ironikusan Duca.

Ott kell lennünk, mint a hiteles keresztény élet képviselői, akik mernek olyan kultúrát képviselni, amely a keresztény értékeket jelenvalóvá tudja tenni, mindezt összefogással a társadalomban, a családokban, a nemzetben, a politikában, az egészségügyben, az iskolában, egyszóval ott, ahová a küldetésünk és hivatásunk szól” mutatott rá.

„Tudatosítsuk, hogy az értékskálánk nem lehet más, mint: a bölcsesség, a megbecsülés, a türelem, a tudatosság, az emberség, a testvériség, a béke, a család, a nemzet, az Egyház, szolgálni és nem uralkodni, termelni és nem csupán fogyasztani, adni és nem csak elvárni, csodálni és nem kizsákmányolni, óvni és nem tönkre tenni, mindezekkel és mindezekén túl (is) nem feledve: „A szeretet és annak műve marad meg örökre” – zárta szavait Urbán Erik.

Forrás: [maszol.ro](https://www.maszol.ro)



Nem ez az első alkalom, hogy a román politika a magyar államfőt provokálja.

George Jigla politológus az eset kapcsán a román államot bírálta, amiért semmit sem tesz a székelyföldi, és általában a magyar nemzetiségű polgárok érdekében.

Tetszik vagy sem, a magyar állam rengeteget fektetett abba, hogy a magyar állampolgári identitás erősödjön a Székelyföldön. Az ott élő embereknek jövedelmi előnyök is vannak ebből kifolyólag, s nem őket kell hibáztatni. Persze, ezzel az anyagi haszonnal egy nagyobb fokú lojalitást nyernek a magyarországi történésekkel kapcsolatban, de mit teszünk mi ennek a helyzetnek a kiegyensúlyozásáért? Hiszen ők (a székelyföldi magyarok – a szerk) Románia állampolgárai. Ez a helyzet már tíz-tizenöt éve, talán Orbán első mandátuma óta

– fogalmazott az Adevarul portálnak Jigla. A politológus szerint azon kívül, hogy időnként a román politikum szereplői felháborodnak egy-egy nyilatkozaton, semmit sem tesznek a sajátos identitású emberek érdekében.

A fő probléma nem Orbán Viktor és a Fidesz, hanem az, hogy a román állam semmit nem tesz a helyzet kiegyenlítése érdekében. Nem várhatjuk el, hogy egy székelyt jobban megérintsen az Ébredj román (Románia himnuszának címe – a szerk), mint az ő saját énekük

– tette hozzá a kolozsvári Babes-Bolyai egyetemen oktató politológus.

Novák Katalin köztársasági elnök szombaton Csíksomlyón részt vett a pünkösdi búcsú ünnepi szentmiséjén, majd látogatást tett a csíksomlyói kegytemplomban. Az államfő vasárnap Sepsiszentgyörgyön jelen volt a református elemi iskola új épületrészének átadásán, majd egy idősothton átadási ünnepségen.

Szerző: Pataky István, MAROSVÁSÁRHELY,

Forrás: magyarnemzet.hu


Himnusz Székelyföld Novák Katalin

Izsák Balázs: meg kell tanulni együtt élni azzal, hogy a román politikum nem szereti a székely himnuszt

A székely himnuszhoz kapcsolódó többségi román reakciók több-kevesebb vehemenciával végigkísérték az erdélyi magyarság elmúlt száz esztendejét – fogalmazott a Krónikának Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) elnöke, akit a Novák Katalin köztársasági elnök csíksomlyói látogatása után kirobbant nyilatkozatháború kapcsán faggattunk. Izsák szerint hasonló politikusi állásfoglalásokra a jövőben is számítani kell, amivel a magyarságnak meg kell tanulnia együtt élni. Izsák Balázs: meg kell tanulni együtt élni azzal, hogy a román politikum nem szereti a székely himnuszt



Izsák Balázs: a román hatalomnak túl sok a székely himnusz, a székely zászló és Székelyföld történelmi térképe egy csomagban • Fotó: Beliczay László

Ahogy a székely zászlót, a székely himnuszt is gyakran fogadják ellenséges román megnyilvánulások a közösségi oldalakon és hivatalos körökben egyaránt. Legutóbb Novák Katalin magyar államfő Facebook-oldalán a székely himnusz közös csíksomlyói énekléséről megosztott kisfilmje zavarta a rom:  lügyet és a képviselőház szociáldemokrata elnöké hivatalos román reakciókkal kapcsolatban Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke a Krónikának úgy fogalmazott, hogy a székely himnusz az elmúlt száz évben végigkísérte az erdélyi magyarság életét.

1989 előtt a román hatalom tiltakozása abban nyilvánult meg, hogy a himnuszt éneklő magyarokat beidézte vagy bevitte az állambiztonsági szerv, a Szekuritáté. Az ellenséges reakció mára jóval szelídebb lett, amivel viszont meg kell tanulnunk együtt élni – fogalmazott portálunknak a Székelyföld területi autonómiájáért harcoló SZNT vezetője.



• Fotó: Pinti Attila- Novák Katalin Csíksomlyón. A román államhatalomnak most is zavaró a székely himnusz

Mint ismeretes, a székely himnuszt a 2009. szeptem-

ber 5-én, Székelyudvarhelyen ülésező Székelyföldi Önkormányzati Naggyűlés Székelyföld himnuszává nyilvánította. A 14 évvel ezelőtti döntés értelmében minden év május 22-e a székely himnusz napja. A korabeli román reakciókkal kapcsolatban Izsák Balázs portálunknak azt is elmondta, hogy a naggyűlés nemcsak a himnuszról döntött, hanem bemutatta Székelyföld és a székely székek területi határait a székely zászlóval egyetemben, ami „túl sok” volt a román hivatalosságok számára. Az erőteljes székely közösségi megnyilvánulást a román politikum az önálló államisághoz kötötte. Mindig elmondtam, hogy nézzenek körül Európában: minden autonóm régióknak saját címere, zászlaja, térképen bejelölt, pontos határa és saját himnusza van. Mi semmilyen újdonsággal nem hozakodunk elő a bevett európai gyakorlathoz képest” – nyomatékosította a Krónikának Izsák Balázs.



A székely himnusz szerzőjének, Csanády György síremlékének a koszorúzása Székelyudvarhelyen a székely nemzeti dal születésének százéves évfordulóján • Fotó: Beliczay László

A magyar közösség jelképeit piszkáló és sértegető román reakcióhoz hasonló megnyilvánulásokkal Izsák Balázs szerint máshol is találkozhatunk Európában – autonóm tartományokban is –, amivel a helyi közösségek megtanultak együtt élni. Izsák példaként a dél-tiroli autonómiát hozta fel, amelynek fővárosában, Bolzanóban a római kormány nem engedett lebontani egy Mussolini-féle emlékművet, amely úgy mond az olaszok felsőbbrendűségét hirdeti a helyi németekkel szemben. Bolzano önkormányzati tanácsa a térre nyíló utcákban elhelyezett német, olasz, angol és latin nyelvű táblákon állásfoglalásban hozza a nyilvánosság tudomására, hogy nem ért egyet az emlékmű üzenetével, amely nagyjából úgy szól, hogy az olaszok elhozták a latin felvilágosodást a barbár népek közé. Nekünk az a dolgunk, hogy a minket sértő megnyilvánulásokra reagáljunk. Ha ezek túlmennek a politikai állásfoglalások szintjén – a hatalom jogsértő lépéseket is tesz –, akkor jogi lépésekre van szükség. Az SZNT eddig is számos beadványt nyújtott be az Országos Diszkriminációellenes Tanácshoz, vagy ha erre szük-

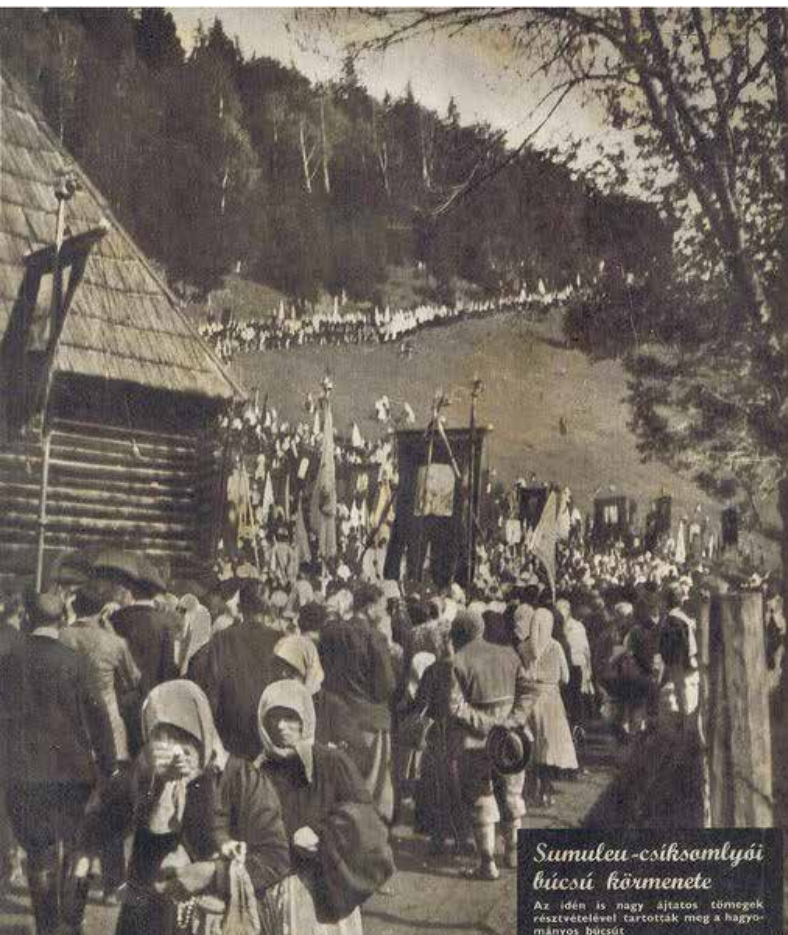
ség volt, a bírósághoz. Minden ilyen reakciót a maga helyén kell kezelni” – fogalmazott portálunknak az SZNT elnöke. Mint ismeretes, Novák Katalin magyar köztársasági elnök szombaton részt vett a csíksomlyói búcsún. Hétfőn a román külügyminisztérium felvette a kapcsolatot Magyarország bukaresti nagykövetével a köztársasági elnök romániai magánlátogatása során elhangzott „nem megfelelő nyilvános üzenetek miatt”. Vasárnapi közleménye értelmében a külügy kifogásolja Novák Katalin „nyilvános üzeneteit”, beleértve a magyar köztársasági elnök Facebook-oldalán közzétetteket is. A román külügy nem pontosította, mely üzeneteket tartja „nem megfelelőnek”. A román külügy már megint Novák Katalin miatt háborog, a magyar nagykövetségnél is tiltakozott a „nem megfelelő” üzenetek miatt. A román külügyminisztérium felvette a kapcsolatot Magyarország bukaresti nagykövetével a Novák Katalin magyar köztársasági elnök romániai magánlátogatása során elhangzott „nem megfelelő nyilvános üzenetek miatt”. Szintén hétfőn Marcel Ciolacu, a Szociáldemokrata Párt (PSD) és a képviselőház elnöke hétfőn azt írta Facebook-bejegyzésében, hogy „határozottan elutasítja” Novák Katalin magyar köztársasági elnök gesztusát, aki „teljesen elfogadhatatlan, revizionista jellegű” kijelentéseket tett Erdélyről. Marcel Ciolacu: Novák Katalin teljesen elfogadhatatlan, revizionista jellegű kijelentéseket tett Erdélyről Marcel Ciolacu, a Szociáldemokrata Párt (PSD) és a képviselőház elnöke hétfőn azt írta Facebook-bejegyzésében, hogy „határozottan elutasítja” Novák Katalin magyar köztársasági elnök gesztusát. A bukaresti sajtó szerint a román külügy barátságtalan lépését többek között Novák Katalin azon bejegyzése válthatta ki, amelyben megosztott egy videót arról, ahogy a tömeg a Székely himnuszt énekelte Csíksomlyón. A magyar államfő bejegyzéséhez a dal egyik sorát – Ne hagyj elveszni Erdélyt, Istenünk! – mellékelte. A Sándor-palota hétfői reakciója szerint a román külügyminisztérium tiltakozása a magyar köztársasági elnök erdélyi látogatása során tett megnyilvánulásai miatt túlzó és indokolatlan, de nem szokatlan.

Forrás: kronikaonline.hu

CSÍKSOMLYÓ - A települést 1335-ben Sumlov néven említik először,

1353-ban már biztosan volt temploma. Az egykori csíksomlyói gótikus templomot 1442 és 1448 között a ferencesek építették a korábbi templom helyén, Hunyadi János marosszentimre győzelmének emlékére, a Sárlos Boldogasszony tiszteletére. 1530-ban és 1649-ben kápolnát építettek hozzá. 1553-ban, 1601-ben, 1661-ben. 1694-ben és 1705-ben ellenséges hadak dúlták fel. A súlyosan megrongált templomot 1802-ben le kellett bontani. A mai kegytemplomot 1802 és 1824 között építették barokk stílusban, belső berendezésének kialakítása 72 évig tartott. Madonna-szobra

a 16. századi fafaragó művészet remeke, 1515 és 1520 között készülhetett, a korabeli Madonna-szobrok közül ez a legnagyobb. A templom melletti kolostorban 1630-ban már volt középfokú oktatás. A mai kolostorépület 1773 és 1779 között épült, könyvtára számos ősnymtatványt őriz 1876-ig. Csik-Gyergyó és Kászonnak közigazgatási székhelye volt. Csiksomlyóhoz 1850-ben Várdotfalvát és Csobotfalvát csatolták, 1959 óta Csikszereda északkeleti külvárosa.



Forrás: [facebook.com](https://www.facebook.com)



CSALÁDI NAP A HOLLANDIAI MAGYAR SZÖVETSÉG SZERVEZÉSÉBEN, Wassenaar, 2023 június 10

A Családi Nap megnyitóján a hagyományokhoz híven az ismert és közkedvelt Amszterdami Magyar Kórus is fellép Lachegy Máté vezényletével: Farkas Ferenc Petőfi Felhők-ciklusára írt dalciklusát, valamint a 100 éve született világhírű magyar zeneszerző, Ligeti György kánonját adják elő.

A MAGYAR FÚVÓSZENEKAR TAGJAIT KÖSZÖNTJÜK

a hágai fellépésük alkalmával

Makkai Réka méltatása a facebookon az előadásról „Ilyen koncerten régen voltam! Fiatal, tehetséges rézfúvósok nyugóztak le Liszt, Bach, Bartók rézfúvós zenekarra átültetett műveivel. Csodálatos élmény volt! Nem sok fotót készítettem, mert inkább a zenét hallgattam. Kórodi Márton, gratulálok hogy ezt összehoztad!”



The Hungarian Brass is a fantastic ensemble with very talented young musicians who play in great harmony. It is a pleasure to listen to them and playing with them.”/ Gábor Tarkövi, former solo trumpet of Berlin Philharmonic Orchestra; UDK Berlin/ <https://www.hungarianbrass.com>

Balázs Drahos, Trumpet; Martin Dajka, Trumpet; Márton Kórodi, Horn; Szabolcs Katona, Trombone; Kevin Kerner, Trombone; Richárd Petz, Trombone; Márk Marton, Trumpet; Mátyás Regyep, Trumpet; Máté Bíró, Tuba; Norbert Czeilinger, Bass trombone; Gilbert Millich, Bass trombone.



Helyszín: 3708 BS Zeist, Padvinderslaan 14

Colours of the brass Hungarian Brass & Brandt Attema

Nieuwe Kerk 08.06.2023.
Den Haag 20:00

Testvértalálkozó: Hollandiai Református Gyülekezetek találkozója



A hollandiai magyarság Zeisti közös református istentiszteletén tavaly látogatást tett Szilágyi Péter helyettes államtitkár, 2022 június 19-én. Igehirdetés-sel szolgált nt. Kelemen Attila Csongor az 1Kor 12 igeversei alapján.

A Hollandiai Magyar Református Gyülekezetek szervezésében

Szabadtéri istentisztelet 5. Testvértalálkozó

2023. június 25., vasárnap, 12 óra
"De Vonk" cserkésztelep
Padvinderslaan 14, ZEIST
(Utrecht provincia)

- 12:00 Gyülekezés
- 12:30 Istentisztelet
Igét hirdet: Paál Károly
Úrvacsoraszta:
Dr. Hermán János
Gyermekfoglalkozás:
Van Bolhuis-Szabó Emőke
- Kérjük, hogy a közös ebédre mindenki hozzon magával ennivalót és innivalót, amit egymással közösen elfogyaszthatunk.
- Közös ebéd
- Zászlólevonás a Cserkészek vezetésével
- Mindenkit sok szeretettel várunk!



Immár hagyományosnak tekinthető a hollandiai református gyülekezetek testvértalálkozója - közös szabadtéri istentisztelete -, melyre idén is a zeisti cserkésztelepen kerül sor.

Igét hirdet: nt. Paál Károly

A Hollandiai Magyar Református Gyülekezetek szervezésében

Szabadtéri istentisztelet 4. Testvértalálkozó

A Magyar Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottsága, valamint magyarországi és erdélyi vendégek részvételével

2022. június 19., vasárnap, 12 óra
"De Vonk" cserkésztelep
Padvinderslaan 14, ZEIST
(Utrecht provincia)

PROGRAM

- 11:30 Gyülekezés
Cserkészek köszöntése
Lobozárné Franges Gizella
- Gyermekfoglalkozás:
Van Bolhuis-Szabó Emőke
- 12:30 Istentisztelet
Szolgáló lelkészek:
Drs. Kelemen A. Csongor
Pap Ákos
- Közös ebéd
- Dr. Szilágyi Péter miniszteri biztos beszéde
- Dr. Sándor Tamás NÖB titkárságvezető beszéde
- Farkas Flórián:
Az Aranybulla 800 éve
- Beszélgetés - Moderátor:
Dr. Hermán M. János
- Zenei intermezzók

Mindenkit sok szeretettel várunk!



A tavaly negyedik alkalommal találkoztak egymással szabadtéri istentiszteleten a zwollei, a hágai, az amszterdami, a rotterdami és a vianeni magyar gyülekezetek hívei. A résztvevőknek Szilágyi Péter nemzetpolitikaért felelős helyettes államtitkár, valamint Sándor Tamás, az Országgyűlés Nemzeti összetartozás bizottságának titkárságvezetője tartott előadást.

A vasárnapi esemény keretében került sor a cserkészek évadzárójára is, így a program cserkészműsorral kezdődött.



keresztyéneknek, felnőtteknek és gyermekeknek, nagy szüksége van egy állandó és szabályos keretek között fenntartott helyre, illetve épületre. Mindazok, akik ismerték nt. Tüski István áldásos szolgálatát, imádkozzanak azért, hogy az adományozók és az alapító elődeink munkája ne vesszen kárba a kialakult helyzet miatt.

Magyar gyülekezeteink részéről 2023 március 4-én, Vianenben esett megbeszélés során kifejeztük igényünket egy megújított vezetésre, de úgy tűnik, hogy a közeljövőben felkészültebben kell igyekeznünk a megoldás keresésére. Bizakodva várjuk a jobb sorsra érdemes telek rendbetételének a lehetőségét, és e helyen is készen várjuk a Vianeni Magyar Protestáns Lelkigondozói Szolgálat működőképessé tételét. Hittel könyörögünk az Ige szerint: Kérjétek és adatik néktek, zörgesetek és megnyíttatik!



Vianeni Magyar Otthon, amfiteátrum, 2019 március 30

Reménység

„Én azonban most is azt tanácsolom nektek, hogy bizakodjatok, mert egy lélek sem vesz el közületek, csak a hajó. (...) Ezért bizakodjatok, férfiak! Én hiszek az Istennek, hogy úgy lesz, ahogyan nekem megmondta. Egy szigetre kell kivetődnünk. (ApCsel 27,22;25–26)

Testvértalálkozónk története

Testvértalálkozónkat legelőször a Zwollei Református Egyházközség presbitériumának megbízásából 2019 március 30-án szerveztük meg Németh Piroska KCSP ösztöndíjas testvérünk segítségével Vianenben. A több mint hetven résztvevő, felekezeti hovatartozástól függetlenül jelentkezett be, istentiszteletet tartottunk.

Hét református lelkész is találkozott a hívekkel, közülük azóta elhunyt dr. Tóth Miklós és nt. Lapohos András testvéreink.

Hálásan emlékszünk a sikeres kezdetre, miközben rezignáltan tekintünk vissza a vianeni lelkigondozás történetére. Nyilvánvaló, hogy a hollandiai magyar

2023 a Kárpátaljai Református Egyházban a reménység éve. Furcsa, makacs dolog a reménység. Akkor, amikor minden veszni látszik, amikor minden azt mondja, hogy már nem lesz jobb, és ideje feladni a harcot, megszólal valahol bennünk egy halk suttogás: „hátha!”. És ez a kicsiny reménység visz tovább. Ez ad erőt a küzdelmekhez, és ez visz el egészen a célig. Ha pedig nincs már reménységünk, akkor minden elveszett. Előbb a remény vesz el, de rögtön utána az ember maga is.

A fenti igében Pál és útítársai már két hete hányódnak egy viharban a Földközi-tengeren. Nem tudják, hol lehetnek, mert napokig nem látszik sem a nap, sem a csillagok. Már kidobálták a hajó rakományát,

sőt a felszerelést is, hogy könnyítsenek a hajón. Odáig jutnak, hogy józan ésszel be kell lássák „elveszett megmenekülésünk minden reménye” (20. vers). Ebben a reménytelen helyzetben szólal meg Pál, aki nem a reménytelenséghez tesz hozzá, hanem a reménység hangját közvetíti. Szavai azt jelentik: van út a menekülésre. Nem kell feladni a harcot! És a reménytelenség zűrzavarában egy ilyen nyugodt hang aranynál is többet ér.

De hogy és miben tud Pál reménykedni? Mikor a többiek pánikba esnek, az apostolnak akkor is kapcsolata van Istennel. Az Úrtól kap látást a jövőre nézve. Nem vak reménység az, amit az apostol mond. Nem üres megnyugtató szavakkal dobálózik, mint ahogy mi időnként szoktunk: „Majd csak lesz valami...”, „Úgy még sosem volt, hogy valahogy ne lett volna...”, „Egy vihar sem tart örökké, egyszer csak véget ér ez is...”. Nem! Pál higgadtan azt mondja, amit Istentől hallott:

1.Senki sem fog meghalni. 2.A hajó odavész. 3.Egy szigetre fognak kivetődni.

A hívő ember már meg sem lepődik rajta, hogy mindhárom dolog pont így teljesül be: a hajót szétörrik a hullámok, de az emberek mind épségben eléri Málta szigetét.

Kedves Olvasó, bennünket is viharok vesznek körül. A háború, a vele járó gazdasági nehézségek, az elvándorlás és még sok más haragos hullám borítja el a mindennapjainkat. És oly sokan pánikba esnek. Feszülten figyelik a hullámverést, és izgatottan mesélik egymásnak a legfrissebb híreket. Sajnos, egyre többen elvesztik a reményt. Minél régebb óta tart a vihar, annál kevésbé hiszik, hogy egyszer vége lesz, és lábuk alatt lesz még szárazföld.

Van-e közöttünk olyan, aki a viharban nem a hullámverésre, hanem a hullámok Urára figyel? Felnézünk-e arra az Úrra, aki a tengernek gátat vetett a teremtésben? Észrevesszük-e Istent, aki a Vörös-tengert kettéválasztotta a népe előtt? Figyelünk-e arra a Jézusra, aki úgy járt a tengeren, ahogy mi az utcán sétálunk? Felkiáltunk-e az Úrhoz, aki megdorgálta a viharos tengert, ami miatt az elcsitul, és a viharból nagy csendesség lett?

Mert aki nemcsak a tengert látja, hanem a tenger urát is, annak reménysége van. És ez a reménység többet ér az aranynál! Ezzel lehet biztatni a csüggedt útítársainkat. Isten vigyáz az Övéire. Aki Benne bíz, annak nem kell pánikba esni!

Bárcsak egyre több reménykedő hang hallatszana eb-

ben a reménytelennek látszó helyzetben! Nekünk hívő embereknek az a feladatunk, hogy a reménység hangjai legyünk.

Forrás: **Kacsó Géza, Kárpátalja hetilap 2023/15 (1154.)**

„Nincs megnyert vagy elvesztett háború, csak „Háború” van!



Pusztító, öldöklő, embertelen! A háborúk nem oldottak meg semmiféle problémát, de mindig elvetették a magját a következőnek. A háborúkat alig néhány ember robbantja ki, de ők nem harcolnak, és nem is halnak meg. Az egyszerű emberek ölik egymást halomra, ők hullanak idegen föld meszesgödrébe, s az ő otthonaik pusztulnak el. Ők az eszközök, és ők az áldozatok.” - -Fekete István

Kolozsvár-Törökvágási Református Egyházközség kiállítása 2023



Annemarie Groendijk: Friesland. Eastermar (Oostmeer, hollandul), 1990.

Származási hely: Annemarie Groendijk adománya

Hordozóanyag: farostlemez

Technika: olaj

Szignó: j.j.l. világozölddel: Annemarie / Groendijk / 2-5-1990

Hely, év: Friesland, 1990.

Festmény hátán: -

Cím: Friesland

Méret: 29X39 cm

Méret kerettel: 39X49 cm

Becsült érték: 200 Eur

Helye: vendégszoba---Tulajdonosok: Annemarie Groendijk, Törökvágás

A művészről Annemarie Groendijk (Ten Post, 1950. október 5.) holland festőművész.

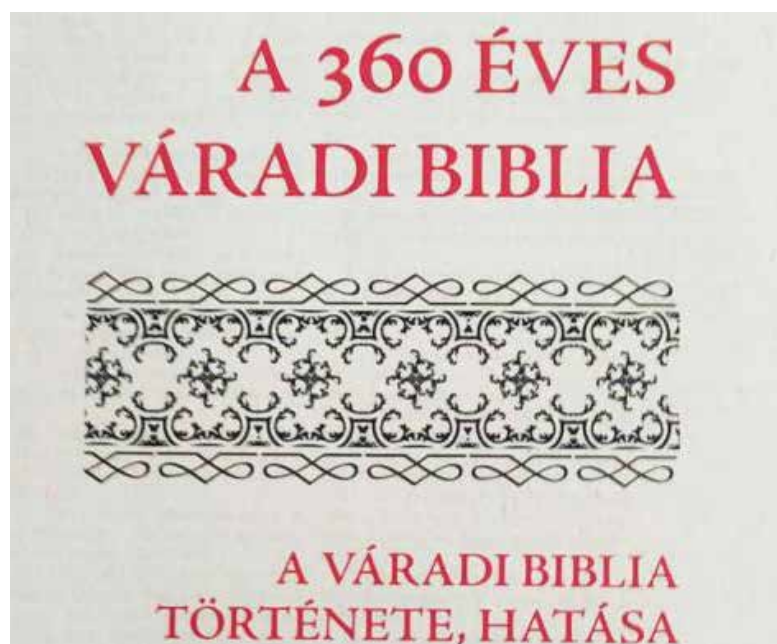
A gimnázium (Augustinuscollege) és a groningeni egészségügyi főiskola befejezése után beiratkozott a hágai művészeti akadémiára. Hivatásos rajztanárként nemcsak a tanügyben tevékenykedett, hanem 37 éven keresztül festőiskolákban kamatoztatta tehetségét, jeles amatőr festőket indítva el a pályán. Közismert személyiségként, Hermán M. János erdélyi-frízlandi református lekipásztorral karöltve, számos segélyszállítmányt szervezett az öröklött csauseszkanus nyomor leküzdésére. Annemarie Groendijk sok éven át segítette az egyházközséget adományokkal. A maga által festett képeslapokat az utcán árulta. A bevételből támogatta egyházközségünket. --- Hetvenedik születésnapján a tanítványai nagyszabású reprezentatív kiállítást szerveztek a tiszteletére Opende községben. Tájépet és csendéletet főleg olajfestéssel készített, vízfestéssel is dolgozott, a rajzkrétának is mestere. Tudomásunk szerint jelenleg a frízlandi Leek városában él. Összeállította: dr. **Bibza** Gábor

Lábjegyzet: Annemariékkal a kapcsolatunk úgy kezdődött, hogy 1989 májusában egy riporter interjút készített velem Romániáról a rádió fríznyelvű adásában. Délután már felhívott Annemarie, és vásároltak 20 kg. penicillint, olyan csomagolásban, mint egy cementes zsák. A román határon főleg a szívgyógyszereket kobozták el a szakértő vámosok, a zsákot csak megbontotta az egyik és megállapította, hogy liszt, miközben még zsákmányolt egy adag csokit, ami nem is sajnáltunk, csak a zsákot ne firtassa. Sármáson a kórház mortuáriumába vitték egy kicsiszekérral a gyerekeink

és DR PÁL ANNAMÁRIA glicerinnel hígítva osztotta szét az orvosoknak azéletmentő kincset. Karácsony előtt egy patikusnő besúgása folytán megjelent a Szekuritáté, a revolúció mentette meg őket a börtöntől. -- Amikor Grootegast nevű községben a második segélyszállítmányt pakolták, megkértem őket, hogy vigyenek könyvkötő vásznat a Kolozsvári Teológia könyvtárának. A mai nap is van még a tekercekből, ha igaz.

Könyvbemutató a nagyváradai Lorántffy Központban

A Váradai Biblia széljegyzeteit bemutató köteteket Pálfi József, Balázs Géza, Magyarai Sára, N. Császi Ildikó és Horváth István mutatták be.



A Lorántffy Zsuzsanna Református Egyházi Központ adott helyet annak a rendezvénynek, amely a Királyhágómelléki Református Egyházkerület szervezésében a Festum Varadinum eseményei között szerepelt.

A mintegy 360 éve kiadott Váradai Bibliára kívánták irányítani a figyelmet, nem az újbóli megjelentetéssel, hanem három olyan kötetel, amelyek az érdeklődőket emlékeztethetik – kivált a Szentírás esetében – a fordítás feladatának nagyságára, bonyolultságára.



„NÉMELY NEHEZEB, ÉS HOMÁLYOSSAB FORDÍTÁSÚ SZ. IRÁSBELI LOCUSOKNAK ÉRTELMESES MAGYARÁZATIVAL”



A VÁRADI BIBLIA
ÚJSZÖVETSÉGI
SZÉLJEGYZETEI



A rendezvényt Dénes István Lukács püspökhelyettes nyitotta meg a szép számmal egybegyűlt közönség köszöntésével, és a kiadványok jelenlévő készítőinek bemutatásával.

Dr. Pálfi József a PKE rektora, e könyvek szerkesztőjeként elsősorban az eredeti munka, vagyis a Váradi Biblia létrejöttének körülményeit világította meg. – Ha visszatekintünk a 17. század első harmadára, elcsodálkozhatunk, hogy a történelmi helyzet, az akkori szétszakítottság ellenére, Várad szellemi téren felívelő szakaszát élte, itt működött ugyanis az ország egyik legerősebb felsőoktatási intézménye. Ámbár tényleges egyetemről nem beszélhetünk, hiszen ez idő tájt nem létezett sem Erdélyben, sem a Partiumban, a kollégium a legmagasabb tudásközpontot képviselte; ide gyűltek a külföldet is megjárt, ottani tanulmányokkal, műveltséggel töltekezett teológusok; s ez a tény képezte alapját annak a szellemi műhelynek, amelyből – a Károli-Biblia egyes szövegrészeinek újragondolásával, széljegyzetekkel ellátva, Köleséri Sámuel és

segítőinek munkássága nyomán – a Váradinak nevezett Biblia kikerült. Ehhez járult még az a körülmény, hogy ebben az időben itt működött korszerűnek számító nyomdáját Szenczi Kertész Ábrahám, aki még helyben elkezdte a magyar nyelvű Biblia újabb, javított változatának kiadását. A történelem azonban közbeszólt: a város törökök általi megszállása miatt (1660), a megkezdett munkát – furcsa mód, az Ószövetség részeit – Kolozsváron kellett befejezni (1661). Szóba került még ezen lelkiismeretesen végzett fordítói, értelmezői munka máig ihletet adó ténye, mely szerint az igehirdetésnek – ha más nyelvű is – mindig el kell érnie, lélekben megérintenie hallgatóit. Nagyrészt e gondolatra alapozva – a Váradi Biblia 360. és a Királyhágómelléki Református Egyházkerület 100. évfordulójára időzítve (2021) – konferenciát szerveztek, s ennek hozadéka az a tanulmánykötet, amelyről a későbbiekben dr. N. Császi Ildikó beszélt.



(Balról jobbra) Horváth István, N. Császi Ildikó, Pálfi József, Magyarai Sára, Balázs Géza.

Dr. Balázs Géza nyelvész a különböző bibliafordítások, újragondolások jelentőségére mutatott rá a magyar nyelv fennmaradásának, további fejlődésének szempontjából. Nyilván e sorba illeszthető a Váradi Biblia is, de ennek kapcsán többen beszélnek a Vizsolyban kiadott Bibliáról, mint olyan műről, amely fogalomkészletét, szóhasználatát a néptől vette át, s így a modern magyar irodalmi nyelv kiindulópontjának tekinthető. Dr. Magyarai Sára a Váradi Biblia széljegyzeteinek értékéről beszélt: rámutatnak, hogyan is ment végbe akkoriban a fordítás, milyen nyelvi megfontolások, értelmezési gondok merültek fel egy-egy igerész kapcsán, hiszen a jelentéseket át kellett ültetni – sok esetben a kulturális különbségeket is áthidalva – egyik nyelvből a másikba.

Ezt követően N. Császi Ildikó ismertette a tanulmánykötet tartalmát: a Váradai Bibliával foglalkozó íráson kívül, az olvasó megismerkedhet a történelmi háttérrel, valamint kiemelendők az egyház és nyelvpolitika témakörében született értekezések; ezek tartalmazzák a mára, sőt, a jövőre ható legfontosabb gondolatokat, hogyan viszonyuljon az egyház a politikához, hogyan alakítható az igehirdetés egy egyre inkább kétnyelvűvé váló közegben. Végezetül Horváth István, a Partium Kiadó tördelőszerkesztője számolt be az igényes kivitelű könyvek készítéséről, a megvalósíthatóság érdekében tett engedményről: a mostani kiadás a Váradai Bibliának csak azon ígeréseit tartalmazza, amelyekhez magyarázó széljegyzet tartozik. Mindhárom kötet a Partium Kiadó és a Királyhágómelléki Református Egyházkerület gondozásában jelent meg, és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatta.



E könyvek bemutatójának mintegy záróeseményeként a Váradai Dalnokok léptek fel. Adja meg az Isten címet viselő énekes összeállításukkal mind nemzeti, mind vallásos érzületüket sugározták hallgatóságuk felé.



Kisszántói Pethe Ferenc bibliakiadási szolgálata (1794 és 1817).

A kiadások környezeti felmérését célzó előtanulmány. Makkai János emlékére.

Megjelent a „360 éves Váradai Biblia” című tanulmánykötetben (Nagyvárad, 2022, p.99-108)

Pethe Ferenc életének bibliai jelmondatára Erdős Károly professzor hívja fel a figyelmünket (Erdős, 1964, 65): „A kegyelem és a valóság Jézus Krisztus által van.” (János 1,17)

A partiumi származású polihisztornak Szilágysomlyó temetőhegye legmagasabb pontján van a sírja, elhunyt 1832 február 22-én. Gondozott nyughelyén (Erdei, 1999, 26-27) a három méteres sírkövére, melyet 1835 áprilisában állítottak, ez a két felirat került (Makkai, 2021): „Állandóbb oszlop, melyet építé magának/ Bölts írásában, mert az örökre megáll,/ Míg áldott földjét mívelendi kapával, ekével,/ A Magyar, áldásban lesz Pethe a neved”. „Természet bűvárja, barátja az emberiségnek,/ Hív fia honjának, százada díszre Pethe./ Sok munka között hősként végezve futását/ Itt pihen...” Az oszlop talapzatán olvasható felirat szerint a síremléket Cornélia, a Pethe Ferenc leánya, és a Pethe Ferenc veje, Megyaszay István bécsi nagykereskedő.

Korabeli gyászjelentés másolatára (Musnay Ürmössy, 1907, 14) is találtunk, amely a Pethe által 1830-ban alapított kolozsvári Nemzeti Társalkodó címdalán jelent meg: „Szilágy-Somlyó, febr. 22 én, Kis-Szántói Tekintetes Pethe Ferencz úr, sok jeles munkájával, a Magyar nemzeti Literaturának hallhatatlan előmozdítója; a Nemzeti szorgalom lelkes ébresztője; az Erdélyi Híradó és Társalkodó fáradhatatlan édes atya; ez a maga is Tudós világ Barátja, sok Tekintetes Vármegyéknek, azok között Nemes Kraszna Vármegyének is Bírója, e folyó hó nap 21-ikét követett éjjel, éppen 12 órakor, Szilágy-Somlyón, hová a sors vaskeze vezette, öt napig tartott szembetűnőbb elgyengülés után, tudós és munkás pályáját az halállal, utolsó szempillanatilag ép elmével, irtózás nélkül szembe menve, idegen kezek közt ugyan, de az érdemet becsülni tudó minden Jók sóhajtásaiktól kísértetve, életének 70-ik esztendejében bevégezte.” Fölötte két lelkész, a helybéli Kovács Ferenc és a szilágybagosi lelképásztor, Fazekas József tartott beszédet a végtisztességre messzi vidékről egybegyűlt sokaság körében.

Úgy véljük, hogy pályafutásának korabeli méltatása, igen helyesen, a magyar nemzet neves tudósai között jelöli ki a helyét (Vasárnapi Újság 1857, 358): „Munkás élte végén Erdélybe vivé sorsa, hol a legelső politikai lapot, az Erdélyi Híradót- teremte, melyet nem csak maga irt legesleg-nagyobbára, de sokszor maga is szedett és nyomtatott — 1831 közepéig.

Forrás: krek.ro

Kiadott munkái összesen 38 kötetet tesznek. Büszke-

séggel kell megvallanunk, hogy az utrechti Biblia kiadásáért az angol regens herceg (későbbre IV. György király) 36 aranyos aranypénzzel, Természethistoriájáért a porosz és a dán királyok egy-egy arany érdempénzzel tisztelik meg. Itthon fájdalom! Csak annyi pártfogással dicsekedhetett, hogy a „Magyar Mathesise” országgyűlés költségén jelenék meg, de a magyar akadémia akkor nem ért rá, őt bár csak levelező tagjává is megválasztani.” A Br. Aláírású cikk írója egy jó minőségű, mára már közismert metszetet is közöl Pethe Ferencről.

2. Született Szentmihályon, Debrecenben eminens diák

A talentumokkal megáldott sokoldalú tudós Szentmihályon (Szabolcs megye, később Büdszentmihály, ma Tiszavasvári) látta meg a napvilágot 1763 március 30-án. A református egyházközség anyakönyvébe szokás szerint bejegyezték, hogy édesapja Pethe István, édesanyja Szabó Zsuzsánna, keresztvíz alá pedig két keresztanya tartotta: Szatmári Istvánné és Dancs Györgyné. Heten voltak testvérek, ketten lányok, ő maga negyedik volt a sorban. Tizenegy év után, az 1797-re eső évben, az egyetlen hazalátogatása alkalmával (Süle, 1964, 14-15) a testvéreit utrechti bibliával ajándékozta meg. Ekkor mutatta be családjának a holland feleségét és a gyermeküket. Családjá gazdálkodásból élt, édesapja szíjgyártó mesterséget is folytatótt, egyik nagybátyja asztalos volt.

Pethe Ferenc szerény ember volt, az utrechti biblián is csak P.F. kezdőbetűkkel jelölte a nevét. Süle Sándornak (Süle, 1964, 15) helytelen a megállapítása, hogy Pethe az utrechti bibliában használta először a „kisszántói” előnevet. Kisszántói előnévre viszont szüksége volt a további életútján, mert az a rendi társadalom befogadásához kellett. Ráadásul a francia polgári forradalom idején a bécsi hatóságok nyomtatékosan írták elő a nemesi származás kívánalmát. A nemesi származás feltételét, már 1748-ban, a Mária Terézia korában foglalták törvénybe a peregrinatio szabályozásakor.

Bibliával megpecsételt élete záloga is lehetett annak, hogy Bécsben már nemesi származásúként mutatkozzon be. A családi emlékezet alapján ezt jogosan tehette. Egy jövedelmező állás keresését és a családja felemelkedését így tekintélyesebben munkálhatta. Valószínűnek tartjuk, hogy saját maga tervezte a sírkövén található címert: virágkoszorúval övezett pajzson, megvonalazott írotábla osztatán, egy három virágfejes liliomszálat tartó kar látható. A címer a homokkő állaga miatt, az északi oldalon, eléggé romló állapotban porladozik. Alatta a következő distichon olvasható: „Elme, Szabad-lélek, Nyílt- szív, Nemzetszeretet meg Munkásság kezesek. Nemzete Díszé marad.” Ugyanez a felirat található a róla vállnagyságból mintázott acélmetszeten (Weiss és Kargling), amely 1813-ban készült.

Nemzetes ősei Kisszántóról menekültek vagy vándo-

roltak el egy élhetőbb helyre, valószínűleg 1708 táján, amikor a Rákóczi féle szabadságharc idején elpusztultak a Várad környéki falvak (Zabán, Kisszántó, 2021). Szentmihályi-nyíregyházi törvénykezési iratokban fennmaradt, hogy a kiterjedt Pethe család egyik tagja a nemesi státusára hivatkozva hadakozott a jobbágyokra kirótt terhek ellen.

Pethe Ferenc gyermekkorában száznál is több fiu és leány iratkozott be a Debreceni Kollégium helybéli partikuláris iskolájába. A fiuk és a lányok számára külön tanítókat fogadtak. Pethe Ferenc nyolcéves volt, amikor Köveskáli Nagy István lett a falu lelkésze. Pethe Ferenc, immáron 18 évesen, az ő hatására vállalja a továbbtanulást. Süle Sándor arra a következtetésre jutott, hogy a lelkész volt az, aki felfedezte az ifjú sokoldalú tehetségét (Süle, 1964, 19). Tehát a helyi elemi iskola elvégzése után visszatért a földműveléshez, és így csak 18 éves korában került a Debreceni Református Kollégiumba. Szegénysorsú lévén, szolgálóként iratkozott be 1781 ápr. 26-án, majd az első tógátusok között végzett 1787-ben. Pethe életművének kutatói egyet értenek abban, hogy a debreceni hat év alatt a természettudományok atyamestere, Hatvani István professzor hatott reá leginkább. Másfelől szinte érezzük, hogy Sinai Miklósnak, Csákvári Varjas Jánosnak vagy Budai Ézsaiás professzornak a kisugárzó példája is mennyire formálhatta az egyéniségét. Feljegyezték, hogy debreceni diákkorában a rajz tehetsége által is feltűnt.

3. Peregrinatio: irány Utrecht. Európai széttekintés, tudományos munkásság és a vállalkozásai

Egy esztendei udvari, mások szerint szentmihályi rektoroskodás után a Debreczeni Kollégium támogatásával utrechti peregrinációra indult. Itt megemlítjük, hogy a magyar teológusok 1763-tól kezdve csak az utrechti egyetemre iratkozhattak be, ez a furcsa rendelet is az önkényes bécsi szabályozások közé tartozott. II. József császár 1783-as szabályrendeletével a papok és a lelkészek egyetemjárását is korlátozni kívánta. Viszont elvárta, hogy a papok a népeket mezőgazdasági ismeretekre oktassák. Európa protestáns főiskoláin ismeretes volt, hogy a külföldről érkező szegénysorsú teológusok számára az utrechti városháza évi 300 aranyat adományozott, ami nagy segítség és egyben vonzóerő is volt a vagyontalanok számára (Bozzay-Ladányi, 2007, 120, 121). Megjegyezzük, hogy az utrechti vroedschap, azaz a városi tanács 1751-ben elhatározta, hogy a magyarok csak négy évig maradjanak az utrechti egyetemen. Úgy tűnik, hogy ezt a döntést, csekély kivételtől eltekintve, be is tartották.

Az utrechti egyetem anyakönyvébe, teologusként (Segesváry, 1935, 9, 43-44) iratkozik be 1789 aug. 6-án: „Franciscus Pethe Hungarus ex Sz. Mihalyino. – Amennyiben jól értelmezzük a kijelentkezési dátumokat, akkor 1789 november folyamán a franekéri egyetemre távozik, de még abban a hónapban visszatér Utrechtbe és 1790-től 1795-ig ott él, tanul, háza-

sodik és Bibliát ad ki. Lakásbérleti szerződés alapján fennmaradt, hogy Pethe 1792 február 29-től közjegyző előtt bérelt szállást a Muntstraat nevű utcában.

Utazásai. Kiemelt fontosságú, hogy élvezhette az 1761-ben alapított Stipendium Bernardinum támogatását, amely számára komoly pénzösszeget jelentett (Segesváry, 1935,44). Ezzel az anyagi háttérrel látogatott el 1791-1792 körül Angliába, ezután Franciaország és Olaszország következett. Svájcban töltötte 1792 nyarát, öszvérháton járta be az országot. Poroszország, Spanyolország majd Dánia és Skócia következett., Németország és Svédország sem maradt ki. Mindenütt megtekinti az ipari létesítményeket, tanulmányozza a kereskedelmet, a kézműipart, az állattenyésztést és a mezőgazdaságot. Előszeretettel keresi fel a nyomdákat. Naplószerű dátumokat, feljegyzéseket sehol sem közöl, csak a műveiben található utalásokból lehet következtetni a vándorlásaira. Mainzban egyszer negyven borjút vásárolt és pár hónap elteltével jó haszonnal adta el az állatokat, így szerevezve hasznot magának (Süle, 1964, 45). Európa felfedezése kapcsán sok érdekességgel lehetne még szolgálni az itt-ott olvasható emlékeiből. A franciaországi látogatásáról nem beszél lényegeset, ami érthető is, ha a magyar jakobinusok sorsára gondolunk

Nyelvismerete kiterjedt az angol, a francia, a holland, a német és talán az olasz nyelvre is. Úgy véljük, hogy Pethe Ferenc életművének az első szakszerű összefoglalása a Szinnyei féle lexikon íróitól származik (Szinnyei, X, 1905, 888-895), beleértve a méltató könyvészetet is. Pethe Ferencről eddig nem született kimerítő dolgozat, hiányzik egy filológiai pontoságú bibliográfia és szöveggyűjteményre is szükség lenne. Osztjuk a Süle Sándor véleményét, nyilvánvaló, hogy a tapasztalat, a gyakorlati megvalósítások és a bibliográfiája alapján Pethe a mezőgazdaság fejlesztéséért tette a legtöbbet.

Elkötelezett nyelvújító. Süle élesen látja azt is, hogy a magyar nyelv szolgálatának ügye (Süle,2004,18) Pethét egész életútján végigkíséri. Keszthelyre kerülve, úgynevezett professzori székhelyében kijelentette, hogy az agrártudományokon kívül „a magyar nyelv pallérozására, támogatására, tisztogatására, csinoztatására” is tanítani akarja növendékeit. Két tanárelődje közül egyik sem tudott magyarul, német, illetve latin nyelven adták elő a tárgyaikat. Festetics az ő kezdeményezésére rendelte el, hogy az előadás nyelve csak magyar lehet. Amikor Pethe távozott az intézetből, újból visszatértek a latin és német nyelvű előadásokra. Itt jegyezzük meg, hogy Pethe Ferenc legalább kétszáz új magyar szót alkotott.

Újságjait és a különféle műveit időrendi sorrendben tüntetjük fel az alábbiakban. Kétszer mezőgazdasági szaklapok, egyszer pedig politikai újság kiadásának vágott neki. Optimista volt, sajtóvállalkozásainak kudarcait erkölcsi haszon látásával fedezte. Hiányoztak

a mecénások, egyházi támogatásról sem tudunk különösebbet, a cenzúrával pedig mindenkor számolnia kellett.

Bécsben adja ki a Magyar Újságot 1796-ban, ez egy gazdasági lap volt. Az újság nevének a megváltoztatásával, szintén 1796-ban, Vizsgálódó Magyar Gazda címmel folytatja a lap szerkesztését és kiadását. Előfizetők hiánya és a terjesztés nehézsége miatt 1797-ben a lap megszűnt. Fejlécén a magyar és az erdélyi címert látjuk egymás mellett. Pethe gyakran mondta, hogy a két magyar hazának egyszerre akar szolgálni. - Bécsben kiadja a Nemzeti Gazda című hetilapot 1814 január havában, a továbbiakban Pestről szerkeszti 1816-ban, de ez a szaklap is megszűnik 1818 júniusában. - Kolozsváron 1827 decemberében indította meg a Hazai Híradót, ennek aztán 1828-ban Erdélyi Híradóra változik a neve, a melléklete pedig a Nemzeti Társalkodó. A szokásos anyagi nehézségek miatt 1831 októberében az újságot eladta.

Pethe Ferenc bibliográfiája önmagáért beszél. Nem véletlenül lett alapító tagja a Pesten székelő Magyar Tudós Társaságnak, a Magyar Tudományos Akadémia elődjének. Könyvészeti felsorolásunk csupán cím szerinti tálalása a Pethe műveinek, azért, hogy az olvasó fogalmat alkothasson a „nemzet mindenésének” szerteágazó publikációiról. Elsőként a németeket magyar nyelvre tanító könyvét említjük, ami egy átdolgozás, 1798-ban már ötödször jelenik meg: Ungarische Grammatik, wodurch der Deutsche die Ungarische Sprache richtig erlernen kann. Joh. Farkas de Farkasfalva, umgearbeitet von Franz Pethe.

Fő művének tartják a Pallérozott mezei gazdaság című könyvét, amely három részben jelent meg: I.Sopron, 1805; II. Pozsony, 1806; III. Bécs, 1814. Az első kiadást Eszterházy gróf támogatta, amíg Pethe 1801 és 1805 között Kismartonban gazdasági felügyelőként állott a szolgálatában. A Pallérozott mezei gazdaság második kiadása Pesten jelent meg 1816-ban. - Mathesis című kétkötetes munkáját 1812-ben jelentette meg Bécsben. - Pestis ragadvány ellen oltalom című kiadványát németből fordította és adta ki Bécsben, 1814-ben. - Angolból fordította a következő művet: A földművelési kémia gyökere egymásból fojó leczkékben. Bécs, 1815. Az angol szerzőnek, Humphry Davy nevű tudós főúrnak ezt a művét Pethe a saját jegyzeteivel bővítette. - Természethistória és Mesterségtudomány című munkáját 1815-ben nyomtatták ki, maga rajzolta az állatokat és kézzel színezték. Annak a története is felderítésre vár, hogy a természetrajzi ábrák metszeteinek a rézlapjai (Pethe, rézmetszetek) mikor és hogyan kerültek Debrecenbe. Ötszáz oldalas a mű, ezért Marczibányi díjat kapott 1817-ben, ami egy rektor évi fizetésének volt a megfelelője. Gróf Teleki László is megajándékozta egy arany órával és ezüst szelencével. - Időprófeta vagy időváltozást jövendölő pókok. Pest, 1816. - Baromorvos könyv. Németből fordította Kolozsvár, 1827. - Budai szöllőm ültetési módja. Ko-

lozsvár, 1827. - Európai mértéktár. Kolozsvár, 1829-1830. A felsorolás nem teljes, a különféle címlapok szerint több művét újra is kiadták, egy-egy kötet több részletben is megjelent, a bibliakiadásairól pedig alább tudósítunk részletesebben.

Tanári tevékenységéről is szólnunk kell. Utrechtből 1796-ban költöznek Bécsbe, ott mezőgazdasági szaklapot szerkeszt és ad ki. Bécsből Keszthelyre költözik a családjával, Festetich György gróf őt 1797-ben hívta meg az intézetébe, a Georgiconba, hol október elsején kezdte meg működését, mint könyvelő. Azután tanárkodott, a mathesist, a mezőgazdaságot és a gazdasági építkezést tanította. Végül 1799. augusztus 30-án tisztartó lett ugyanott. 1801. augusztus 30-án saját felmondása alapján eltávozott. Festetich György mélységesen megbántotta Pethe Ferencet azzal, hogy visszavonta a kiadásra megígért támogatást, ugyanis a Pethe irigyei azt jelentették a grófnak, hogy a Pallérozott mezei gazdaság egy felületes és elhamarkodott munka. Ekkor már négy és fél évet töltött a keszthelyi Georgikon felvirágoztatásával és valósággal belebetegedett a visszautasítás hírére. Neki köszönhető, hogy a georgikoni tangazdaság néhány év alatt a saját korán túlmutató, jól felszerelt és hatékony mezőgazdasági üzemmé vált. Gyakori jelszavára felfigyeltek: „Markolj csak keveset, de azt jól megszorítsd! Ne a földet, hanem a munkát szaporítsd!” Kár érte, vajha egy életen keresztül ott maradhatott volna Keszthelyen a tudomány hathatós művelésére! Számukra családfenntartási szempontból is ez lett volna a legjobb megoldás.

Lakhelyeik szempontjából is érdekes a Pethe családjának sorsa: Utrecht, Bécs, Keszthely, Kismarton, Iharosberény, ismét Bécs, Ozorán bérlő, majd Pest. Felesége Bécsből Pestre költözött, ahol pár év alatt háromszor váltottak lakhelyet, azután Buda következett. Kunszentmiklósról 1819 szeptemberében költöztek, erről még a Jénában megjelenő Allgemeine Literatur Zeitung szeptemberi száma is tudósít. Kolozsvárra telepednek 1826-ban, ott nyomdája volt a Farkas utcában.

Pethe Ferenc utrechti köre

Bozzay Réka szerint a magyar diákok közül abban az időben is tartózkodtak Utrechttben (Bozzay, 2017,23). E helyen csak földijét, Kováts Józsefet említjük, aki az egyetemnek is diákja volt (Kováts-Kovács)

Családi háttere nélkül bizonyára nehezebben tudnánk előadni és megértetni a Pethe Ferenc hősies bibliakiadási vállalkozását. Meghatározó eseményt jelentett a házasságkötése: 1791 június 21-én eljegyzi, 1791 június 16-án pedig feleségül veszi Kuyper Cornelia utrechti leányzót--Lakóhelyük a Lange Nieuwstraat, vagyis a Hosszú Új Utca egyik háza, amit onnan tudunk, hogy az utrechti halotti anyakönyvbe (Begraafboek, Utrecht) beírták a Frans nevű kisfiuk elhalálozási dátumát, 1794 december 18-án. Azt, hogy módos családba házasodott, sokan azzal hozták össze-

függésbe, hogy ezáltal jutott olyan tőkéhez, amelynek a segítségével kiadhatta a bibliát. Kazinczy 1813-ban kelt fanyar leveléből (Kazinczy, X. 1900, 378.) több helyen is idézik a lekicsinylő megjegyzést: "Ez az ember Kálvin tanítványa – Hollandiában tanulta a Mennyor-szágra vezető bölcsességet. Kiadta ott a Bibliát, s elvett egy leányt, annak pénzét a maga munkáinak kiadására elvesztegette." Ilyen hírek jutottak el Széphalomra...

Közismert, hogy a nyelvújítási törekvésekben gyakran ütköztek a véleményeik. Mások úgy vélték, hogy a lelkiismeretén akart könnyíteni, amiért nem lett pap, és ezért kinyomtatta a bibliát. Felületes bírálók meg, a közelmúltban is, csak üzleti vállalkozást sejtettek az akcióban.

4. Biblianyomtatás

Vizsgálódásunk rendjén eddig nem került elénk olyan adat, amely arról szól, hogy Pethe Ferencet valamilyen magyar egyházkormányzati hivatal felkérte volna a Biblia kiadására. Valószínűnek tartjuk, hogy erre nézve legalább szóbeli megbízatása volt. A II. József utáni korszakban a cenzúrával párosított engedélyezések nem kedveztek a protestáns hitmélvítő alpművek terjesztésének.

Pethe utrechti bibliájának jellemzőiről a következőket lehet könnyűszerrel megtudni: "Gyakran ezt a híres kiadást említették úgy, hogy ez az *Utrechti Biblia*. Kis-szántói Pethe Ferenc jótevőktől gyűjtött és saját költségén, igen tömör szedéssel adta ki, mintegy versengve a pontosságban Tótfalusi Kis Miklóssal, akinek szövegét az 1765. évi kiadásból vette át, javítva." (1794-Magyar Biblia-Pethe Ferenc) Térképeket is rajzolt és metszett hozzá. Sárospatak könyvtáros tanárát, Szombathi Jánost pedig a bibliakiadások történeti összefoglalására kérte, aminek ez lett a címe: Rövid tudósítás a magyar Bibliáról. Hogyha felütjük a bibliát, egyből feltűnik, hogy az 1794-es utrechti biblia előszavát Pethe Ferenc 1795 január 18-án keltezte, tehát a címlapot már korábban kinyomtatták. A nagy befektetéssel elkészült művet ezekkel a szavakkal ajánlja: „**Vedd kedvesen szíves fáradozásunknak e csekély gyümölcsét annyival inkább, hogy ezt talán, mint zsenget, úgy találod édes Magyar Hazánkban.**”

Alapszöveg dolgában fontos tudni, hogy a Misztótfalusi Kis Miklós bibliájának a fundamentumosan javított szövegét használta. Botyán János (Botyán, 83) nyomán a legtöbben megelégednek azzal, hogy megemlítik az 1765-ös utrechti bibliakiadást (1765-Utrecht-Károlyi Gáspár). Viszont ennek a kiadásnak is az a legfőbb jellegzetessége, hogy a Misztóthfalusi revideált szövegét használta. A Hollandiában kiadott magyar bibliák közül (Miklós, 322) a Pethe féle szám szerint a hetedik és az utolsó. Utrechttben összesen öt alkalommal adtak ki magyar bibliát. Azt a bizonyos 1765-ös utrechti bibliát Őri Fülep Gábor és Balogh Sós Mihály korrigálta, az 1794-est Pethe

Ferenc rendezte sajtó alá. Annyira javította az 1765-ös sajtóhibáit, hogy a szájhagyomány szerint az erdélyi Musnay László egyháztörténész csupán két nyomdahiát talált az 1794-es biblia szövegében. Hogyha kellett, betűket is metszett.

A kiadás költségeinek előteremtése. Izgalmas kérdés, nagy szerepe volt ebben Teleki Sámuelnek, aki kétezer forinttal járult hozzá a nyomtatáshoz, és ennek fejében bizonyos számú példányt kapott cserébe. Újabban Deé Nagy Anikó (Deé, 209) nyomán szerzünk tudomást arról, hogy Pethe az Utrechtből való távozása után sem fizette ki a nyomdatulajdonosokat, akik ehhez Teleki gróf segítségét kérték. Keszthelyre is érkezik levél egy amszterdami könyvkereskedőtől 1801-ben, aki arról panaszkodik, hogy Pethe Ferenc néki még némely bibliák árával (Süle, 1964,51) tartozik. Előszavában Pethe elmondja merész vállalkozásának a kiadási vetületét, azt, hogy „az érdemes közönségnek némely magános tagjai előpénzül a munkára tett egész költségemnek egy tizenharcad részével segítettek.” Tehát saját magának kellett állania a költségek bő nyolcvan százalékát. Azt, hogy hány, 7-8-9-10 vagy tizenegyezer példányban adta ki a pompás kivitelezésű bibliát, azt ma még csak sejteni lehet.

Vizsgálatra szorul, hogy Pethe részesült-e a Van Alphen Jeromos féle magyar bibliakiadást ösztönző társulat támogatásában vagy sem? Segesváry Lajos ennek nem találta nyomát, de az esetleges elutasítás oka is sokatmondó lehet. Az utrechti magyar bibliák sora a Van Alphen Jeromos utrechti egyetemi tanár által gyűjtött összegből adatott ki először 1730-ban, és pedig a a Misztótfalusi féle kiadás alapján. Az 1765-ös kiadáshoz aztán magyar támogatók is csatlakoztak.

Az általa kiadott bibliák terjesztését Pethe szervezte meg a négy egyházkerületben, és a tervezett négy forint helyett már két forintért is árulták, a papír minőségétől függően. Azt a kérdést, hogy miképpen juttatta el a bibliákat Bécsbe, pillanatnyilag nem áll módunkban megválaszolni. Az viszont működött a „Visgálódó Magyar Gazda” 1796 per 52-es, december 27-ikén napvilágot látott számában, hogy hirdetést adtak fel, és a közölt adatok alapján Pethe Ferenc és pártfogói egy átfogó terv alapján, hét címen, megszervezték az utolsó utrechti kiadású Biblia nyilvános terjesztését. A már említett magyar hetilap ilyen címmel ajánlotta a hollandiai sajtóterméket: „TUDÓSÍTÁS A BIBLIA- SZERETŐKHÖZ. A Károli Fordítása szerint Ultrajektomban, 1794-ben ki-jött Magyar Bibliák találhatóak: Bétsben, Titt. *Schönfeld Úr* Könyves boltjában.” A Brit és Külföldi Bibliatársulat közvetítésével több mint kétezer példány került Pozsonyba, de a cenzor lefoglalta a szállítmányt.

Térképei a meglepetés erejével hatnak, ő maga rajzolta, és egy C. van Baansel nevű rézmetsző kivitelezte a munkát. Felirataik: Szent vezér és Izrael országa, illetve a Római birodalom és Sidóország. Azt, hogy a

térképek metszetlapjai is Debrecenbe kerültek volna, eddig nem sikerült megtudnunk. A két térképből álló ószövetségi részt a Józsué könyve után kellett bekötetni, a szintén két részes újszövetségi térképet pedig az Apostolok Cselekedeteiről szóló rész után. Sárospatakon, ahol Szombati professzor terjesztette a Pethe féle bibliát, több példány is fennmaradt a térképekből.

Pethe a hollandiai Staten-Bijbel korabeli kiadásaiban látható térképeket vehette mintául, itt-ott a megnevezések is hasonlatosak. Magyar vonatkozásban eddig csak egy helyen találtuk nyomát annak, hogy a Pethe bibliája előtt valaki térképet is csatolt volna magyar fordítású bibliakiadáshoz. Ez egy 1754-es impreszumú, valójában 1758-ban megjelent térkép (Fekete, 1990,68-69) a Pál apostol utazásairól. Az úgynevezett lutheránus fordítók által Laubán városában kiadott újszövetségben található. Károli fordítású bibliáinkban viszont ez az első kiadás, amely térképmelléleteket is tartalmaz. Igen valószínű, hogy a Pethe féle térképek már 1793-ban elkészültek, akárcsak a Szenczi Molnár Albert féle zsoltárok. A bibliához csatolt zsoltárok esetleg már 1792-es címlappal is megjelentek? Ilyen jelzést a világhálón (1792-Utrecht-Dávid Zsoltárai) találtunk, de nem állt módunkban az ellenőrzése.

A Pethe féle 1794-es biblia különlegességeiről Erdős Károly professzor vette észre, hogy a bibliafordítók és a revideált fordítások nyelvtanilag miképpen használták az alít, állít, állítani igéket (Erdős, 1940). Pethe az alít helyett álít alakot használt. Az egyes versekhez fűzött utalásokat ő megvilágosító helyeknek nevezi. Azt írja, hogy ezeket a lokusokat egyenként kikeresgette és ha a dolog úgy kívánta, akkor tízszer és hússzor is figyelmesen megvizsgálta. A mai technika világában is rácsodálkozhatunk a méreteire: 20 cm. magas, 12 cm. széles és 4. cm. vastag, igazi zsebhen hordozható biblia.

Bibliaolvasó Kalauz is található a bibliában, ez már az 1747-es utrechti kiadásban is megjelent holland mintára (Vásárhelyi, 722.) Ez a Mutató Tábla a zsoltárok után következik a bibliában.

Újszövetség, Pest, 1817.

Pethe 1817. november 1-én írta az utószót a kiadáshoz. A nyomdai előkészület négy hónapot vett igénybe. Az Újszövetség talán négyezer példányban jelent meg a pesti Trattner János Tamás nyomdájában. Pethe azzal a szándékkal adta ki, hogy az ifjúság „szert tessen tiszta erkölcsi tudománnyal teljes könyvre.” Mezőtur eklésiája előre fizette ki ötszáz példánynak az árát. Ebből a kiadványból igen kevés példány maradt fenn, mi a kolozsvári Teológia kötetét használtuk. A Ráday Könyvtárban két újszövetséget őriznek, Debrecenben egy példány található. Sárospatakon ez a kiadvány nem található. Az árusítása ennek a kiadványnak is döcögősen haladt. Pethe Ferencnek a felesége a leánykori nevén kérelmezett, leveleket írt az egyházi hivatalokba, hogy segítsenek az értékesítésben (Kuyper

Cornelia, 1823, 1828)

Az Újszövetség előzéklapján, görög és magyar nyelven olvasható a Pethe Ferenc vezérigéje: „A kegyelem és a valóság Jézus Krisztus által van.” (János 1,17)

5. Záróakkord

Bibliakiadásainak történetét, életének homályba merült fejezeteit csak Pethe Ferenc menthette volna meg az utókornak, úgy, hogy végül magáról is ír egy könyvet, de nem tette. Halála előtt, nagy betegen, szilágysomlyói ápolóinak hátrahagyott ugyan néhány életrajzi feljegyzést, de ma ennek sincsen nyoma. Elszegényedésének okaira sincs rálátásunk, de az „Erdélyi Híradó” történetének a kapcsán (Hofbauer, 1932,4.) mégis fennmaradt néhány emlék. A legelső adat, amely Pethe erdélyi tartózkodásáról szól, Bölöni Farkas Sándornak 1826. október 12-én Kazinczy Ferenchez intézett levele. Ebből megtudjuk, hogy „Pethe nagyszámú családjával együtt Kolozsvárott tartózkodik igen nyomasztó anyagi viszonyok között, sőt a súlyos gondok arra kényszerítették a 65 éves, tiszteletben megőszült férfit, hogy egy vendéglőben bor kimérését vállalta.” A közölt írást megtalálva (Kazinczy XX, 1910, 129), az így hangzik az említett levélben:” Pethe Ferencz itt újságot indít 1827-be, a tendenciája oly széles, hogy tárgyak nélkül nem fog szűkölködni, de előre látom hamar elakadását, mind az Előfizetőkre, de kivált a Redacteurre nézve. Pethe Ferencz itt most Bort korcsmáról a Plébánia Fogadóiban. Fáj nekem, hogy ezt a sok nemű Eruditioju embert Itze Borokat mérni látom. Az apró gyermek is sok a nyakán. Segéld azon környékben Előfizetőit szaporítani.” Itt is hiányzik a helyzet megértéséhez szükséges láncszem, hogy mi lehetett az akadálya annak, hogy ilyen nyomorúságba estek.

Pethe áldást hordozó munkásságának célját távlatilag a saját maga vallomásának tükrében kell szemlélnünk: „Az én legnagyobb megelégedésem az, hogy sok, nálam derekabb és szerencsésebb sorsú hazafiakat felébresztettem arra, amihez ez előtt 10-15 esztendővel alig volt csak legkisebb hajlandóságuk is; nyílást igyekeztem csapni azoknak, akik a botorkáztató ösvényből országutat szeretnek építeni. Most, a tovább-élők kötelessége lesz az elkezdett jó törekedés lelkét nem csak folyamatában megtartani, hanem éleszteni és nevelni is.” (Bendefy,147) Testamentális üzenetét hallgatva, bátorításul egy kortársának, a reformkor másik derék fiának a látomását idézzük: ”Él nemzet e hazán!” (Vörösmarty, 1836)

A Pethe Ferenc életének és munkásságának területén elkezdett tallózást részünkről nem lehet könnyen abahagyni, immáron adott a kérdések kévéje. Reméljük, hogy a partiumi fogantatású bibliakiadások történetének kapcsán a kutatókkal további konferenciák keretében találkozhatunk. Elismerő tisztelettel köszönöm azt a sok segítséget, amelyet e dolgozat írása közben tapasztaltam a következő testvéreim részéről:

Adorjáni Mária, dr.Bujtás László, dr. Csohány János, Deuten-Makkai Réka, dr. Dienes Dénes, Éger Gábor, Hermán Mostert Rebeka, Kovács Adél, drs. Kurta József, Lugosi Dániel, néhai Makkai János, néhai Medgyesy Károly, Nagy Pálma, dr. Ősz Sándor Előd, dr.Pálfi József, Pázmándi Ágnes, dr. Postma Ferenc, Sándor András, dr. Szabadi István, dr. Zabán Bálint és drs. Zsigmond József.

Írta: **dr.Hermán M. János.** Kalotaszentkirály, 2021 szeptember 7.

Hivatkozott irodalom

1765-UTRECHT-KÁROLYI GÁSPÁR : Szent Biblia, ... Magyar nyelvre fordítottatott Karoli Gaspar által. És mostan tizen-ötödször é kis formában kibotsáttatott. Nyomtattatott Ultrajectumban W. Reers János által 1765 Esztendőbe. Digitalizálva 2008-ban <https://books.google.co.ao/books?id=qNQ8AAAAYAAJ> - <http://biblia.drk.hu/books/show/year/63>

1792-Utrecht-Dávid Zsoltárai - 2021 aug. 28 -án: <https://ru.on.worldcat.org/v2/oclc/1230547236>

1794-UTRECHT-PETHE Ferenc. Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtára, 2008.Honlap. <http://biblia.drk.hu/books/show/year/26>

1794-es Biblia Teljes szöveg , előszavak, térképek, zoltárok és bibliaolvasó kalauz nélkül. Deuten-Makkai Rékának köszönöm.

[Szent Biblia az-az Istennek O es Ujj Testamentomaban, foglaltatott egész ... - Google Boeken](#)

BEGRAAFBOEK UTRECHT, (aangebracht bij de Momboirkamer) 1791-1800 (toegang 711, inv. nr. 139). Bujtás Lászlónak köszönöm az adatot.

BENDEFY László, Kisszántói Pethe Ferenc geodéziai és kartográfiai munkássága. In: Geodézia és kartográfia, 1964 (16. évfolyam, 1-6. szám). Pethe az idézett sorokat 1814-ben írta.

BOTTYÁN János, A magyar Biblia évszázadai. Budapest 1982.

BOZZAY Réka-LADÁNYI Sándor: Magyarországi diákok holland egyetemeken 1595-1918. Budapest, 2007.

BOZZAY Réka, Magyar diákok hollandiai tanulmányai a kora újkorban. In: DoI 10.29116/gerundium/2017/2/3 - MMXVII VOL. VIII. nr. 2 - „1789-ben nemcsak a beiratkozások száma ugrik meg Hollandiában, hanem az utrechti magyarok létszáma is 22 lesz. Ez a létszám folyamatosan csökken, a városi támogatásról szóló utolsó bejegyzés 1794-ből származik (még a francia megszállás előttről), amikor is hét magyar kapott segílyt a várostól.”

DEÉ NAGY Anikó, A könyvtáralapító Teleki Sámuel. Kolozsvár, 1997.

ERDEI János: „Sok munka között hősként végezve futását...” A szilágysomlyói református temetőről. In: „Hol sírjaink domborulnak. Partiumi temetők. – Partiumi Füzetek, 7. Tempfli József és Tőkés László előszavával. Szerk. Dukrét Géza. Nagyvárad, 1999.

ERDŐS Károly, Az alít ige az újszövetség Károli- és Káldi-féle fordításában. In: Újszövetségi Füzetek, Debrecen, 1940/7. - https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/108826/Erd%C5%91s_K%C3%A1roly_Az_al%C3%ADt_ige_az_%C3%BAjsz%C3%B6vets%C3%A9g_K%C3%A1roli-%C3%A9s_K%C3%A1ldi-f%C3%A9le_ford%C3%ADt%C3%A1s%C3%A1ban.pdf?sequence=1&isAllowed=y

ERDŐS Károly: Pethe Ferenc bibliakiadásai. In: „Bethlen Naptár, 1964. Kiadja a Bethlen Otthon. Ligonier, Penna. – Erdős a jelmondat közlésének a helyét nem tünteti fel.

FEKETE Csaba, Mikor jelent meg a „Laubáni Biblia”? In: Magyar Konyvszmlé, 1990, 1-2.

http://epa.oszk.hu/00000/00021/00343/pdf/mk_1990_1-2_068-069.pdf

HOFBAUER László: AZ ERDÉLYI HÍRADÓ TÖRTÉNETE, 1827—1848. Klny. az ERDÉLYI MÚZEUM 37. évf. 1—3. számából. 1932. Az ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET KIADÁSA, 43. sz. <https://mek.oszk.hu/09200/09233/09233.pdf>

KAZINCZY Ferencz Összes műve - Kazinczy levelezése : 1826. április 1.-1828. december 31. - XX. Kötet. Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia, 1910. - <https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/101343/KazLev20.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

KAZINCZY Ferenc levelezése. 1812. július 1.-1813. július 31. - X. Kötet, Budapest, 1900. <https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/101333/KazLev10.pdf?sequence=4&isAllowed=y>

KOVÁTS József. Újabban Kovács Józsefnek írják. Ő az az egyik utrechti diák, akivel nem kerülheték el egymást. Kovács József korának ismert költője volt. Életéről lásd: „Kováts (Háló) József, ev. ref. lelkész, szül. 1761. márcz. 17. Győrött; szülei később Erdíószegre (Biharm.) költöztek; itt kezdte el a tanulását és 1772-től Debreczenben folytatta, hol 1778. ápr. 30. lépett a felső osztályokba; 1785. ugyanott a poeták praeceptora (Csokonainak is tanítója) volt. 1786-ban Derecskén iskolarektor lett. Mindenek felett pártolta őt Szilágyi Sámuel hegyközkovácsi birtokos. Kovács József 1789-ben meglátogatta a német, holland és angol egyetemeket; legtovább tartózkodott Utrechtben és Göttingában. Ez utóbbi helyről 1791-ben hívták meg nagy-kőrösi papnak; hazajött és folytatta hivatalát 1815-ig, mikor Halasra hívták, hol 1826-ig lelkészkedett; ekkor szemei gyengesége miatt nyuga-

lomba vonult Nagy-Kőrösre, hol 1830. okt. 10. meghalt. Jellemző életéből, hogy tizenhatalc fogadott gyermeket nevelt föl. Gazdag könyvtárát, melynek egy részét ipjától Gőből Gáspár esperestől örökölte, s debreczeni, pápai, kecskeméti és nagy-kőrösi iskoláknak hagyta.” Szinnyei VI: 1291–1292. Lásd még Szilágyi Ferenc, „Csokonai, Háló Kovács József és Rousseau”, Studia Litteraria 20 (1982): 83–98. ---- Kovács Józsefnek a kollégiumban „rímkovács” volt a neve, lásd A Debreceni Református Kollégium története c. kiadványt, szerk. Barcza József, Budapest, 1988, p.645.

KUYPER Cornelia, 1823. A Dunamelléki Református Szuperintendenciához fordult 1823 májusában, hogy karolják fel az ügyüket. Az 1817-ben kiadott Újtestamentumból még 1730 eladatlanul hever nála, segítse nek az értékesítésében. Pár hónappal később ugyanezt kérte a Konventtől is. Közhírré tételéről intézkedtek. Hivatkozás: Dunamelléki Református Superint. Jkv. 1823. No. 61; ill. 1824. No. 38 – Ráday Könyvtár Kézirattár. Egyházi és Iskolai Akták 2202/15

KUYPER Cornelia, 1828. A Dunamelléki Református Superint. Jkv. 1828. No. 60. „Olvastatott a folyó eszt. márc. 23-án tartott Gen. Conventus Jkv.-e, melynek 19. sz. alatt Tek. Pethe Ferenc Úr Hitvese, Kuyper Cornelia asszony férje közhasznú könyveit a Sup.-dáknak megvétel végett ajánlotta.”

MAKKAI János nyugalmazott bányamérnök által készített fényképről másolt felirat 2021 szept. 7-én

MIKLÓS Edmund, De Hongaarschen bijbeln in Nederland. Overdruk uit “Het Boek” tweede reeks van het “Tijdschrift Voor Boek-en Bibliotheekwezen.”) H. n. (1917) p. 321—329

MUSNAY ÜRMÖSSY Lajos: Az Erdélyi Híradó. I. Kötet (1829-1848) Kolozsvár, 1907. <https://mek.oszk.hu/13200/13204/13204.pdf>

PETHE, rézmetszetek, lásd A Debreceni Református Kollégium története c. kiadványt, szerk. Barcza József, Budapest, 1988, p. 444.

P.VÁSÁRHELYI Judit, Bibliaolvasó kalauz a 18. században

http://acta.bibl.u-szeged.hu/36763/1/monok60_107.pdf

SÜLE Sándor: Kisszántói Pethe Ferenc. (1763-1832). Bp. 1964. Akadémiai Kiadó. csupán 500 példányban jelent meg. Dr.Bujtás László barátomnak köszönöm a másolatot és még sok egyéb adatot.

SÜLE Sándor: A polihisztor kisszántói Pethe Ferenc és Erdély. In: Az erdélyi magyar gazdasági gondolkodás múltjából. II. Kötet. Szerk. Csetri Elek, Egyed Ákos, Somai József. ROMÁNIAI MAGYAR KÖZGAZDÁSZ TÁRSASÁG, KOLOZSVÁR, 2004.

SZINNYEI József: Magyar írók élete és munkái. X. Kötet, Budapest, 1905. --- <http://mek.oszk.hu/03600/03630/html/index.htm>

VASÁRNAPI ÚJSÁG, IV. évf. 1857-ben, 35. szám, megjelent aug. 30-án. Megtekintve 2022 júl. 7-én http://epa.oszk.hu/00000/00030/00183/pdf/VU-1857_04_35_08_30.pdf

VÖRÖSMARTY Mihály, Szózat, 1836: „És annyi balszerencse közt, / Oly sok vizsály után, / Megfogyva bár, de törve nem, / Él nemzet e hazán!”

WEISS, David (1775-1846) és **Kärgling, Tobias (1780-1845)** a metszet rajzolója illetve a vésője. https://edit.elte.hu/xmlui/static/uv/uv.html?key=10831/1936&fname=b2_kep01984.jpg.jpg Világhálón megtekintve 2021 szeptember 7-én.

ZABÁN Bálint dr. kisszántói ref. lelkész szóbeli közlése szerint az eklézsia protocollumai elvesztek, a régi temetőt pedig már 1815 előtt felszámolták.

The Bible Edition Service of Ferenc Pethe of Kiszántó (1794 and 1816). /Preliminary study for the survey/

The oeuvre of Ferenc Pethe (Szentmihály – today Tiszavasvári, 1863 – Szilágysomlyó, 1832) has been researched during five years by Sándor Süle, yet there are still plenty of white spots. This thesis focuses mainly on Pethe's 1794 Bible edition in Utrecht and the 1816 Pest (today Budapest) edition of the New Testament. There is much to be discovered about his family life, church connections, friends and enemies as well. His acquisition of printing knowledge and the financial background of his Bible publications all deserve meticulous examination. We should also pursue further study of any relevant locations in the Netherlands, as surely there are surprises waiting for those who undertake to write a dissertation. We dare to recommend and ask that in the near future the Pethe Bible be published in a facsimile edition by the Partium Christian University, all the more so because the Partium is the cradle of the Hungarian Bibles.

Within the Hungarian national iconography Ferenc Pethe belongs in the ranks of János Apáczai Csere and Miklós Kis of Misztótfalusi, and in many respects their fates are the same. As a scholarly farmer, publisher of newspapers, he is a true patriot and an exemplary polymath, who has published more than thirty works of natural sciences. This article was prepared with the intention of expanding the theological and cultural history spectrum and raising awareness of Ferenc Pethe. Regarding Pethe's family life, we also published some new data from the Netherlands.

Keywords: Hungarian Bibles in the Netherlands; Georgikon Keszthelyi; language reform; Sándor Süle; János Szombati, professor at Sárospatak; Count József Teleki; Utrecht Bible, 1794; Pest edition of the New Testament, 1816. /Translation: Hermán Mostert Rebekka /

Az EMNT elnöke részt vett a PKE tanévzáróján

A Partiumi Keresztény Egyetem idén is a nagyváradi-újvárosi református templomban búcsúztatta el a végzős diákokat. A június 10-i tanévzáró ünnepségen a Királyhágómelléki Református Egyházkerület jelenlegi püspöke, az egyetem elöljárói, valamint a díszvendégek osztották meg gondolataikat a templomot zsúfolásig megtöltő hallgatókkal, oktatókkal, szülőkkel, hozzátartozókkal, érdeklődőkkel. Az ünnepségen meghívottként részt vett Tőkés László korábbi püspök, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke, az egyetemalapító Pro Universitate Partium Alapítvány kuratóriumának elnöke, akit köszöntőbeszéd megtartására kértek fel. (Ez az alábbiakban olvasható.) Előző nap a püspök részt vett ugyanitt a PKE vegyeskarának tanévzáró koncertjén is.

Kegyelem néktek és békesség Istentől!

A Pro Universitate Partium Alapítvány nevében sok szeretettel köszöntöm Egyetemünk tisztelt Tanári Karát és reményteli Ifjúságát, köztük is különösképpen végzős, ballagó diákjainkat és hozzátartozóikat, népes ünneplő Gyülekezetünk közösségében.

Egyetemalapító egyházkerületünk akkori vezetőjeként, illetve az Alapítók testületének tagjaként a Zsolttáros módjára „megnyitom az én számat, hogy (...) a jövő nemzedéknek is elbeszéljem az Úr dicséretét, hatalmát és csodáit, amelyeket cselekedett” (Zsolt 78, 2.4), nevezetesen, hogy Isten iránti hálaadással felidézsem krisztusi korába érkezett – 33 éve megalakult – egyetemünk kezdeteit és ide vezető útját. Istené legyen érte a dicsőség!

Nemrég tartottuk a Partiumi Keresztény Egyetem Napját – annak alkalmából, hogy közvetlenül az ateista-kommunista diktatúra bukása után Egyházkerületünk Igazgatótanácsa 1990. május 19-én mondta ki a Sulyok István Református Főiskola megalakulását. A történet ezzel kezdődött. Méltó, hogy név szerint is megemlékezzünk az akkor kinevezett ideiglenes Intézeti Tanács tagjairól, akik közül többen már el is távoztak a minden élők útján: Tőkés László püspök, Veres-Kovács Attila főjegyző, Szatmári Ferenc főgondnok, Eszenyeiné Széles Mária és Major Huba egyetemi tanárok, valamint Darók Sz. Gábor jogtaná-

csos. Az eltávozottak emléke legyen áldott!

Ezennel nem lehet céloom egyház- vagy egyetemtörténeti előadást tartani. Azt viszont fontosnak tartom elmondani, hogy erdélyi magyar történelmi egyházaink – a katolikusok, a reformátusok, az evangélikusok és az unitáriusok – milyen meghatározó szerepet vállaltak az 1989-es rendszerváltozás idején elnyomott népünk talpra állása, magára találása és önszerveződése terén. Ennek a folyamatnak képezte részét az önálló magyar felsőoktatásért folytatott küzdelem. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület büszke lehet arra, hogy a néhai Tempfli József által vezetett Nagyváradai Római Katolikus Egyházmegyével és a többi testvéregyházunkkal válllvetve, kezdettől fogva ott állott az ökumenikus szellemiségben létrejövő Sulyok-főiskola mellett, utóbb pedig cselekvő részese lett első erdélyi-partiumi felsőoktatási intézményünk, a Partiumi Keresztény Egyetem megalapításának. Egyházkerületünk Igazgatótanácsa már a legelején határozatba foglalta – idézem –, hogy: „Amennyiben az állam nem biztosítja a Bolyai Egyetem újraindítását, akkor az egyházak, karöltve más nemzetiségi szervezetekkel, megszervezik az oktatást az általuk alapított magyar egyetemen.” Minekutána az újraéledő román államnacionalizmus az önkényesen megszüntetett kolozsvári és marosvásárhelyi magyar egyetemi oktatás helyreállításának ügyét ismételten elgáncsolta, sőt a beígért Petőfi-Schiller egyetem létrehozása is merő állatásnak bizonyult, egyházaink voltak azok, amelyek a tettek mezejére léptek, és a századvégen életre hívták a Partiumi, majd a Sapientia Egyetemet – példát mutatva ezáltal a nemzeti közszolgálatból.

Egyházkerületi Közgyűlésünk határozati jóváhagyásával 1999 szeptemberében Tőkés László és Tempfli József püspökök, Kovács Béla rektor, Tolnay István tanügyi előadótanácsos, Eszenyeiné Széles Mária egyetemi tanár, Fodor József püspöki helynök, Csapó I. József szenátor és Szilágyi Zsolt parlamenti képviselő, mint alapítók létrehozták a Pro Universitate Partium Alapítványt, amely ugyanazon év október 1-én mondta ki a Partiumi Keresztény Egyetem megalakulását. A Sulyok-főiskola rektorát, dr. Mester Zsoltot Egyetemünk élén Kovács Béla professzor követte. Egyházkerületünk Tanügyi Osztályának élén akkor Tolnay István előadótanácsos állott. Az egyetemalapítás egybeesett a kommunizmus idején elbitorolt egyházkerületi székházunk visszaszerzésével, melyet a püspökség önzetlen módon rendelkezésünkre bocsátott. Szintén kedvező körülménynek számított, hogy az Orbán Viktor miniszterelnök vezette nemzeti kormány – a megelőző inséges idöket követően – a román állami támogatás teljes hiányát kipótoló, nagy összegű

költségvetési támogatásával tette lehetővé az erdélyi és partiumi magyar egyetemi hálózat felállítását.

Tisztelt Hallgatók! Szeretett Gyülekezet!

Félte szeretett Egyetemünk további útjára, fejlődésére és közelmúltjának viszontagságaira ezennel nem térek ki. A kezdetek bemutatásával az volt a szándékom, hogy annak tanulságait levonva, a jövő útját keressem. Egyházkerületünk és testvéregyházaink közéleti szerepvállalása és nemzetünk érdekében végzett szolgálata ékes példája annak, hogy a cselekvő hit erejével és hitbéli összefogással még a legnehezebb és a reménytelennek tűnő helyzetekből is miként találhatjuk meg a kivezető utat. A mai ballagási, évzáró ünnepélyen végzős hallgatóinknak, magyar egyházaink népének ezt a tanulságot, ezt a szellemiséget ajánlom a figyelmébe és kötöm a lelkére.

„Mi dolgunk a világon?” – kérdezhetjük Vörösmarty Mihállal. Nemzetünk hűséges fiaiként az ő válaszával feleljünk: „...küzdeni. / Erőnk szerint a legnemesbékért. / Elöttünk egy nemzetnek sorsa áll.” Kiegészítésképpen tegyük még hozzá, hogy: előttünk Erdély, Partium, Székelyföld sorsa áll. Értük megyünk mi küzdelemből!

A Költő ugyanezt a kérdést kétszer is felteszi. „Mi dolgunk a világon? küzdeni, / És tápot adni lelki vágyainknak. / Ember vagyunk, a föld s az ég fia. / Lelkünk a szárny, mely ég felé viszen” – válaszolja. Pál apostol „nemes harcnak” nevezi az életet. Most, amikor kimentek ama nagybetűs Életbe, ne feledjétek, hogy „mi dolgunk a világon”: szárnyaló lelkesedéssel harcoljatok a legnemesbékért” s azért, hogy vágyaitok és álmaitok teljesüljenek!

Ebben legyen segítségetekre az Isten!

**KMS.MTVA.hu, Tőkés László Sajtóirodája/
Facebook, Tokeslaszlo.eu, 2023.06.11.**

Tamási Áron szobrának üzenete

Pokorni Zoltán, Csibi Krisztina, Erös Kinga, Matl Péter és Kövér László a szobornál (Fotó: Matúz Gábor/Magyarság Háza)

A Tamási Áron Emlékév méltó megkoronázásaként felavatták az író első budapesti egészalakos szobrát, Matl Péter kárpátaljai művész alkotását. Az ünnepi eseményt Tamási Áron halálának évfordulójára időzítette a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága, a Magyarság Háza és a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat. A szobor méltó helyet kapott egy oktatási intézmény: az ELTE Taní-

tó- és Óvóképző Karának épülete előtt, hogy egyben a jövő nemzedékeit nevelőknek is üzenjen.



A színhely kiválasztásában az is közrejátszott, hogy **Tamási Áron** Budapest ostroma idején – naplója szerint: „romok között bukdácsolva, kerülgetve élőket és holtakat” – itt a kerületben, Bajor Gizi villájában talált menedékre, és a háború után is a közeli Alkotás utcában kapott lakást a fővárostól, ahol haláláig: 1966. május 26-ig élt – idézte fel Pokorni Zoltán, a XII. kerület Hegyvidék polgármestere az író magyarországi éveinek környezetét.

Emlékeztetett arra, hogy Tamásival, a legnagyobb erdélyi, székely íróval leggyakrabban Trianont, nemzeti tragédiánkat azonosítjuk.

Ezért javasolták Kövér Lászlóval 2010-ben **az emléknap összekapcsolását a nemzeti összetartozás gondolatával**, valamint azt, hogy a diákok jussanak el legalább egyszer határon túli magyar területre. Jó helyre került a szobor, figyelmezteti a leendő pedagógusokat, hogy Tamási Áron ne csak regényíró legyen a számukra, hanem megértetése annak: **mit jelent a határon túl magyarnak lenni**. S talán azt is megértik, mit jelent határon belül.

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne” – kezdte beszédét **Erős Kinga**, a Magyar Írószövetség elnöke a legtöbbet idézett Tamási mondattal. Mégsem vált közhellyé, mert igazsága örökké valóvá teszi. Az otthon megtalálása és megőrzése sosem volt olyan fontos mint ma, üzeni a szobor, és azt is, hogy találjuk meg benne lelki otthonunkat is. Tamási Áron megtalálta: végakarata szerint Farkaslakán, szülőfalujában kívánt nyugodni, emlékművén – **Szervátiusz Jenő** és **Szervátiusz Tibor** alkotásán – a maga fogalmazta meg sírfelirat olvasható: „Törzsében székely volt, fia Hunniának / Hűségese szolgálja bomlott századának.”

Kövér László az Országgyűlés elnöke székely táltos-

nak nevezte Tamási Áront, aki írásaival óvta népét, szülőföldjét és gyógyította székely derűvel életerejét egy olyan korban, amikor a székelyek és magyarok igazsága nem volt kimondható, de elhallgatható sem, mert „Énlaka felett, a Firtos-lova hátán, lehajtott fejjel elaludt a Gondviselés”.

A házelnök felelevenítette Tamási Áron életének **három nagy próbatételét**, amellyel farkasszemet kellett néznie:

1918-ban, az első világháborúban az olasz fronton a halállal, 1937-ben az etnikai kirekesztéssel fenyegető romániai fasizmussal, 1956-ban pedig a nemzetáruló magyarországi kommunistákkal került szembe.

„Mindhárom esetben emberként, magyarként és írástudóként erkölcsileg ő került ki győztesen a szembenézésből. Az ő művészi igazságai azért váltak örök igazságokká, mert aranyfedezetük a valóságban, a nemzeti hűségben és az írástudói felelősségben, a jellemben rejlik” – hangsúlyozta Kövér László.

Rámutatott arra, hogy Tamási már 1937-ben, a vásárhelyi írótalálkozón arról beszélt, hogy Európában 40 millió ember él kisebbségi sorban, azóta a helyzet csak romlott, napjainkra 50 millió európai ember él nemzeti kisebbségi sorsban, és már az európai többségi nemzetek identitását is hasonló veszélyek fenyegetik, mint a nemzeti kisebbségeket, hogy a transznacionális hatalmak őket is otthontalanná tegyék szülőföldjükön – mondta az Országgyűlés elnöke. Ezért „székely táltosunk azon megállapítása, mely szerint azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne, napjainkban nemcsak magyar, hanem nagyon időszerű európai igazság is.”

Kövér László beszéde végén méltó jelképnek nevezte, hogy Tamási Áron szobrát olyan művész alkotta **Matl Péter** személyében, aki maga is egy szülőföldjén otthontalanná tett magyar kisebbség fia. Adja hírül a szobor: **megteszünk mindent, hogy a Gondviselés ne aludjon el.**

Matl Péter szobrászművész alkotását **Kövér László, Pokorni Zoltán, Erős Kinga** és **Csibi Krisztina**, az emlékévet lebonyolító és a szobrot adományozó Magyarországi Ház elnöke leplezte le.

A szobrot **Jakab Gábor** pápai káplán, szentszéki tanácsos, gyulafehérvári plébános, **Adorjáni Dezső** erdélyi evangélikus püspök, **Ráduly-Baka Zsuzsanna** kovásznai református lelkész, valamint a szintén Erdélyből származó, de Budapesten szolgáló **Czire Szabolcs** unitárius lelkész áldotta meg. A 85 éves Jakab

Gábor pápai káplán egyúttal Tamási Áronnal közös szülőfaluja, Farkaslaka üzenetét is megfogalmazta:

Magyarországon sokan tudnak nagyon sokat Erdélyről, de nagyon sokan, akik semmit. A legfontosabb, ha három Áron nevét megjegyzik: Márton Áron püspök, Tamási Áron író és Gábor Áron ágyúöntő.



Az Énekesmadár Népdalkör Farkaslakáról (Fotó: Matúz Gábor/Magyarság Háza)

A *Miatyánk* közös elmondása után az áldás így hangzott: **a szobor emlékeztessen Erdély és az anyaország kulturális egységére.**

A szobor megkoszorúzásával és a *Székely Himnusz* közös eléneklésével ért véget az ünnepség, amely után a szereplők és a vendégek, köztük Farkaslaka küldöttsége, elvegyültek, beszélgettek, ismerkedtek Matl Péter szobrászművésszel és alkotásával, készültek a fotók, a székely ruhás kislányok kosaraikból frissen sültött kürtöskalácsot, a fiúk pedig otthonról hozott pálinkát kínáltak körbe. **Tamási Áronnal szólva: otthon voltunk a világban.**

Forrás: felvidek.mav

Ezrek zarándokoltak idén is Kontumácra

Tizenötödik éve immár, hogy a csíksomlyói pünkösdszombati búcsú másnapján második székelyföldi zarándokhelyé válik a gyimesi ezeréves határ környéke, a Bákó megyéhez csatolt erdélyi település, Gyimesbükk. Térerő nélkül maradt pünkösdszombat Gyimesbükk, a kontumáci templomhoz és a környékbeli történelmi emlékhelyhez elzarándokolók azon-

ban lélekben feltöltődve távoztak, élményekben gazdagon éltek meg a Szentlélek kiáradásának ünnepét. A Bákó Megyei Csendőrfelügyelőség adatai szerint több mint ötezren vettek részt a pünkösdszombat délben tartott szabadtéri ünnepi szentmisén. Érkeztek zarándokok közelebről gyalogosan, távolabbi helyekről pedig személygépkocsikkal, autóbusszokkal, sok százan motorkerékpárral, a legtöbben pedig az anyaországból a Székely Gyors – Csíksomlyó Expressz zarándokvonattal. Őket Olteán Péter, Gyimesbükk polgármestere köszöntötte a 19. század végén határállomásként épült vasútállomás peronján. Mazai Tihamér, Gyimesbükk fiatal lelkésze volt a kontumáci Nagyboldogasszony templom melletti szabadtéri oltárnál bemutatott szentmise szónoka, főcelebránsa pedig a csíkszentdomokosi születésű György Alfréd kamilliánus szerzetes, az osztrák és magyar rendtartomány provinciálisa. „Jól csak a szívvel lát az ember. Ami igazán lényeges, az a szemnek láthatatlan” – idézte szentbeszédének elején és végén Mazai atya Antoine de Saint-Exupéryt, aki világhírű, A kis herceg című, 1943-ban megjelent regényében az ősi bölcs tanítások örökké tartó igazságára figyelmeztet, azokra melyet sokszor semmibe vesz az emberiség. Galéria Csángó asszonyok a szentmisén



Fotó: Frigyesy Ágnes

Szentbeszédének vezérfonalát a Szentlélek eljövetele köré szőtte, a Szentlélektől kapott erőről szólt, kitérve a mai kor emberére váró kihívásokra, feladatokra. „(...) nézzetek szét a világban, és látni fogjátok, minden széthull, minden élettelené válik és minden elpusztul, mert a felszínesség, a képmutatás az nem élet, az csak hosszabbítja a megbetegedett világ életét és valóságát. Adjuk meg magunknak az egység lehetőségét a sokszínűségben, adjuk vissza világnak az isten áldotta harmóniát (...)” – hangsúlyozta a szónok.



A Dani Gergely Általános Iskola diákjai Fotó: Frigyesy Ágnes

A kontumáci szentmise a himnuszok eléneklésével zárult, majd a helyi Dani Gergely Általános Iskola zenés-verses műsora kapott óriási tapsot. Salamon József gyimesbükki plébános záróbeszédéből megtudtuk, hogy a Székely Gyors és a Csíksomlyó Expressz zarándokvonatokon – az anyaországból Csíksomlyó felé – adománygyűjtés zajlott. Frigyesy Ágnes, a Budapesti Székely Kör elnöke elmondta, hogy idén kilencedik alkalommal gyűjtöttek adományt.



A volt országhatár környéke Fotó: Dobos László

A korábbi években Bójte Csaba gyerekotthonait segítették, idén pedig a vonaton összegyűlt 979 890 forintot a gyimesbükki, Tankó Előd kántortanító által vezetett Határok nélküli csángó gyermekekért egyesületnek adták át. Kontumácon, a folytatásban Dévai Nagy Kamilla hangjában és énekeiben gyönyörködhetnek a jelenlévők, majd vasárnap délután a Tamási Áron fényképével díszített, a zarándokvonatokat vontató mozdony levonult a trianoni békediktátum előtti Magyarország legkeletibb, 30-as számot viselő őrházához.



A zarándokvonat mozdonya az egykori határhoz közeli hídon Fotó: Dobos László

A gyimesi pünkösdvasárnapi ünnepeket szebbé és felejthetetlenné tette a csíkszentimrei fúvózenekar, amely zenélt a vonatállomáson, a szentmisén, illetve a le- és felvonuláson.



Gyimesvölgye Férfikórus Fotó: Dobos László

Vasárnap este a Gyimesvölgye Férfikórus, majd az az Ismerős Arcok együttes koncertezett a gyimesi plébániával szembeni, nemrég megnyílt Biotour Vendégház udvarán. Galéria Sokan vettek részt az Ismerős Arcok együttes koncertjén Jótékonysági koncert volt, az előadásra megvásárolt jegyek árából befolyt összeggel a templom felújítását lehetett támogatni.

Forrás: szekelyhon.ro

Semjén Zsolt Bonchidán: az utókor nem bánt méltón Bánffy Miklóssal MTI



• **Fotó: MTI/Kiss Gábor**

Az utókor nem bánt méltón gróf Bánffy Miklóssal, pedig az anyaországtól elszakított Erdélyben a nemzet lelkiismerete volt, hűséges fia hazájának és egyházának – mondta Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes a volt külügyminiszter erdélyi otthonában, Bonchidán, a Bánffy Miklós erőterei című kiállítás megnyitóján, vasárnap, hozzátéve: napjainkra viszont Bonchida jó példák sokaságát mutatja a helyreállítási munkálatoknál. Semjén Zsolt Bonchidán: az utókor nem bánt méltón Bánffy Miklóssal Hegedüs Csilla, a Transylvania Trust Alapítvány elnöke és Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes A rendezvényen – amelyen Kelemen Hunor, Románia miniszterelnök-helyettese, a Bánffy család számos tagja és Hegedüs Csilla, a Transylvania Trust Alapítvány elnöke is részt vett – a miniszterelnök-helyettes beszédében emlékeztetett: a magyar kultúra, művészet és politika jeles alakja Bonchidáról indult útjára, és ide tért vissza később, gondozni a családi örökséget. Mint mondta, a bonchidai Bánffy-kastély, „az erdélyi Versailles”, évszázadokon keresztül volt a losonczy Bánffy család ősi fészke, amelyet ma Erdély egyik legjelentősebb műemlékei közt tartanak számon, nemcsak mérete és összetettsége, építészeti és szobrászati kvalitásai miatt, hanem azért is, mert szervesen kapcsolódik a losonczy Bánffy család történetéhez, „amely politikai szolgálata és nagyra becsült műveltsége mellett művészetpártolásának köszönhetően is ismert”. Hozzátette: a Bánffyak „itt éltek, építkeztek, gazdálkodtak és alkottak”, „ízlést és szemléletet formáltak” 1944 októberéig, amikor az utolsó tulajdonos, Bánffy Miklós arra kényszerült, hogy elhagyja otthonát. A visszavonuló német csapatok kifosztották és felgyújtották az épületet, amelynek berendezése, könyvtára, valamint híres portrégálériája elpusztult, állaga romlásnak indult az öt évtizednyi nem megfelelő használat következtében. A kilencvenes évek végére pedig teljesen romos állapotba került – tette hozzá. Semjén Zsolt felidézte: a Transylvania

Trust Alapítvány 1996 óta kísérté figyelemmel a kastélyegyüttes sorsát, majd vállalta helyreállítását és hasznosítását. 1999-ben a műemlékegyüttes felkerült a világ száz legveszélyeztetettebb épületének listájára, és ekkor kezdődött el a helyreállítása, 2001-ig magyar és román állami támogatásból. 2001-től az alapítvány viseli gondját az épületnek, amely 2008-tól ismét a Bánffy család tulajdona.



• **Fotó: MTI/Kiss Gábor**

Hozzátette: nyaranta pályázatokon elnyert támogatásokból egyetemi hallgatók, szakmunkások és önkéntesek segítenek a kastély felújításában. A nemzetközi épített örökség helyreállító szakképző program 2008-ban elnyerte az Európai Bizottság Europa Nostra nagydíját – jegyezte meg, kiemelve, eddig 32 országból csaknem 3000 diák vett részt a programban. Az alapítvány alkotótáborokat és kulturális rendezvényeket szervez, hogy „megmentse és élettel töltsen meg Erdély legnagyobb főúri rezidenciáját”. Napjainkra Bonchida jó példák sokaságát mutatta a helyreállítási munkálatoknál, a hasznosításnál, kulturális és oktatási programoknál, és nem utolsósorban a kitartásban, szívósságban és akaraterőben – emelte ki. Semjén Zsolt szerint Magyarország kormánya azért követte kitüntetéssel ezt a munkát, mert ez gróf Bánffy Miklósnak, Magyarország volt külügyminiszterének otthona, emellett kiemelkedő, egyetemes magyar épített örökség, harmadsorban pedig azért, mert a felújítás „önmagában iskolát teremtett”, hiszen több mint három ezer diák tanult az épületegyüttes falai között. A felújított terekben asztalos-, kőfaragó- és bútorestaurátor-tanműhelyek működnek, a diákok mellett boltzatépítés és -restaurálásban, falazatrestaurálásban és vakolásban, díszvakolatok, ácsszerkezetek készítésében részesülnek képzésben – mondta. A magyar kormány abban akar segíteni, hogy a Kárpát-medencei fiatalok, illetve Erdély fiataljai itt egy-egy szakmát sajátítsanak el, megtanulják a kétkézi munka becsületét, és Erdélyben boldoguljanak, alapítsanak családot – emelte ki a miniszterelnök-helyettes, aki szerint a kastély szelle-

misége ehhez kiváló környezetet teremt. Közölte: 2018 decemberében Magyarország 400 millió forinttal támogatta a főépület szerkezetének helyreállítását és a romantikus szárny felújítását. Idén újabb támogatással segítik az alapítvány munkáját, hogy elkezdődhessen az utolsó omladozó épületrész, a hintószin felújítása és oktatási tanműhelyként hasznosítása. Semjén Zsolt elmondta: a megújult neogótikus szárny földszintjén kiállítással tisztelegnek Bánffy Miklós, kastély utolsó lakója előtt születésének 150. évfordulója alkalmából. A Bánffy Miklós erőtere címmű kiállítás az első, Bánffy Miklósnak, a sokoldalú személyiségének és örökségének dedikált kiállítás a világon és a miniszterelnök-helyettes köszönetet mondott a Magyar Nemzeti Múzeumnak és a Petőfi Irodalmi Múzeumnak a tárlat kialakításához nyújtott szakmai segítségért.

Forrás: kronikaonline.ro

Nekünk nem szabad és nem lehet ellankadnunk...

Szilvássy Carola báróné (1876–1948) Kolozsvár emblemikus személyisége, aktív közéleti tevékenységet folytató hölgy volt, a Kolozsvári Nőszövetség elnöke, a marosvásárhelyi Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság tagja, az Erdélyi Színpártoló Társaság alelnöke, az Erdélyi Helikon védasszonya, az Óvári Szalon mozgatórugója, az Erzsébet Rend kitüntetettje, a dia-konissza mozgalom első számú támogatója.

Kecsetfalvi és cseszelicei Szilvássy Carola, teljes nevén báró Bornemissa Elemérné Szilvássy Carola (Hadrév, 1876. június 19. – Kolozsvár, 1948. május 26.) erdélyi arisztokrata, művészetpártoló nagyasszony, Bánffy Miklós műzsája, Erdély emblemikus, rendkívül színes és sokoldalú személyisége. Szilvássy Carola rendkívül művelt, feltűnő és sokszínű jelenség volt, szerteágazó életpályája egy sokoldalú és modern asszonyról tanúskodik, aki a Kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem bábaképző elvégzése során komoly gyógyítási ismereteket szerzett.

Miközben a művészeti és társadalmi élet középpontjában áll, soha nem fordítja el arcát a szenvedőktől, a rászorulókat ügyét élete teljében és idősebb korában is képviseli. Legyen szó jótékonyági estekről, katonakórházak sérültjeinek ápolásáról vagy oltalmazásáról, hadiárva élelmézéséről vagy leánynevelő intézetek alapításáról, aggmenházak vagy kisdédóvók fejlesztéséről.

A magyar art deco stílus gyöngyszemeként berendezett szivágyi kastélya hosszú éveken át a beteg gyermekek szanatóriumaként szolgált.

Életet menteni bármilyen korban és bármilyen körülmények között rendkívüli teljesítmény, de háborús időkben hatványozottan az. 1916-ban Nagyszebenből, a két front közé szorított városból mindenki fejvesztetten menekült. Két arisztokrata hölgy, Bornemissa Elemérné Szilvássy Carola és Bethlen Margit, valamint Bánffy Miklós gróf és egy ismeretlen bécsi orvos hihetetlen bátorsággal, saját életük kockáztatásával mentettek ki több mint száz, az árvaházban rekedt ártatlan lelket a tűzharc torkából. 1917-ben a Zita királyné legmagasabb védnöksége alatt álló Székely Népipinternátus Egyesület egyik legjelentősebb szervezője és adományozója.

1934-ben a kolozsvári Magyar utcai kéttornyú nagytemplommal átellenben, csendes, virágos, széles telken állt két épület, az egyik apró gyermekek otthona, a másik elaggott öreg asszonyoké. A gyermekotthon Benedek Elek nevét viselte. Egy épületrészt és a fürdőberendezést Bornemissa Elemérné bárónő építtette elhunyt kisfiának, Hubertusznak emlékére. Az otthon hatvanhárom gyermeknek biztosított oltalmat és túlélést.

Évtizedeken át a kolozsvári nőszövetség aktív tagja és elnöke.

„Annyi éhező gyermek, annyi esdeklő ifjú szem szegződött reménykedve reánk, tőlünk várva küzdelmes útjuk egyengetését a jövő felé. Az a sok nyomorult remegő kéz, mely könnyörögve nyúl felénk. Azok a szegény, mindenkitől elhagyott öregek, betegek, kiknek mi vagyunk utolsó reménységei, mind-mind tőlünk várja a segítséget. És ez a segítség bizony sok álmatlan, aggodalmas éjszakát, sok gondot, nagyon sok fáradságot és nagyon sok önfeláldozó munkát jelent. De az Isten megsegített minket, és nyugodtan és nagyon boldogan állíthatom, hogy egyetlen esetben sem kellett visszautasítanunk senkit, aki segítségünkre szorult... És mindig csak arra gondolunk: mi jó a Nőszövetségnek? Mivel erősíthetjük? Mivel használhatunk neki? És tudnunk kell önmagunkról teljesen megfeleledkezni a »kis én«-ről – a nagy »Célért«. Mert van-e nagyobb, szentebb cél, mint egyházunkat és ezen keresztül országunkat hűséggel és becsületesen szolgálni? Nekünk nem szabad és nem lehet ellankadnunk. Acélos akarattal és erős hittel, sok türelemmel és kifogyhatatlan szeretettel mindig többet és többet kell tennünk a gyermekekért, öregekért, szegényekért és betegekért. Minél nehezebbek az idők, annál inkább.” Szavai, melyek a nőszövetségi székfoglalójában hangzottak el, máig is visszhangoznak: „Kell érezzük, hogy egymáshoz tartozunk! Egyet hiszünk! Egyet akarunk! Köztünk nem számítanak a külsőségek!

Származás, vagyon! Nem kérdezzük, hogy palotából vagy kunyhóból jött-e valaki? A Nőszövetségben csak az a fontos, hogy milyen lelkülettel, mennyit dolgozik. Elsők nálunk azok, akik könyörületesek, önzetlenek. Tudnak áldozatokat hozni. És tudnak igazán szeretni. Ebben a szellemben akarunk... dolgozni! Jelszavunk legyen: „Hit. Akarat. Szeretet.”

A rendkívüli akaraterővel rendelkező asszonyt sem a trianoni döntés, sem a világháborúk, sem a kommunizmus jog- és vagyonfosztása nem törte meg, élete utolsó éveiben is a diakonisszákkal karöltve folytatta jótékonykodását. Otthona, a korábban a társadalmi élet középpontját jelentő nemesi fészkek a diakonisszák menedéke lett. Amikor 1948-ban meghalt, ingó és ingatlan javait a diakonissza rendre hagyta. A Házsongárdi temetőbe, a diakonissza sírkertbe a Bánffy Kripta közelébe temették el. Hagyatéka a kolozsvári Református Gyűjtőlevéltárban található.

Emlékét a Carola Egyesület tevékenyen őrzi. Házsongárdi sírkertje felújításával indította, majd a Kendőzetlen Feljegyzések Kolozsvárról című kötetrel, illetve az életpályáját bemutató Nélküle fű sem nőtt elnevezésű kiállítással folytatta. A bárónő sorsa a boldog békeidőktől az erdélyi történelem viharos korszakán keresztül vezetett, és A maga természete szerint szabadon című dokumentumfilmben is nyomon követhető.

Forrás: 3szek.ro

Kövér László Székelyudvarhelyen a ballagás alkalmával :

El akarják lopni a magyar, román emberek szívéből az Isten, a haza és a család szeretetét

A szuperszonikus rakéták, a kvantumszámítógépek és a korlátlanak vélt emberi szabadság korában, a XXI. században sincs nagyobb megtartó erő, mint az Isten, haza és család – hangoztatta Kövér László a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium végzős diákjainak ballagásán.



Kövér László Székelyudvarhelyen: el akarják lopni a magyar, román emberek szívéből az Isten, a haza és a család szeretetét • Fotó: László Ildikó

Az Országgyűlés elnöke az MTI tudósítása szerint rámutatott arra: Isten nélkül lehet élni, „de az az élet iránytű nélküli, és a semmibe tart”. „Gyökértelenül bárhol lehet élni a nagyvilágban, de otthonlétben élni csak a szülőföldön lehet, ott a legbiztonságosabb. Család nélkül, hitestárs és a születendő gyermekek iránti felelősség- és áldozatvállalás nélkül is lehet élni, csak nem érdemes: csak a családi szeretetközösség ad értelmet és érzelmi biztonságot az életnek” – hangsúlyozta Kövér László.

Az Országgyűlés elnöke szerint a szülők, tanárok és politikusok felelőssége megnyitni a fiatal nemzedék számára a lehető legnagyobb biztonsághoz vezető utat, miközben ismét fegyverkezés zajlik világszerte, és Európán kívüli érdekcsoportok „ki akarják forgatni az európai embereket otthonukból és önmagukból”.

Megállapította, hogy a székelyudvarhelyi iskola névadója, az Amerikát is megjárta Tamási Áron által jövendőlt idők – amikor az embereket nemcsak a pénzűktől, hanem a lelküktől is meg akarják fosztani – már megérkeztek Európába. Szerinte a demokratikus felhatalmazás nélküli pénzügyi elit a keresztény értékeiktől és nemzeti kultúrájuktól megfosztva, az európai harangokat elnémítva akarja megfojtani az európai, benne a magyar, székely, román keresztény és nemzeti jövőt.



Fotó: László Ildikó

A házelnök kifejezte meggyőződését, hogy a most ballagó fiatalok nemzedéke is – elődeikhez hasonlóan – ezt meg fogja akadályozni. „Ez a sátáni terv nem fog sikerülni. Nem sikerülhet, mert a Jóisten segítségével a ti nemzedéketek, ti és az európai, kárpát-medencei, erdélyi és székelyföldi – székely, magyar, román, német, francia és megannyi más nemzetbéli – kortársatok és sorstársatok fogja végleg megakadályozni, hogy ellopják az európai emberek szívéből az Isten, a haza és a család szeretetét” – idézte a székelyudvarhelyi Ta-

mási Áron Gimnázium ballagó diákjaihoz szóló Kövér Lászlót a távirati iroda. Úgy értékelte: ballagó diáknak lenni Székelyföldön különös kegyelme a Gondviselésnek, a kisebbségi lét nem gyengébbé, hanem erősebbé teszi azt, aki tudatosan éli meg ezt a sorsot.



Fotó: László Ildikó

„Ahogy elődeitek évszázadok alatt megóvták az iskolákat, ahogy közös erőfeszítésünk eredményeként a többszáz esztendőskolák épülete az elmúlt esztendőskben kívül-belül újjászületett, úgy kell nektek is tehetségetekkel, akaratotokkal és munkáttal megújítanotok és megerősítenetek Székelyudvarhelyt, Székelyföldet és Erdélyt – mindezt egy demokratikus Románia, egy demokratikus Magyarország és egy demokráciát éltető Európa hasznára és javára is” – biztatta a 430 éve alapított iskolában idén ballagó fiatalokat az Országgyűlés elnöke.



Fotó: László Ildikó

Pénteken a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium öt végzős osztályának, 150 diákjának szólt a kicsengetés. A jezsuiták által több mint négy évszázada alapított iskola fenntartója 1773-tól az 1948-as államosításig a Római Katolikus Státus volt, amely 1909-1910 között építette fel a ma is használatban lévő háromemeletes, impozáns iskolaépületet, amely 1990-ben vette fel egykori diákja, Tamási Áron nevét.

Forrás: kronikaonline.ro

Marosvásárhelyi Református Kollégium diákjai ballagnak



Székely Katica és családja, 2023 június 2

Gyulafehérváron Izabella királynő a Ferenc-rendiek egykori kolostorát jelöli meg 1557-ben a marosvásárhelyi iskola számára, és 1557 őszén meg is nyitja kapu-t a Schola Particula a Vártemplom területén.

Ligeti György századik születésnapja

Ligeti György Sándor, a 20. század egyik legnagyobb zeneszerzője 1923. május 28-án született az erdélyi Dicsőszentmártonban. Tanulmányait a kolozsvári zenekonzervatóriumban, majd a budapesti Zeneakadémián végezte, Farkas Ferenc, Bárdos Lajos, Járdányi Pál és Veress Sándor tanítványaként. Az 1956-os forradalom leverése után a kölni rádióhoz került külső munkatársként. 1959-ben Bécsben telepedett le, és 1967-ben megkapta az osztrák állampolgárságot. „Abszolút virtuóz a maga idejében, akinek kompozícióival sikerült a határait feszegetnie annak, ami lehetséges egy hangszerre.” <https://www.facebook.com/EKThollandiai>

–A Kossuth-díjas magyar zeneszerző Bécsben hunyt el 2006. június 12-én.

„Mit jelent nekem Ligeti? Annak a sejtelmét, hogy van valami magasabb rendű, valami tökéletesebb, mint amit én egyáltalán el bírok képzelni, hogy vannak összefüggések a művészetben, a tudományban és a világegyetemben, melyekről ő számot tud adni, és itt félbeszakad a mondat.” Így méltatta 70. születésnapján a barátját Kurtág Antal.

Fotó: Co Broerse

Forrás: <https://www.facebook.com/EKThollandiai>



Petőfi 200 ünnepek Hollandiában: Míg magyar él, Petőfi visszatér



Petőfi-emlékév Hollandiában (is) – Ezekről az eseményekről tudunk

2023-ban Hollandiában is számos, Petőfi Sándor nevéhez kapcsolódó kulturális programra kerül sor. Gyakorlati okokból a legkésőbbiekkel kezdjük és innen haladunk visszafelé, hogy egyfajta krónika is lehessen ez a cikk, amit bővítünk, ha újabb eseményről szerzünk tudomást. Ennek a cikknek a második felében arról is írunk, hogy miként vált Petőfi életműve Hollandiában is ismertté – mintegy 100 évvel ezelőtt. De akkor kezdjük a cikket előbb az aktualitásokkal.

Június 25: Heemskerk-ben Danics Dóra (öt a 2013-as X-Faktor óta ismerhetjük) és Sinha Róbert (magyar-indiai származású zenész) fog közös koncertet adni. A program első részében megzenésített Petőfi-verseket fognak előadni angol nyelven. Dóra ezen kívül egy holland fordítást is elő fog adni (a fordítás A.S.C. Wallis alkotása – róla ebben a cikkben lentebb találtak további részleteket). A Most Magyarul című holland-magyar kétnyelvű magazin által szervezett esemény Facebookos meghirdetését [ITT](#) találjátok, a – holland nyelvű – leírást pedig [ITT](#).

Június 14: Laczkó Vass Róbert színművész 'PETŐFI LIVE! – Egy vidám hangú vándorszínész ügyes-bajos dolgai' című zongorával kísért előadását tekinthetik meg az érdeklődők a Haagse Kunstkring-ben (Denneweg 64, 2514 CJ Den Haag). A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Jelentkezés és további részletek itt olvashatóak: <https://www.eventbrite.com.au/e/laczko-vass-robert-petofi-live-tickets-645644479017>

Június 10: Hollandia Magyarok Családi Napja. A Hollandiai Magyar Szövetség évente megrendezett

egésznapos rendezvényén idén több program is Petőfivel foglalkozik. A Petőfi ki-mit-tud a kisebbek, a kvíz pedig a nagyobbak számára készült. Ezt a program-pontot a Hollandiai Magyar Szövetség és a Maarsseni Kincskereső Oskola közösen szervezi.

Ezen kívül lesz egy érdekes előadás is a témában, amit Szántó Fanni színháztörténész fog tartani „Petőfi élete és a márciusi események színháztörténeti szemszögből” címmel. Az egész napos Családi Nap részletes programját [ITT](#) lehet megtekinteni.

Június 8: Petőfi 200-tentoonstelling (Petőfi 200 kiállítás) címmel a leischeveeni könyvtárban egy kiállítás nyílik meg Petőfi életművéről. Bár a kiállítás már június 1-től látogatható, a megnyitóra június 8-án kerül majd sor, ahol Réthelyi Orsolya, az ELTE Néderlandisztikai Tanszékének vezetője fog egy félórás előadást tartani. A fogadással egybekötött, ingyenes kiállításmegnyitóra június 1-ig kell jelentkezni (ingyenes).

Április 15: Petőfi-est az amszterdami Hungaria klubban. A gazdag hagyományokkal rendelkező társaság klub húsvéti rendezvényén több vers is elhangzott nemzeti költőnk műsorából.

Petőfi a századik évfordulón vált ismertté Hollandiában

Petőfi hírneve Hollandiába talán nemzeti költőnk születésének első százéves évfordulója kapcsán érkezett meg. Konkrétan az 1924-es évet mondhatjuk a csúcspontnak, amikor megjelent A. S. C. Opzoomer holland író kötetét, telis-tele Petőfi verseinek holland fordításaival. Az előszót férje, Antal Géza írta meg.

Miért voltak ideálisak Petőfi népszerűsítésére az 1920-as évek?

Sokan tudják, hogy a holland-magyar közös történelem nem az elmúlt században kezdődött, hanem már a 16-17. századtól kezdődően sokan jöttek egyetemi tanulmányokat folytatni Németalföld északi részére. Ami különlegessé tette az 1920-as éveket az az volt, nagyon sok magyar gyerek jött Hollandiai vendégszülőkhöz. Erre azért volt szükség, mert az első világháború után Magyarország anyagi értelemben csődbe ment és sok gyereknek konkrétan a mindennapi ellátása is veszélyben forgott – a hollandok pedig bőkezűen, szeretetből segítségünkre siettek.

Összesen mintegy 30 ezer magyar gyerek érkezett hosszabb-rövidebb időre Hollandiába pihenni. Harmincezer magyar gyerek 1920-1930 közötti jelenléte pedig nyilván a befogadó társadalomban is felkeltette

az érdeklődést Magyarország iránt, elég sokféle értelemben – a kulturális transferek általában kétirányúak.

Amennyiben ez a téma jobban érdekel benneteket, és jól tudtok hollandul, akkor Maarten Aalders „Nederlandse en Hongaarse gedurende het interbellum” (Holland-magyar protestáns kapcsolatok a két világháború között) című művét olvassátok el. Reméljük, hogy ennek a kiváló történelmi műnek hamarosan magyar fordítása is meg fog jelenni.

Ki volt A. S. C. Wallis?

Adèle [Sophia Cordelia] Opzoomert (1856-1925) a nagyvilág írói álnéven ismerhette meg: A.S.C. Wallis. Magyar szempontból azért fontos az ő személye, mert magyar férjet választott magának, Antal Gézát, aki később 1924-1934 között a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke lett. És nem csak az ifjú és később Magyarországon is nagy befolyásra szert tett magyar teológust fogadta el hitvesének 1888-ban, hanem ezen kívül több fontos művet is lefordított hollandra (*De Tragedie van den Mensch*, 1887).

Rövid cikkünkben azért ő az egyik főszereplő, mert Petőfi verseiből a legbővebb válogatás mai napig is az, amit ő publikált élete utolsó előtti évében, 1924-ben (Alexander Petőfi: Gedichten. Uit het Hongaarsch vertaald door A.S.C. Wallis. Met een schets van Petőfi's leven en dichtkunst door G. Von Antal. Haarlem, H. D. Tjeenk Willink & Zoon, 1924).

Magyar nyelven Gera Judit írt egy gazdag tanulmányt Opzoomer életművéről (A. S. C. Wallis életének és munkásságának összefüggései, In: Gera, Judit; Vesztergom, Janina (szerk.) Oda-vissza, ELTE Eötvös Kiadó (2018) pp. 115-151.).

Forrás: knav.nl (s. v. Opzoomer, Adèle), wikipedia.org (s.v. Antal Géza)--Kép: Petőfi Sándor és holland fordítója, A. S. C. Opzoomer.

Forrás: [hollandhitek.nl/Téglásy Sándor](http://hollandhitek.nl/Téglásy_Sándor)

Magyarország Hágai Nagykövetsége örömmel számol be a „Petőfi200” kiállításról

A kiállítás anyagát kifejezetten azoknak terveztek, akik még nem ismerik munkásságát. Születésének 200. évfordulója alkalmából Magyarország hágai nagykövetsége angol nyelvű kiállítást mutat be Petőfi életrajzáról, tele idézetekkel és korának bemutatásával. A kiállítást 2023. június 8-án Kocsis András nagykövet nyitja meg és ebből az alkalomból előadást tart Réthelyi Orsolya történész, egyetemi docens, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Néderlandisztikai

Tanszékének vezetője.

Helyszín: Bibliotheek Leidschenveen, Emmy Belinfantedreef 7, Den Haag (Hága)

Program: 18:45
Kapunyitás; 19:00—Köszöntés:19:05—Hivatalos megnyitó; - 19:10—Réthelyi Orsolya előadása; 19:40—Fogadás.

A kiállítás június 1. és 30. között ingyenesen látogatható a könyvtár nyitvatartási ideje alatt. A megnyitó szintén nyilvános, de regisztrációhoz kötött. Regisztrálni június 1-ig lehet a <https://bit.ly/45jnvKb> címen.

A velünk született szabadság---Epizódok a magyar nőtörténelemből---.Elekes Irén Borbála előadása

MIKOR: 2023. június 25., vasárnap 14.00-tól, az előadás 14.45-kor kezdődik. Elekes Irén előadása. Előtte/utána magyar finomságok a kávézóban. HOL: Goethe Intézet Amsterdam, Herengracht 470, 1017 CA Amsterdam, Nederland

Elekes Irén Borbála előadásában izgalmas történet bontakozik ki előttünk arról, hogyan bővültek a nők lehetőségei a művelődésben és a közéletben való részvételben. Melyek voltak azok a fontos események, amelyek női elődök munkája nyomán előre vitték az egyenjogúság ügyét? Női generációk sora adta tovább a gondolatot. Az előadó személyes kapcsolatok mentén vezeti végig a nőemancipáció történetét. Érdekes, nem közismert kapcsolódásokra derül fény, a láncolatban eljutunk egészen Czóbel Minkáig, és addig a jelenetig, hogy a második világháború végén egy szovjet kiskatona rémülten fut ki az anarcsi kastélyból a 90 éves matróna láttán. Kitér Aletta Jacobs holland feminista 1906-os Magyarországi látogatására és bemutatja a magyar sajtóban róla megjelent írásokat is.

A Héber Biblia legrégebbi, majdnem teljes szövegének a kéziratát árverezték --- Het oudste, bijna complete manuscript van de Hebreeuwse Bijbel wordt woensdag geveild: Codex Sassoon



Forrás: [Nederlands Dagblad](#)

A Codex Sssoon egy kéziratos Héber Biblia, amely a kilencedik vagy tizedik évszázadban készült a közel kelet valamelyik masszoréta scriptoriumában. Pergamentre másolták, 12 kg. a súlya, valamikor a szíriai Makisin zsinagógájának a tulajdonát képezte. Csupán 12 lap hiányzik a Tenach teljes szövegéből. David Solomon Sassoon talált rá Frankfurtban, 350 fontért vásárolta meg 1929-ben, a mai értéke 45 millió euró. Hollandiában is láthatták két napig 1989-ben, a fénykép Tel Avivban készült.

Pünkösdvasárnap a svájci Hasliberg Hohfluh templomában, ahol a zsidó gyermekeket mentő Sztehlo Gábor (1909–1974) evangélikus lelkész lelkipásztor szolgált

„Egy éve, hogy a Svájci Magyar Hírmondó egyik riportalányától, Jancsó Bélától közelebről megismerhettük Sztehlo Gábor evangélikus lelkésznek, kétezer ember megmentőjének a tevékenységét. Akkor fogalmazódott meg a kívánság, hogy állítsunk emléktáblát Hasliberg Hohfluh-ban abban a svájci templomban, ahol Sztehlo Gábor élete utolsó éveiben szolgált.

A Svájci Protestáns Magyar Gyülekezetek Szövetsége is magáénak érezte a gondolatot. A pünkösdvasárnap táblaavatáson jelen volt dr. Fabiny Tamás evangélikus püspök, dr. Czukor József svájci magyar nagykövet és Sacha Stehlo, Sztehlo Gábor unokája is.” [Szántó-Molnár Teca és Swzántó-Molnár András tudósítása a fb oldalon 2023 május 30](#)



Szántó-Molnár Teca és András felvételei



Sztehlo Gábor történelmünk egyik legsötétebb korszakában mentett életet és lelket. A vészkorszakban, 1944–45-ben Budapesten harminckét gyermekotthonban kétezer üldözöttet óvott meg a pusztulástól – csodák sora kellett ahhoz, hogy a nyilasórjáratokat, az ostrom megpróbáltatásait és a háború végének zűrzavarát túléljék védenecsei. Háborgatás miatt 1961-ben Svájcba menekül. -- Sztehlo Gábor: Háromszázhatvanöt nap – Emlékek a magyarországi zsidómentésről 1944-ben. Magvető Kiadó, Budapest, 2022. Ára 5999 forint. Kapható a Luther Kiadó könyvesboltjában (Budapest VIII., Üllői út 24.)

SZÉTSZAGGATOTT ORSZÁG – MEGŐRZŐ HAZA

BÉKEFY LAJOS: CSENDES LAMENTÁCIÓ A NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS NAPJÁRA

Nézegetem hazám mai címerét. Történelmi elemeket is tartalmaz. Csupa üzenetes szimbólumot. A Nagy Haza középkorig visszanyúló címer- és hontörténetéből figyelmemet a három halom, a szent korona, s az apostoli kettős kereszt köti le. Leginkább a hármas bér, hármas halom zöld vonulata, a középső kiemelkedő íveléssel. Ma különös egybeesés tanúi lehetünk. Hiszen Szentháromság vasárnapja van. Az isteni tökéletesség, a legszentebb misztérium, a legsajátosabb keresztyén hitbölcséleti absztrakció és Isten valóságának kimeríthetetlen háromságában a felbonthatatlan létegyeség. S benne a harmonikusan felosztott sajátos tevékenység (az Atyáé a teremtés, a Fiúé a megváltás, a Szentléleké a mindent átható és megtartó szeretet) ünnepnapja. Elmélkedésemben óhatatlanul keresi a hármas szám a párját, így találtatta meg velem az isteni Szentháromság az ország címer hármas halmát. Így kap sajátos, mély értelmet mindkettő. Felismerhetjük: az, hogy „annyi balszerencse közt,/Oly sok vizsály után,/Mefogyva bár, de törve nem,/Él nemzet e hazán” (Vörösmarty Mihály), a Szentháromság Isten megőrző kegyelmének köszönhető. Minden emberi, uralkodói, hatalmi és nagyhatalmi, jó és rossz, sikeres vagy sikertelen törekvés, döntés ellenére és közben. Eszembe jut annak a skót reformátornak a mondata is, aki ellenfeleinek, akik azzal rettentették, hogy egyedül vagy az igazsággal, mi vagyunk többségben, így felelt: „Istennel én mindig többségben vagyok. Soha nem egyedül, hiszen mindenkor velem van az Atya, a Fiú és a Szentlélek”. Ebben a roppant valóságos, trinitárius erőterben íratta le velem a Szentlélek: Trianon nyomán szétszaggatott ország – mégis megőrzött haza, sőt megőrző haza.

Forrás: [felvidek.ma](#)



Jelentkezzen zászlóvivőnek!

A Nemzet Zászlója 2023. június 4.-én vasárnap az Andrassy Úton – A rendezvény idén ötödik éves.

A rendezvény a zászló és címer napja előtt tiszteleg. Egy 1848 méteres, nemzeti színű, két méter széles zászlót viszünk végig az Andrassy úton, az Operától a Hősök teréig, ahol élő kokárdát formáz. Idén ez a zászló az Összetartozás Napja okán kiegészül egy négyszáz méteres székelly zászlóval is, amely a Hősök terén körbeleli a piros-fehér-zöld kokárdát, képviselve a külföldi magyarjainkat.

A rendezvény védnöke: főtisztelendő Tőkés László püspök úr. Az esemény alkalmával egy flashmob keretében, a trianoni diktátum aláírásának időpontjában, 16:32-kor megszólaltatják az Összetartozás Békehangjait. A rendezők szándéka szerint minden résztvevő a mobiltelefonjával teszi hallhatóvá, a <http://harang.info> oldalon található, két perces harangozás-vidéo lejátszásával. Ezt a kezdeményezést egy felhívás keretében a világ magyarságára is kiterjesztették.

Éljünk bárhol a Földön, erre a két percre legyünk együtt! – szól a felhívás. A felhívás, regisztráció a következő oldalon olvasható: <http://harang.info> Info: (<https://1848.magyartrikolor.hu/HU/Harang>) Regisztráció: <https://harang.magyartrikolor.hu/> Részletek és jelentkezés zászlóvivőnek a <https://1848.magyartrikolor.hu> oldalon --- Civilek.info | 2023. máj. 29



A Magyar Országgyűlés 2010. június 3-án életbe lépett 2010. évi XLV. Törvénye a békediktátum évfordulóját nemzeti ünnepnappá nyilvánította, melynek megnevezése Nemzeti Összetartozás Napja.

Ezen a napon minden évben gazdag kulturális és történelmi program fejezi ki, mutatja be és ünnepli a magyar nemzet határokon átívelő közösségi életét. Amint azt Magyarország Alaptörvénye is kimondja: *„Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, egyéni és közösségi jogaik érvényesítését, közösségi önkormányzataik létrehozását, a szülőföldön való boldogulásukat, valamint előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal.”*

Idén először háromnapos eseménysorozattal várják az érdeklődőket a Duna-napon az Europa Nostra-díjas erdélyi Torockón, a nemzeti összetartozás napja alkalmából.

Ebben az évben bővítik először a kört, hogy ne csak az erdélyi kultúra találkozzon az anyaországgal, hanem jöjjenek el vendégségbe a külföldi magyarok területek képviselői is, így péntektől vasárnapig 250 fellépő és közreműködő várja a látogatókat hat helyszínen. Érkeznek felvidéki, délvidéki, örvidéki és kárpátaljai magyar művészek, előadók – hangsúlyozta Altorjai Anita vezérigazgató.

A rendezvényen szeretnék minél többet felvonultatni a Kárpát-medence magyar értékeiből, hogy a trianoni békediktátum évfordulóján ne a veszteséget vegyék számba, hanem azt, hogy mennyi mindent sikerült megőrizni, milyen gazdagok vagyunk – fogalmazott a vezérigazgató.

„A rendezvényen szeretnénk minél többet felvonultatni a Kárpát-medence magyar értékeiből, hogy a trianoni békediktátum évfordulóján ne a veszteséget vegyék számba, hanem azt, hogy mennyi mindent sikerült megőrizni, milyen gazdagok vagyunk”

A Duna-nap részletes programja a www.dunanap.com oldalon olvasható, melyről a magyar közszolgálati média is folyamatosan és részletesen beszámol.

Hatvanéves lett Orbán Viktor



Hatvanadik születésnapja alkalmával, 2023 május 31-én hálát adunk életéért és munkásságáért

Kerek születésnapot ünnepel a magyar kormányfő.

Orbán Viktor 1963. május 31-én született Székesfehérváron. Fehérvári gimnáziumi évei után Budapesten lett joghallgató, valamint a Bibó István Szakkollégium tagja. Egyetem után, a rendszerváltás előtt megalakította a Fiatal Demokraták Szövetségét, mozgalma egyik fő arcaként aztán a rendszerváltás egyik ismert ellenzéki politikusa lett. 1990-ben lett az első szabadon választott Országgyűlés tagja. Az előbb liberális, majd egyre inkább a jobboldal felé nyitó Fidesz elnöke lett, a párt 1998-ig ellenzékben maradt.

Az 1998-as választást immár a jobboldal vezető pártjaként nyerték meg, megalakult az első Orbán-kormány, amely 1999-ben bevitte Magyarországot a NATO-ba. 2002-ben csekély különbséggel, de vereséget szenvedett a jobboldal a választáson, a Fidesz így két ciklusra ellenzékbe került. Orbán Viktor a polgári körök mozgalmaival építette újjá a jobboldalt.

2010-ben nyolc évnyi szocialista-liberális kormányzatot váltottak le a választók, az Orbán vezette Fidesz pedig kétharmados parlamenti többséghez jutott. Az

újabb Orbán-kormány számos reformot és változtatást eszközölt a magyar államrendben és a legfontosabb törvények terén is, megszületett Magyarország új alkotmánya is. A Fidesz az azóta tartott választásokon, 2014-ben, 2018-ban és 2022-ben is kétharmados többséghez jutott.

Orbán Viktor ezzel 13 éve áll folyamatosan az ország élén, illetve összesítve 17 évig irányította eddig Magyarországot. Ezzel ő a leghosszabb ideig kormányzó magyar miniszterelnök a történelemben, beelőzve a 19. században kormányzó Tisza Kálmánt.

Forrás: mandiner.hu, mandiner.hu

Ha én rózsá volnék

„Als ik een roos zou zijn (Live)’ a YouTube-on, Bán Kinga előadásában



<https://youtu.be/vFZrb74Ba0k>

AUG	Angy	időpont	Érkezési idő	Időpont	Véget	Érkezési
11.	Csütörtök	Angyalkák Intézkedése a helyszínen Urban Ákosné Emőke pártvezetővel		15 óráig: Érkezés, regisztráció, bemutatkozás, udvari-gyermekes 17.00-18.00 Megnyitói áhítat Ákos Csaba László, névvel: www.papamagyar.com , a vezetővel Szűcsné Ágnes előadással	18.00 19.00	Üzenetek: www.papamagyar.com 19.00-21.00 kerekasztali beszélgetés – kerekasztali kerekasztali helyszínen
SZEPTEMBER	08.00	08.30-09.30 Reggeli áhítat Szűcsné Ágnes vezetésével 09.30-10.30 Dr. Ágnes Varga Az ünnepi 100 éves magyar múlt a népköltészet színterében 10.30-11.00 Káva/teaosztás 11.00-12.00 Az előadás megbeszélése	12.30 13.00	Üzenetek: a népköltészet N. Ágnes 13.00-15.00 Nagybíró László Á. Szűcsné, névvel: www.papamagyar.com A Református Egyetem alapító pillanatáról 15.00-15.30 Káva/teaosztás 15.30-17.30 Szűcsné Ágnes Dr. Ágnes Varga beszélgetése a magyar országról	18.00 19.00	18.00-19.30 Esti áhítat Béke Borócska Szűcsné Ágnes előadása 19.30-21.30 Dr. Ágnes Varga, KKE HT Ágnes előadása a reformátusok nyitány magyar reformátusok gondolatvilágáról 19.00-19.30 Esti áhítat
SZEPTEMBER	08.00	08.30-09.30 Reggeli áhítat Csontos Zoltán vezetésével 09.30-10.30 Vezetői Tanácskozás I. 10.30-11.00 Káva/teaosztás 11.00-12.00 Vezetői Tanácskozás II.	12.30 13.00	16.00-18.00 Vezetői Tanácskozás III. 18.00-18.00 Káva/teaosztás 18.00-18.00 Vezetői Tanácskozás IV.	18.00 19.00	18.00-19.30 Esti áhítat Csontos Zoltán 19.30-21.30 v. www.papamagyar.com Záróbeszéd a konferenciáról Köszönetnyilvánítás
SZEPTEMBER	08.00	10.00-11.30 Ünnepi záróbeszéd a konferenciáról 11.30-12.00 Dr. Ágnes Varga előadása / névvel: www.papamagyar.com Ágnesné dr. Csontos Zoltán előadása, névvel: www.papamagyar.com	12.30 13.00	Érkezési időpont, előadás		

Béthel Evangélikus Missziói Otthon 2081--Piliscsaba, Széchenyi u. 8-12.

Tel.: +36 26 375 218

Elérhetőség: <https://bethel.lutheran.hu/wordpress/szallasfoglalas/szobak/>

Budapestről a 10-es számú főúton, vagy vonattal Bp

Nyugati pu – Esztergom vonalon, Piliscsaba állomástól 3 perc séta fölfelé a fenyőfasoron.

Csoportos FOGLALÁSUNK ápolt, rendezett környezetben a Hóreb épületben levő kétszintes /földszint- és emeleten/ levő 7 – 7 háromágyas és 4 – 4 egyágyas mind fürdőszobás szállás. Tanácskozásunkra az alagsori terem és a fatemplom áll rendelkezésünkre. Saját konyhában házas ételek készülnek, megfelelő diétás készítmények előre jelentve a cukorbeteg és lisztérzékeny ill. vegetáriánus résztvevők számát.

Érkezéskor gyümölcs – üdítőital és kávé/tea – pogácsa v. aprósütemény; a konferencia napokon pénteken és szombaton napközben két alkalommal is.

AZ ALAPDÍJ személyenként ezt tartalmazza: 3 éjszaka szállás + napi 3 étkezés + ágynemű mosatás díj + de/du kávé tea.

1 ÁGYASBAN személyenként 1 fő 3 éjszaka 45.000 HUF $\text{E} > \text{€}130$; 1 fő 2 éjszaka 38.500 HUF $\text{E} > \text{€}100$; 1 fő 1 éjszaka 19.500 HUF $\text{E} > \text{€} 50$; 3 ÁGYASBAN személyenként; 2 fő 3 éjszaka 46.000 HUF $\text{E} > \text{€}120$; 2 fő 2 éjszaka 30.000 HUF $\text{E} > \text{€} 80$; 2 fő 1 éjszaka 15.000 HUF $\text{E} > \text{€} 40$; 3 ÁGYASBAN személyenként 3 fő 3 éjszaka 42.000 HUF $\text{E} > \text{€}110$; 3 fő 2 éjszaka 28.000 HUF $\text{E} > \text{€} 73$; 3 fő 1 éjszaka 15.000 HUF $\text{E} > \text{€} 40$; 3 ÁGYASBAN személyenként 1 fő 3 éjszaka 42.000 HUF $\text{E} > \text{€}110$; 1 fő 2 éjszaka 28.000 HUF $\text{E} > \text{€} 73$; 1 fő 1 éjszaka 15.000 HUF $\text{E} > \text{€} 40$ Anyagiak intézése Urbán Ákosné Emőke pénztárosnál a helyszínen egy összegben forintban kérjük. Kártyás fizetést nem fogadhatunk, számlázási költség +5%. Fogalmi adót nem számolunk el.

A NYEMRLSz évi tagdíja szint 2003-óta €-ban változatlan. Szavazati jog gyakorolása a f. évi befizetett tagdíj függvénye. Egyéni tagdíj €40:- (1 szavazat) Gyülekezeti tagdíj € 100:- (2 szavazat) és Két-ill. több gyülekezetet átfogó országos szolgálatoknak €200 (4 szavazat).

Zwollei Református Egyházközség közgyűlés jegyzőkönyve 2023. május 14-én

A hívek részvételével a templomban tartott 15:30 óra-
kor kezdődő közgyűlésen a presbiterek közül jelen vannak: nt. Kelemen Attila Csongor (KCS), nt. Hermán M. János (HJ), nt. Sólyom Uzonka (SU), Szilágyi Árpád (SzÁ), Truczka József (TJ), és Tárnok Eszter (TE). A diakónusok testületéből Truczka Adrienn és Marci Máriaó van jelen.

Kimentését kérte: Urbán Ákos (UÁ), Rostás Kriszta Tímea (RK)

Az előzőleg háromszor is meghirdetett közgyűlés kezdetén Kelemen Attila Csongor előfóhászt mondott, és gondnok testvérünk hiányában, mint rangidős tisztségviselőt, Hermán Jánost kérte fel a gyűlés levezetésére. Ugyanakkor felkérte Szilágyi Árpád presbitert a jegyzői teendők végzésére. Ismertette a napirendet, és kérte az összes jelenlévő híveket, hogy megjegyzéseikkel és javaslataikkal járuljanak hozzá a gyülekezet lelki és anyagi építéséhez. Ezek után a közgyűlést megnyitottak tekintik és átadja a szót a moderátornak.

Tudomásul szolgál

I per 2023 jegyzőkönyvi szám---- Hermán János lelkész felolvassa a 2022. évi közgyűlés jegyzőkönyvet, amelyet kinyomtatott formában bárki átvehet Szilágyi Árpád jegyzőtől, aki a magával hozott számítógépen őrzi az Egyházközséget illető adminisztrációt, beleértve a presbiteri gyűlések jegyzőkönyvi feljegyzéseit. Jegyző testvérünk a közgyűlés figyelmébe ajánlja a 2023/febr.12-i presbiteri jegyzőkönyve szerinti papír- és kérésre a digitális adminisztráció gyakorlatát. Csakis ilyen módon lehet megoldani Hollandiában az anyakönyvezés gondját, különben tíz év múlva senki sem találhatja meg a keresztes, konfirmáció, esketés vagy temetés bizonylatát vagy annak másolatát. Vianen szétesésének a példája szolgáljon figyelmeztetésül. Szilágyi Árpád beszámol a jegyzői szolgálatáról és a zwollei egyházközségünk végleges email címének a pontosításáról: zwolleiref@gmail.com

Kézfelemeléses szavazással, egy tartózkodás mellett a jelenlévők elfogadják a tavalyi közgyűlés jegyzőkönyvet, amelynek a döntése nyomán az Egyházközség azóta a NYMPGySz, azaz a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségének a teljes jogú tagja lett. Hermán János elmondta, hogy a NYMPGySz vezetősége tárgyalást kezdeményez a jövő évi közgyűlés Hollandiában való tartásáról.

Tudomásul szolgál

II. per 2023 jkvi szám

Sólyom Uzonka lelkész beszámol a Vianeni Magyar Otthonban tartott régi összejeveletekről. Tavaly okt 16-án volt az első istentisztelet egy más helyen, a közeli vianeni Blankenstein Sportpark közösségi termében, amely nagyjából harminc ember befogadására alkalmas. Köszönetet mondott Baranyai-Szemethy Magdolna testvérünknek, aki díjtalanul kaphatta a gyülekezet hasznára a termet. Immár 5 alkalommal tartottak istentiszteletet, átlagban 15 lélek részvételével.

vel. A kántorizálást Baranyai András testvérünk végzi és egy facebook oldalt is létrehozta, ugyanis a korábbi vianeni weboldalak, beleértve a Stichting Protestants Christelijke Geestelijke Verzorging voor Hongaren in Nederland weboldalt is: mind eltűntek a világhálóról, fennmaradt adatok csak írásbeli hivatkozásokban lelhetők fel.

Landman Gábor testvérünk kérdéseire elmondtuk, hogy Sólyom Uzonka testvérünket bekebeleztük a zwollei egyházközségbe, ahol presbiterré választottuk és helyzetismerete, valamint elfogadottsága alapján megbíztuk a vianeni istentiszteletek tartásával. Térítjük az útiköltségét, szolgálataiért honoráriumot nem kér. A szervezésben segítségére van Toma Lóránt presbiter és Baranyai András testvérünk, aki rendelkezik az elhagyott vianeni telek és a romosodó épület kulcsával. Laandman Gábor azon kérésére, hogy mi a helyzet az úgynevezett Vianeni Magyar Otthon alapítvánnyal, amely a működésképtelen Lelkigondozói Alapítvány címére van bejegyezve, nem tudtunk válaszolni, ennek az alapítványnak a létéről márciusban hallottunk először. A jelenlévők közül többen is jelezték, hogy szívesen elmennének a vianeni istentiszteletekre és ajánlották a törvényesség helyreállítását, addig pedig amíg megerősödik, úgy adminisztráljuk és támogatjuk az új vianeni gyülekezetet, mint a zwollei egyházközség filiáját.

Tudomásul szolgál

III. per 2023 jegyzőkönyvi szám

Népmozgalmi adatok. Pénztárkönyv.

HJ a gondosan vezetett istentisztelet számvetések és a Zwollei Harangszóban közölt népmozgalmi adatok elérhetőségét ajánlja közgyűlés figyelmébe. Jelenlévőket az úgynevezett HÍVOGATÁS feladatára buzdítja, hogy minél több lelket érhessünk el az idekerültek elérése érdekében. Évi átlagban több mint húsz istentiszteletet tartunk, az istentiszteletek látogatottsága harminc fő feletti. Köszönetet mond Rohaan Éva testvérünknek a gyermekistentiszteletek tartásáért, Kelemen Csongor vezető lelkész testvérünknek pedig az áldozatos és színvonalas szolgálatait emeli ki, akár csak Urbán Ákos gondnok testvérünknek, Szilágyi Árpád jegyzőnek és Rostás Kriszta pénztáros atyánkfianak.—Hozzávetőleges pontossággal 150 gyakorló lélek szerepel a címlistánkon, azonban ennél sokkal több lélekre számíthatnánk a családlátogatások intenzívebb gyakorlásával és a Hollandiában tanuló nagyszámú diáksereg bevonásával

Pénztárkönyvi adatainkat a február 12-i presbiteri

gyűlés alkalmával pontosan átnéztük, a kivonatokat megtekinthetők gondnok és pénztáros testvérünknel. Címenként 60 euró az önkéntes egyházfenntartói járulék, amely kiegészül az 1500 euró körüli perselypénz összegével. Ily módon képesek voltunk a templom bérlésére, orgonista és lelkészek honoráriumára, amelyet szolgálatonként száz euró összegben határozott meg a presbitérium. Istennek legyen hála a MRE zsinati osztályának a támogatásáért, különben a fix kiadások miatt aligha gyűlhetnénk össze évi 20-25 istentiszteletre. A zsinati támogatásnak köszönhetően tudjuk fenntartani a Zwollei Harangszónkat, illetve ezzel a támogatással tudtuk szervezni a Peregrinatio Hungarica konferenciát Utrechtben a magyar istentiszteletek tartásának 300 éves jubileuma alkalmával. Jelenlegi pénztármaradékunk szűken szabva fedezi a folyó évi istentiszteletekhez kapcsolódó költségeket. Ismételten köszönjük Rostás Kriszta pénztáros testvérünk munkáját. Arra a kérdésre, hogy hányan fizetnek egyházfenntartói járulékot, nem tudtunk válaszolni, mert pénztáros testvérünk nem lehetett jelen.

Külön kell szólnunk a diakóniai célú adományozásainkról az ukrainai testvéreink részére, a szíriai menekültek támogatására és a Ráday Kollégium leégésekor küldött összegre. A holzhauseni konferencia alkalmával két kampeni diáknak fedeztük a részvételi költségeit.

Tudomásul szolgál

IV. per 2023 jegyzőkönyvi szám- Asztalra került elemzések, kérések és javaslatok

Kelemen Csongor az urki egyházközség üdvözlését adja át, viszonzva a miénket az ottani istentiszteleteinkért és a befogadásunkért.

- 1.) Urki látogatás összekötve istentisztelettel. Kelemen Csongor.
- 2.) Szerződések kötése: templombér, orgonista: U.A.
- 3.) Testvértalálkozó , szabadtéri istentisztelet 2023 jún.25 Zeist (Hermán János)
- 4.) Utrecht 300” peregrináció – emlékünnepele anyagának egybegyűjtése (Hermán János).
- 5.) November 12-i istentiszteletet megelőző lustrum és missziói-gyülekezetépítési konferencia Hajdú Zoltán Levente meghívásával. HJ.

Tudomásul szolgál



IN MEMORIAM INCZE RÉKA IMOLA 



Marosvásárhelyi származású testvérünk, Czira Bálint nádasdaróci lelkipásztor egyik unokája, a vriezenveeni erdélyi segélycsoport kapcsolattartója volt Klárával, Emesével és Pálmával. A családjuk nevében hálát adunk, hogy ismerhettük férjét, Istvánt, a szüleit és nagyszüleit, áldott hitvalló embereket. Erdély szellemiségének képviselői, istenes szépségű, jóságos, segítőkész lelkek voltak, akiknek az emlékét a szívünkben őrizzük. Hisszük, hogy a szeretet soha el nem fogy, hisszük a feltámadást! Drága leányának és vejének, Villónak és Márton Csabának, valamint gyermekeiknek, Kincsónek, Zsófinak és Áronnak vigasztalást kívánunk. Isten velünk, viszontlátásra!



Keresztelés Zwollében



Keresztelési Emléklap

PAKOT ÁDIN keresztelése, aki 2022. augusztus 5-én született Harderwijk városában.

Szülők neve: Pakot Szabolcs és Vass Kinga.
Keresztszülők: Meza Cornel és Meza Molnár Zsuzsa., valamint Koncz László és Koncz Aletta.

Zwollei Magyar Református Egyházközség,
2023 május 28-án, Pünkösöd ünnepén

Anyakönyvi szám: 1/2023

„Az Úr Isten pedig cselekedje, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem következendők, sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény el ne szakítson téged az Ő szeretetétől, mely van a mi Urunk Jézus Krisztusban.” Ámen. Róm 8,38–39

Dr. Hermán M. János lelkipásztor

Urbán Ákos gondnok



Kedves testvéreink, kedves barátaink!

“Minden időben szeret a barát, de testvérré a nyomorúság idején válik.” (Példabeszédek könyve 17,17)

Szeretettel várunk benneteket, felekezeti hovatartozástól függetlenül egyházi alkalmainkra a következő városokban: Hága, Amszterdam, Rotterdam, Zwolle és Vianen (Utrecht mellett):

Istentiszteletek (vasárnap), Gyermekistentiszteletek (vasárnap), Ifjúsági bibliaóra (szombatonként), Reggeli ima (szerda reggel), Bibliaóra (csütörtök este)

Csatlakozzatok, szeretettel várunk benneteket! Áldás, békesség!

Csanády Ágnes - Van Bolhuis-Szabó Emőke Dr. Hermán M. János - Paál Károly - Kelemen Attila Csongor - Sólyom Uzonka református lelkészek

Honlap Hága-Amszterdam-Rotterdam: <http://www.federatio.org/protes.html>

Honlap Zwolle: <https://zwolleireformatus.nl>

Kövessetek minket a Facebook-on is!

Hágai Magyar Református Gyülekezet

Amszterdami Magyar Református Istentisztelet

Rotterdami Magyar Református Istentisztelet

Zwollei Magyar Református Istentisztelet

Vianeni magyar református istentiszteletek

Csanády Ágnes, 06-57023397, csanady@federatio.org

Van Bolhuis-Szabó Emőke, 078-6824873, emokeneszmely@vtxmail.ch

Paál Károly, 06-13170606, paal.karoly@gmail.com

Dr. Hermán M. János, 0031-38-4233247, jhermanm@gmail.com

Kelemen Attila Csongor, 06-30311901, kelemenattilacsongor@yahoo.com

Sólyom Uzonka, 06-19986225, s.uzonka@gmail.com

JÚNIUS 3, SZOMBAT, 9:30 óra - IFJÚSÁGI BIBLIAÓRA (9:30 órától) - BESZÉLGETÉSEK, IMAKÖZÖSSÉG SZÜLŐKNEK (10:15 - 13:00 óráig) - HÁGA (DEN HAAG) - **A Hágai Magyar Óvoda és Iskola tanítási napjain.** - 2e Braamstraat 6, Den Haag / Hága - Info (hitoktatás): Van Bolhuis-Szabó Emőke - Info (iskola): Csanády Ágnes

JÚNIUS 4, Szentháromság VASÁRNAPJA, 15 óra - ISTENTISZTELET - ROTTERDAM - ÚRVA-CSORAO SZTÁS - Cím: 'Gebouw De Heuvel' épület kápolnája - Grotekerkplein 5, 3011 GC Rotterdam - Szolgáló lelkész: Van Bolhuis-Szabó Emőke - Gyermekistentisztelet lesz.

JÚNIUS 7, SZERDA, 9:15 óra - REGGELI IMA, FÉLÓRA ISTENNEL - ONLINE - Van Bolhuis-Szabó Emőke lelkész vezeti. - <https://us06web.zoom.us/j/83789832385?pwd=dnQ3NEpBUkswZG8zY1JkY2tXNTNpUT09> - Meeting ID: 837 8983 2385. Passcode: 441429

JÚNIUS 8, CSÜTÖRTÖK, 20 óra - BIBLIAÓRA felnőtteknek - ONLINE - A bibliaórát Van Bolhuis-Szabó Emőke lelkész tartja. - <https://us06web.zoom.us/j/89925108994?pwd=MkIvQTZWaHNpeHgvSDM4UDhBUE00QT09> - Meeting ID: 899 2510 8994. Passcode: 785328

JÚNIUS 11, VASÁRNAP, 13 óra - ISTENTISZTELET - AMSZTERDAM - Cím: Herman Gorterstraat 31, Amszterdam - Szolgáló lelkész: Paál Károly - Gyermekistentiszteletet tart: Paál Ildikó - Kántor: Somogyi Angéla

JÚNIUS 11, VASÁRNAP, 14 óra - ISTENTISZTELET - ZWOLLE - Cím: Lutherse Kerk, Koestraat 2-4, Zwolle - Szolgáló lelkész: Kelemen A. Csongor - Szervező lelkész: Dr. Hermán M. János - Gyermekistentisztelet lesz.

JÚNIUS 14, SZERDA, 9:15 óra - REGGELI IMA, FÉLÓRA ISTENNEL.-ONLINE - Van Bolhuis-Szabó Emőke lelkész vezeti. - <https://us06web.zoom.us/j/84051867055?pwd=SGUrRkZ3WE8vWDJSTjN2SUFNdm8rQT09> - Meeting ID: 840 5186 7055. Passcode: 205800

JÚNIUS 17, SZOMBAT, 9:30 óra - IFJÚSÁGI BIBLIAÓRA (9:30 órától).- BESZÉLGETÉSEK, IMAKÖZÖSSÉG SZÜLŐKNEK (10:15 - 13:00 óráig) - HÁGA (DEN HAAG) - **A Hágai Magyar Óvoda és Iskola tanítási napjain.** - 2e Braamstraat 6, Den Haag / Hága - Info (hitoktatás): Van Bolhuis-Szabó Emőke - Info (iskola): Csanády Ágnes

JÚNIUS 18, VASÁRNAP, 15 óra - ISTENTISZTELET - **HÁGA** - Cím: Szent Család templom - Heilige Familiekerk Kamperfoelieplein 29, Hága / Den Haag - Szolgáló lelkész: Van Bolhuis-Szabó Emőke.- Kántor: Deuten-Makkai Réka - Szervező lelkész: Csanády Ágnes

JÚNIUS 18, VASÁRNAP, 13:30 óra ISTENTISZTELET - **VIANEN** (Utrecht mellett)- Cím: Sportpark Blankensteijn, BOM gebouw Langeweg 6 a/b, Vianen Szolgáló lelkész: Sólyom Uzonka

JÚNIUS 21, SZERDA, 9:15 óra - REGGELI IMA, FÉLÓRA ISTENNEL – ONLINE - Van Bolhuis-Szabó Emőke lelkész vezeti.- <https://us06web.zoom.us/j/84192806800?pwd=bi9NdXZxNENGaDh4ZW02Q2k5S3dwZz09> -Meeting ID: 841 9280 6800. Passcode: 377496

JÚNIUS 22, CSÜTÖRTÖK, 20 óra - BIBLIAÓRA felnőtteknek – ONLINE - A bibliaórát Paál Károly lelkész tartja. - Join Zoom Meeting - <https://us06web.zoom.us/j/82685231428?pwd=WE9sZGM0c2pYVh0VWVhrZjZycThDUT09> - Meeting ID: 826 8523 1428. Passcode: 339144

JÚNIUS 25, VASÁRNAP, 12 óra SZABADTÉRI ISTENTISZTELET - **ZEIST** - A hollandiai magyar református gyülekezetek közös szervezésében. Cím: 'De Vonk' cserkésztelep, Padvinderslaan 14, Zeist -Szolgáló lelkészek: Dr. Hermán János és Paál Károly - Gyermekistentisztelet: Van Bolhuis-Szabó Emőke

JÚNIUS 28, SZERDA, 9:15 óra - REGGELI IMA, FÉLÓRA ISTENNEL – ONLINE - Van Bolhuis-Szabó Emőke lelkész <https://us06web.zoom.us/j/83503788211?pwd=UWZpaWFsR0VuL2szMEo4VCTpQlJtdz09> - Meeting ID: 835 0378 8211. Passcode: 593854

Összeállította: nt.Csanády Ágnes szervező lelkész



<https://www.facebook.com/photo/?fbid=100445086409951&set=a.100445119743281>

VIANEN Facebook oldal létrehozása Pünkösöd ünnepén, 2023 május 28-29 <https://www.facebook.com/search/top?q=vianeni%20magyar%20reform%C3%A1tus%20istentiszteletek>

Rotterdami Magyar Református Gyülekezet

Istentisztelet

Szentháromság vasárnapja
Úrvacsoraosztás

2023 június 4, vasárnap 15 óra

Gebouw
De Heuvel
egyházi
épületben

Grotekerkplein 5
ROTTERDAM

Szolgáló:
Van Bolhuis-Szabó Emőke
református lelkész

Gyermekistentisztelet is lesz!

**"Igyekeztek megtartani a Lélek
egységét a békeesség kötelékével."**

(Efézus 4:3)

Istentisztelet
2023. június 11.
vasárnap 13:00 óra

Igét hirdető
Paál Károly

Kántor
Somogyi Angéla
Gyermekistentisztelet
Paál Ildikó

Amszterdami Magyar Református Gyülekezet
Herman Groterstraat 31, Amszterdam

Meghívó

a 94. zwollei magyar református istentiszteletre

Helyszín: Zwolle, Lutheránus templom, Koestraat 2-4, a Fundatie Múzeum mellett.

Időpont: 2023. június 11, 14:00 órai kezdettel.

Az igehirdetés szolgálatát nt. Kelemen Attila Csongor vezető lelkipásztor végzi. Gyerekfoglalkozást tartunk a gyülekezeti teremben, vezetni Rohaan Éva vallásánár. Híveinket és vendégeinket a szeretetvendégségre is örömmel hívjuk a Presbitérium nevében.

Kamperi ösztöndíjasaink ez alkalommal köszönnek el a gyülekezettől.
Búcsút vesznek: Erbach Viola, Kis Kendi Dávid, Ilosvai Dániel és Ilosvai Dorottya testvéreink.

Bejelentkezés, érdeklődés dr. Hermán M. János nyugalmazott lelkipásztornak, az egyházköztség missziói lelkészének az elérhetőségén: jhermanm@gmail.com, illetve a 038-4233247-es telefonszámon.

Mindenkit szeretettel várunk!

William Wordsworth:

Táncoló tűzliliomok

Sétáltam, mint felhő, melyet szél hajt, céltalan, könnyedén, s egyszer csak egy sor, egy sereg aranyliliom tűnt elém, a tó partján, a fák alatt ringtak, táncoltak álmatag.

Ahogy csillaggal a tejút ragyog s hunyorog mindenütt, a szikrázó kis öblöt úgy körüllobogta ünnepük; lángszírom, táncos, büszke fej hintázott ott vagy tízezer.

Tűztánc volt a tó is, de ők túltündökölték a vizet, – költő ily társaság előtt csak boldog s vidám lehetett! Néztem, – néztem, – nem tudva még, hogy mily gazdaggá tett a kép;

mert ha merengő éjeken lelkem most önmagába néz, gyakran kigyúl belső szemem, mely a magány áldása, és megint veletek lobogok, táncoló tűzliliomok.

Szabó Lőrinc

Legközelebbi istentiszteletünk Zwollében:

A Hollandiai Magyar Református Gyülekezetek szervezésében

Szabadtéri istentisztelet 5. Testvértalálkozó

2023. június 25., vasárnap, 12 óra

"De Vonk" cserkésztelep
Padvinderslaan 14, ZEIST
(Utrecht provincia)

- 12:00 Gyülekezés
- 12:30 Istentisztelet
Igét hirdet: Paál Károly
Úrvacsoraosztás:
Dr. Hermán János
Gyermekfoglalkozás:
Van Bolhuis-Szabó Emőke
- Kérjük, hogy a közös ebédre mindenki hozzon magával ennivalót és innivalót, amit egymással közösen elfogyaszthatunk.
- Közös ebéd
- Zászlólevonás
a Cserkészek vezetésével
- Mindenkit sok szeretettel várunk!



2023. július 9. – Igehirdetéssel szolgál Hermán Mostert Rebekka, Temesvár